

Forslag

til

Lov om stempelafgift.

Fremsat den 3. oktober 1968 af *finansministeren*.

Afsnit I.

Almindelige bestemmelser.

Kapitel 1.

Stempelpligten.

§ 1. Stempelafgift svares af de i afsnit II nævnte dokumenter.

§ 2. Stempelpligten indtræder ved dokumentets oprettelse, medmindre andet er bestemt i loven. Er dokumentet underskrevet af flere parter på forskellige dage, indtræder stempelpligten ved den første underskrift, jfr. dog § 7, stk. 1.

§ 3. Et dokument er kun stempelpligtigt, når

1. parterne er hjemmehørende her i riget, eller
2. en af parterne er hjemmehørende her i riget, og dokumentet er underskrevet her af en af parterne.

§ 4. Følgende dokumenter er dog stempelpligtige, uanset om de omfattes af § 3:

1. Dokumenter om overdragelse af faste ejendomme her i riget og her registrerede skibe samt dokumenter, hvorved der stiftes eller overdrages rettigheder over sådanne ejendomme eller skibe, når en af parterne er hjemmehørende her i riget.
2. Forsikringsdokumenter, der angår formuegoder her i riget eller personer, der er hjemmehørende her, medmindre det af dokumentet fremgår, at ingen del af præmien skal betales her i riget.
3. Aktier, obligationer og andre pengeeffekter, der er bestemt til almindelig

Finansmin. skd. III j. nr. 31-240-67.

17 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag).

omsætning, når de udstedes af selskaber, foreninger eller lignende, der er hjemmehørende her i riget.

4. Accepterede vekslers, når acceptanten er hjemmehørende her i riget, og vekslens skal betales her.
5. Dokumenter, som tinglyses her i riget, eller på grundlag af hvilke der i øvrigt foretages indførsel i et offentligt register her i riget.

Stk. 2. For de under nr. 5 nævnte dokumenter indtræder stempelpligten ved tinglysningen eller registreringen.

Stk. 3. Når et selskab, et skib eller et luftfartøj er hjemmehørende på Færøerne eller i Grønland, betragtes indførsel i aktieselskabsregisteret, skibsregistret eller rettingsregisteret over luftfartøjer ikke som registrering her i riget.

§ 5. Påtegninger på tidligere oprettede dokumenter er stempelpligtige efter samme regler som selvstændige dokumenter.

§ 6. Aftaler indgået til en protokol er stempelpligtige efter samme regler, som hvis aftalen var optaget i et dokument. Stempelpligten indtræder ved tilførslen til protokollen.

§ 7. Tilbud er ikke stempelpligtige. Skriftlig accept af et tilbud er stempelpligtig, hvad enten tilbuddet er afgivet skriftligt eller ej.

Stk. 2. En parts skriftlige bekræftelse af en mundtlig aftale er stempelpligtig.

Stk. 3. Telegrafiske meddelelser og fjernskrivermeddelelser betragtes ikke som skriftlige.

§ 8. Et dokument er stempelpligtigt, selv om den aftale, det vedrører, er betinget. Stempelpligten bortfalder ikke, fordi aftalen ophæves eller ikke opfyldes.

§ 9. Afgørende for et dokumentes stempelpligt er det retsforhold, som dokumentet vedrører, og dokumentets betegnelse og form er for så vidt uden betydning.

Stk. 2. Vedrører et dokument flere selvstændige retsforhold, der hver for sig medfører stempelafgift, svares afgift for hvert retsforhold.

§ 10. Opretter parterne i et retsforhold samtidig flere dokumenter vedrørende dette, skal kun et af dokumenterne stemples. Stempelafgiften beregnes efter samme regler, som hvis samtlige bestemmelser havde været optaget i ét dokument.

Stk. 2. Opretter parterne i et retsforhold senere et nyt dokument vedrørende dette, er det nye dokument stempelfrit, hvis de bestemmelser, som det indeholder, kunne have været optaget i det første dokument, uden at stemplet for dette skulle være forhøjet. I øvrigt skal det nye dokument stemples med det beløb, hvormed stemplet for det første dokument skulle være forhøjet.

Stk. 3. Oprettens det nye dokument, inden det første er stemplet og inden udløbet af dets stemplingsfrist, skal kun det nye dokument stemples. Stempelafgiften beregnes på grundlag af retsforholdet efter oprettelsen af det nye dokument, men skal dog mindst udgøre det beløb, som det første dokument skulle være stemplet med.

§ 11. Et dokument, der ikke stemples eller stemples med nedsat afgift, fordi det slutter sig til et andet dokument, skal indeholde oplysning om stemplet til dette.

Stk. 2. Bekræftede genpartier af stempelpligtige dokumenter skal forsynes med påtegning om det stempel, der er anvendt til dokumentet. Bestemmelsen finder tilsvarende anvendelse med hensyn til ubekræftede genpartier, der fremlægges for en ret eller vedlægges en ansøgning til en offentlig myndighed.

Kapitel 2.

Stempelafgiftens beregning.

§ 12. Fremkommer der ørebeløb ved beregningen af afgiften, afrundes afgiften nedad til hele kroner. Dette gælder dog ikke ved stempeling af vekslers, forsikringsdokumenter og lodsedler.

§ 13. Er det beløb, hvorefter et dokument skal stemples, angivet i en udenlandsk pengesort, benyttes ved beregningen af stempelafgiften den køberkurs, der gælder for vedkommende pengesort ved stempelpligtens indtræden. For de pengesorter, der noteres på Københavns børs, regnes der med den noterede køberkurs.

§ 14. Er det retsforhold, som dokumentet vedrører, udformet således, at der er adgang til at vælge mellem flere muligheder, beregnes stempelafgiften ud fra den mulighed, der medfører den højeste afgift.

§ 15. Skal stempelafgiften beregnes af vederlaget for en ydelse, medregnes ikke blot vederlaget til vedkommende part, men også hvad der skal svares til tredjemand.

Stk. 2. Ved opgørelsen af vederlaget ses der bort fra:

1. skatter og andre afgifter, som det ifølge lovgivningen påhviler erhververen at udrede til det offentlige,
2. bankhæftelse,
3. stedsevarende byrder, som erhververen overtager, herunder dog ikke forpligtelsen til at svare jordrente til det offentlige,
4. servitutter af enhver art, som erhververen skal respektere,
5. brugsrettigheder med hensyn til det overdragne eller en del heraf, som erhververen skal respektere, hvad enten brugsretten er led i en aftægt eller ej,
6. naturalydelse, som erhververen skal udrede, når ydelserne er led i en aftægt,
7. anlægsbidrag til vej-, kloak-, gas-, vand-, elektricitet-, fjernvarme-, dige- og pumpeanlæg og lignende,
8. medlemsforpligtelser, som erhververen overtager over for andelsslagteri, andelsmejeri, grundejerforening, parcellforening og lignende sammenslutning,
9. omkostninger ved selve handelen.

Stk. 3. Såfremt de i stk. 2, nr. 4, 5 og 6 nævnte servitutter, brugsrettigheder og naturalydelse af en af parterne kan forlanges afløst af en pengeydelse, skal dog denne pengeydelse medregnes til vederlaget.

Stk. 4. Overtager erhververen restancer af skatter og afgifter eller af andre ydelser, medregnes de overtagne restancer til vederlaget.

§ 16. Såfremt værdien af de ydelser, hvorfra stempelafgiften skal beregnes, ikke fremgår umiddelbart af dokumentet, skal parterne angive værdien efter bedste skøn.

Stk. 2. Har parterne forsømt den foreskrevne værdiangivelse, er parterne ikke enige om værdiangivelsen, eller er parternes angivelse af værdien efter stempelmyndighedens skøn for lav, skal værdien om fornødent fastsættes af vurderingsmænd udmeldt af retten. Parterne hæfter solidarisk for omkostningerne ved vurderingen. Skyldes vurderingen, at parternes angivelse af værdien efter stempelmyndighedens skøn har været for lav, bæres omkostningerne dog af statskassen, medmindre vurderingsmændenes værdiansættelse ligger mere end 10 pct. over parternes.

§ 17. Stempelafgiften af naturalydelse beregnes af værdien (salgsværdien) ved dokumentets oprettelse.

Stk. 2. Naturalydelser, for hvilke der fastsættes kapitelstakst, omregnes dog efter den kapitelstakst, der senest er fastsat inden dokumentets oprettelse. Vedrører dokumentet en fast ejendom, regnes med kapitelstaksten på det sted, hvor ejendommen er beliggende. I øvrigt regnes med kapitelstaksten på det sted, hvor den, der skal svare ydelsen, bor ved dokumentets oprettelse.

§ 18. Stempelafgiften af periodiske ydelser på ubestemt tid beregnes, medmindre andet er bestemt i loven, af ydelsernes værdi efter følgende regler:

1. Er ydelserne tilsagt for bestandig eller for levetiden for en eller flere personer, der ikke er født ved dokumentets oprettelse, beregnes værdien til det 25-dobbelte af et års ydelse.
2. Er ydelserne tilsagt for levetiden for flere personer, der lever ved dokumentets

oprettelse, beregnes værdien til det 15-dobbelte af et års ydelse.

3. I andre tilfælde beregnes værdien til det 10-dobbelte af et års ydelse.

Stk. 2. Er ydelserne ikke lige store hvert år, regnes med gennemsnittet, jfr. dog § 17.

Stk. 3. Er ydelserne tilsagt for levetiden for en eller flere personer, der lever ved dokumentets oprettelse, kan parterne vælge at beregne stempelafgiften på grundlag af en kapitalisering af ydelserne, der foretages efter de regler, som Statsanstalten for Livsforsikring benytter ved udregning af værdien af tilsvarende ydelser. Ved kapitaliseringen medregnes ikke det beløb, der beregnes for administrations- og erhvervsomkostninger. Finansministeren kan bestemme, at udregningen i stedet skal ske på grundlag af tabeller udarbejdet af statsanstalten.

Stk. 4. Værdiberegningen efter stk. 1 og stk. 2 skal fremgå af dokumentet. Er beregningen foretaget efter reglerne i stk. 3, skal såvel kapitalværdien som den pågældendes alder fremgå af dokumentet.

§ 19. Stempelafgiften af periodiske ydelser på bestemt tid beregnes, medmindre andet er bestemt i loven, af ydelsernes samlede beløb.

Stk. 2. Er ydelsernes varighed tillige afhængig af en ikke tidsbestemt begivenheds indtræden, kan bestemmelserne i § 18 i stedet anvendes.

Kapitel 3.

Stempelafgiftens berigtigelse.

§ 20. Det påhviler parterne i et retsforhold, hvorom der er oprettet et stempelpligtigt dokument, at sørge for, at dokumentet inden stemplingsfristens udløb stemples efter reglerne i § 21, eller at dokumentet eller en bekræftet genpart af dette inden samme frist indleveres til stempelmyndigheden til afgørelse af stemplepørgsmålet. Er en part ikke i besiddelse af dokumentet eller en genpart af dette, kan han i stedet give stempelmyndigheden meddelelse om dokumentets oprettelse.

Stk. 2. Er dokumentet inden stemplingsfristens udløb indleveret til en anholdelsespligtig myndighed, jfr. § 32, er det tilstræk-

keligt, at dokumentet inden udleveringen stemples efter reglerne i § 21.

Stk. 3. Stemplingsfristen er 4 uger eller, hvis dokumentet er oprettet uden for riget, 8 uger fra stempelpligtens indtræden. Fristen kan forlænges af stempelmyndigheden, når omstændighederne taler derfor.

§ 21. Stempeling uden medvirken af en stempelmyndighed kan foretages af de i § 22 nævnte myndigheder og særlige stempelmærkeforhandlere og af de anholdelsespligtige myndigheder, jfr. § 32. Beregningen af afgifter påhviler parterne.

Stk. 2. Finansministeren kan bestemme, at visse arter af dokumenter samt dokumenter, for hvilke afgiften ikke overstiger et vist beløb, skal kunne stemples af parterne selv eller af andre på deres vegne.

Stk. 3. Finansministeren kan give forsikringsselskaber, pengeinstitutter og lignende tilladelse til selv at stemple forsikringsdokumenter, gældsbreve, lånekontrakter og sikkerhedsdokumenter, som oprettes i forholdet mellem dem og deres kunder.

Stk. 4. Stempeling uden medvirken af en stempelmyndighed sker ved benyttelse af stempelmærker eller på anden måde efter finansministerens nærmere bestemmelse.

§ 22. Stempelmærker kan købes på tinglysningskontorerne og i skibsregistret samt efter finansministerens bestemmelse på andre offentlige kontorer og hos særlige stempelmærkeforhandlere. De særlige forhandlere vederlægges efter regler fastsat af finansministeren.

Stk. 2. Finansministeren fastsætter de nærmere regler for forvaltningen af stempelmærker, herunder for de i stk. 1 nævnte myndigheds og særlige stempelmærkeforhandlers virksomhed.

§ 23. Stempelmyndigheden er amtmanden, i København overpræsidenten.

Stk. 2. Stempelmyndigheden fastsætter stempelafgiften

1. når parterne anmoder herom,
2. hvis stempelmyndigheden bliver bekendt med, at et stempelpligtigt dokument efter stemplingsfristens udløb ikke er stemplet eller er stemplet for lavt.

Stk. 3. Dokumenter eller genparter, for hvilke stempelmyndigheden fastsætter stem-

pelafgiften, kan kun udleveres mod betaling af den fastsatte afgift.

Stk. 4. Finansministeren bestemmer, hvorledes de af stempelmyndighederne fastsatte stempelafgifter skal berigtiges.

§ 24. Stempelmyndigheden kan pålægge parterne inden en nærmere angiven frist at fremkomme med de oplysninger, som er fornødne for beregningen af stempelafgiften.

Stk. 2. Har stempelmyndigheden fået et dokument i hænde, der ikke stemples eller stemples med nedsat afgift, fordi det slutter sig til et andet dokument, kan stempelmyndigheden pålægge den, der er i besiddelse af sidstnævnte dokument, at indsende dette inden en nærmere angiven frist. Det samme gælder, hvor stempelmyndigheden har fået en genpart af et dokument som nævnt i § 11, stk. 2, i hænde.

Stk. 3. Er der i henhold til § 20, stk. 1, givet stempelmyndigheden meddelelse om et dokumentets oprettelse, kan stempelmyndigheden pålægge den, der er i besiddelse af dokumentet, at indsende dette inden en nærmere angiven frist.

Stk. 4. Fremkommer de i stk. 1 nævnte oplysninger eller de i stk. 2 og 3 nævnte dokumenter ikke inden den angivne frist, kan stempelmyndigheden pålægge den pågældende daglige bøder, indtil oplysningen eller dokumentet fremkommer.

§ 25. Stempelmyndigheden kan af egen drift ændre sin afgiftsberegning til fordel for parterne. Ændring af beregningen til skade for parterne kan kun ske, hvis beregningen hviler på urigtige, ufuldstændige eller på anden måde vildledende oplysninger fra parterne eller deres befuldmægtigede.

§ 26. Stempelmyndighedens afgørelser i henhold til §§ 23-25 kan påklages til finansministeren inden 4 uger fra det tidspunkt, da den pågældende fik kundskab om afgørelsen. Finansministeren kan efter omstændighederne se bort fra klagefristens oversiddelse.

Stk. 2. Finansministerens afgørelse kan inden 4 uger indbringes for domstolene eller begæres indbragt for domstolene ved finansministerens foranstaltning.

Stk. 3. Afgørelsen i henhold til stk. 1 eller 2 kan stadfæste den tidligere afgørelse eller ændre den til fordel eller til skade for den pågældende.

Kapitel 4.

Godtgørelse af stempelafgift.

§ 27. Stempelmærker, som er anvendt til dokumenter, der ikke er underskrevet og ubenyttede stempelmærker kan hos de i § 22 nævnte myndigheder og særlige stempelmærkeforhandlere ombyttes med andre stempelmærker til samme samlede pålydende.

Stk. 2. I stedet for ombytning kan mærkernes pålydende værdi godtgøres efter nærmere af finansministeren fastsatte regler.

§ 28. Stempelmyndigheden godtgør på begæring:

1. stempel, der er anvendt til et stempelfrit dokument,
2. beløb, hvormed det stempel, der er anvendt til et dokument, overstiger den fastsatte stempelafgift.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke, hvis godtgørelsen for et dokument er mindre end 10 kr.

§ 29. Kommer det retsforhold, som et dokument vedrører, ikke til eksistens, eller annulleres aftalen med eller uden erstatning, kan stempelmyndigheden bestemme, at det anvendte stempel skal godtgøres.

Stk. 2. Når en overdragelse er gået tilbage, kan stempelmyndigheden tillade, at også stemplet til det herom oprettede dokument godtgøres.

Stk. 3. Godtgørelse kan kun finde sted, såfremt det stempel, der er anvendt til dokumentet, mindst udgør 10 kr.

Stk. 4. I de i stk. 1 og 2 nævnte tilfælde kan stempelmyndigheden tillade, at et ustemplet dokument forbliver ustemplet.

Stk. 5. Godtgørelse efter stk. 1 og 2 og stempelfritagelse efter stk. 4 kan kun ydes, hvis det pågældende dokument afgives til stempelmyndigheden. Stempelmyndigheden kan dog frafalde dette krav, hvor særlige omstændigheder taler derfor.

§ 30. Stempelmyndighedens afgørelse i henhold til §§ 28 og 29 kan påklages til

finansministeren. Bestemmelserne i § 26 finder tilsvarende anvendelse.

Kapitel 5.

Hæftelses- og kontrolbestemmelser.

§ 31. Enhver, der er part i det retsforhold, som et stempelpligtigt dokument vedrører, hæfter for betaling af stempelafgiften. Hvis en part ikke har fast ophold her i riget, og dokumentet på hans vegne er underskrevet af en herboende person, hæfter til lige denne for afgiften.

Stk. 2. Den, der ved overdragelse eller på anden måde er indtrådt som berettiget efter et dokument, der ikke er tilstrækkeligt stemplet, skal inden 4 uger efter modtagelsen af dokumentet indsende dette eller en bekræftet genpart heraf til vedkommende stempelmyndighed, medmindre dokumentet er stemplet i henhold til en stempelmyndigheds afgørelse, eller dokumentet inden nævnte frist indleveres til en anholdelsespligtig myndighed. Det samme gælder den, der erhverver panteret i et dokument. Forsømmer han indsendelsen til stempelmyndigheden, bliver han medansvarlig for betalingen af den skyldige stempelafgift.

Stk. 3. Er flere ansvarlige for en stempelafgift, hæfter de solidarisk.

§ 32. Følgende myndigheder er anholdelsespligtige:

1. Ministerierne.
2. Justitssekretærerne ved højesteret, landsretterne og sø- og handelsretten med hensyn til de for retten fremlagte dokumenter, dommerne ved underretterne og overnotaren i København.
3. Eksekutorer.
4. Politi- og anklagemyndighederne.
5. Landsskatteretten og statens ligningsdirektorat.
6. Chefen for skibsregistret samt cheferne for distriktskontorerne for så vidt angår dokumenter, der ikke skal indsendes til skibsregistret.
7. Overregistrator ved aktieselskabsregisteret som chef for dette register og som tilforordnet ved forsikringsregisteret.
8. Direktøren for patent- og varemærkevæsenet.

Stk. 2. Finansministeren kan bestemme, at også andre myndigheder end de i stk. 1 nævnte skal være anholdelsespligtige.

§ 33. De anholdelsespligtige myndigheder skal anholde stempelpligtige dokumenter, som efter stimplingsfristens udløb er kommet dem i hænde, når

1. dokumentet er ustemplet,
2. det anvendte stempel antages at være for lavt,
3. stemplingen først er sket efter udløbet af stimplingsfristen, medmindre stemplingen er foretaget af en anholdelsespligtig myndighed, jfr. stk. 2,
4. stempling efter § 21 ikke er sket i overensstemmelse med de regler, der gælder for sådan stempling.

Stk. 2. Er et dokument som nævnt i stk. 1, nr. 1, 2 eller 4 kommet den anholdelsespligtige myndighed i hænde inden stimplingsfristens udløb, må dokumentet kun udleveres, såfremt stemplingen forinden er bragt i orden. Er dette ikke sket, skal dokumentet anholdes.

Stk. 3. Endvidere skal dokumenter og genparter som nævnt i § 11 anholdes, når de ikke giver oplysning om stemplet til det dokument, hvortil de slutter sig, eller giver oplysning om et stempel, som må antages at være for lavt.

Stk. 4. Det anholdte dokument eller den anholdte genpart fremsendes til stempelmyndigheden, når den myndighed, der har anholdt dokumentet (genparten), har afsluttet behandlingen af den sag, hvorunder dokumentet (genparten) er anholdt.

Stk. 5. Et dokument, der alene indleveres til stempling, må ikke anholdes.

Stk. 6. Finansministeren kan fastsætte regler, hvorefter tinglysningsdommere og chefen for skibsregistret kan stemple dokumenter som nævnt i stk. 1, nr. 1 og 2, når det manglende stempel ikke overstiger et nærmere angivet beløb, og overtrædelsen skønnes at være af så underordnet betydning, at strafansvar ikke bør gøres gældende.

Stk. 7. Testamenter må ikke anholdes, så længe testator lever.

Afsnit II.

De enkelte stempelpligtige dokumenter.

Kapitel 6.

Dokumenter om overdragelse.

§ 34. Dokumenter om overdragelse af fast ejendom her i riget stemples med 1 pct. af købesummen, dog mindst 1 pct. af den senest før dokumentets oprettelse ansatte ejendomsværdi, jfr. lov om vurdering af landets faste ejendomme (vurderingsloven).

Stk. 2. Såfremt den overdragne ejendom ikke er selvstændigt vurderet på tidspunktet for dokumentets oprettelse, eller såfremt der i tiden mellem den sidste vurdering og dokumentets oprettelse er sket forandringer med hensyn til ejendommen af den i vurderingslovens § 2, stk. 2, nr. 1-9 eller 11 omhandlede art, skal parterne, i tilfælde af tvangsauktion erhververen, i dokumentet angive ejendommens værdi efter bedste skøn, og stemplet skal da mindst udgøre 1 pct. af den angivne værdi. Med hensyn til værdiangivelsen finder reglerne i § 16, stk. 2, tilsvarende anvendelse. Stempelmyndigheden kan dog bestemme, at den ejendomsværdi, som ansættes første gang efter dokumentets oprettelse, anvendes i stedet for den i § 16, stk. 2, nævnte vurdering.

Stk. 3. Begæres der i forbindelse med dokumentets oprettelse vurdering efter vurderingslovens § 4 eller § 2, stk. 2, nr. 10, træder ejendomsværdien efter denne vurdering i stedet for den i stk. 1 nævnte ejendomsværdi eller den i stk. 2 nævnte værdiangivelse.

Stk. 4. Ved salg af fast ejendom på auktion indtræder stempelpligten ved hammer slaget. Har en pant- eller udlægshaver i ejendommen, herunder en håndpanthaver i et pantebrev i ejendommen, erhvervet denne ved tvangsauktion, uden at den pant- eller udlægssikrede fordring er blevet dækket ved budsummen, indtræder stempelpligten dog først ved udstedelsen af auktionsskødet. Dokument om overdragelse af retten til at få skøde udstedt stemples i så fald som dokument om overdragelse af ejendommen.

Stk. 5. Standses en tvangsauktion over fast ejendom efter reglerne i retsplejelovens § 578, indtræder stempelpligten ved fogedudlægsskødets udstedelse. Bestemmelsen i stk. 4, 3. pkt. finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 6. Udskrift af aktieselskabs-registret, forsikrings-registret, et handelsregister eller andet offentligt register, der tinglyses som adkomst på fast ejendom, stemples som dokument om overdragelse af ejendommen. Stempelpligten indtræder ved tinglysningen.

Stk. 7. Dokumenter om overdragelse af fast ejendom uden for riget stemples med 1 promille af vederlaget.

Stk. 8. Dokumenter om overdragelse af bygning til nedrivning uden samtidig overdragelse af grunden stemples efter reglerne i § 41.

§ 35. Har overdrageren af fast ejendom forbeholdt sig eller andre en brugs- eller servitutret med hensyn til den overdragne ejendom, kræver bestemmelsen herom ikke særskilt stempel, medmindre der skal erlægges et periodisk vederlag for retten.

§ 36. Har en pant- eller udlægshaver i fast ejendom, herunder en håndpanthaver i et pantebrev i ejendommen, erhvervet denne ved tvangsauktion, uden at den pant- eller udlægssikrede fordring er blevet dækket ved budsummen, har han ved henvendelse til stempelmyndigheden krav på at få godtgjort stemplet til det til ham udstedte skøde, såfremt han har afhændet ejendommen inden 4 år fra auktionsdagen. Bestemmelsen i § 26 finder tilsvarende anvendelse.

§ 37. For dokumenter om mageskifte beregnes stempel for hver overdragelse for sig.

§ 38. Når et dokument om overdragelse af fast ejendom indleveres til tinglysning, skal det være forsynet med påtegning om ejendomsværdien på dokumentets oprettelsestid eller om, at ejendommen ikke var selvstændigt vurderet på dette tidspunkt. Tinglysningsdommeren skal afvise dokumentet, såfremt påtegningen mangler.

Stk. 2. Finansministeren bestemmer hvilke myndigheder, der skal give påtegningerne. For meddelelse af en påtegning svares en af finansministeren fastsat afgift til myndigheden.

§ 39. Dokumenter om overdragelse af skibe og både med tilbehør stemples med $\frac{1}{2}$ pct. af vederlaget. Overstiger vederlaget ikke 10.000 kr., er dokumentet stempelfrit.

Stk. 2. Ved salg af skib på auktion indtræder stempelpligten ved hammerslaget.

Stk. 3. Når der på grundlag af en udskrift af aktieselskabs-registeret, et handelsregister eller andet offentligt register sker registrering af ejerskifte med hensyn til skib, svares stempelafgift som for overdragelse. Stempelpligten indtræder ved registreringen.

Stk. 4. Dokumenter om overdragelse af skibe til ophugning stemples efter reglerne i § 41.

§ 40. Bilbreve eller lignende dokumenter på grundlag af hvilke, der i medfør af lov om skibsregistrering sker endelig registrering af nybygget skib på 20 registertons brutto og derover, stemples med 1 promille af den samlede pris, der er betalt for skibet. Stempelpligten indtræder ved registreringen.

Stk. 2. Ved udfærdigelse af bilbreve for skibe, der bygges på dansk værft for dansk regning, skal værftet forsyne bilbrevet med en påtegning om byggesummen. Er ikke alt materiale, skibsmaskineri, udrustning og lignende leveret af værftet, men betalt direkte af rederiet, skal værftet tillige angive dette, og rederiet skal da skriftligt oplyse købesummen for det materiale, maskineri, udstyr m. v., som er betalt af rederiet.

Stk. 3. For skibe, der er bygget på udenlandske værfter for dansk regning, skal rederiet samtidig med registreringsanmeldelsen skriftligt angive den samlede pris, der er betalt for skibet.

Stk. 4. Såfremt de i stk. 2 og 3 nævnte oplysninger ikke på begæring meddeles chefen for skibsregistret, beregnes afgiften efter stk. 1 af skibets værdi, således som denne skønsmæssigt fastsættes af chefen for skibsregistret. Værdifastsættelsen kan påklages til finansministeren. Bestemmelsen i § 26, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse.

§ 41. Dokumenter om overdragelse eller levering af andet løsøre end nævnt i § 39 samt dokumenter om levering af vand, gas, elektricitet, varme og lignende stemples med 1 promille af vederlaget. Overstiger vederlaget ikke 10.000 kr., er dokumentet stempelfrit.

Stk. 2. Fritaget for stempelafgift uden hensyn til vederlagets størrelse er dokumenter om overdragelse eller levering af

1. varer, hvormed køberen driver handel,
2. råstoffer, halvfabrikata, helfabrikata bortset fra driftsmateriel, hjælpevarer og lignende, som af køberen benyttes til fremstilling af varer til salg,
3. emballage til brug ved køberens salg af varer.

§ 42. Dokumenter om overdragelse af goodwill, opfinder- og patentrettigheder, rettigheder til varemærker og mønstre, ophavsrettigheder og lignende stemples med 1 promille af vederlaget. Overstiger vederlaget ikke 10.000 kr., er dokumentet stempelfrit.

§ 43. Har en fast ejendom eller et skib været genstand for flere overdragelser, er et skøde, der udstedes til en anden end den oprindelige erhverver, stempelfrit, såfremt der er oprettet et dokument om overdragelsen til denne. I øvrigt stemples skødet efter samme regler som et dokument om sidstnævnte overdragelse.

§ 44. Vedrører et dokument overdragelse af flere formuegoder, for hvis overdragelse der efter §§ 34-42 gælder forskellig stempelafgift, skal parterne, i tilfælde af tvangsauktion erhververen, i dokumentet angive, hvorledes vederlaget fordeles sig på de nævnte formuegoder. Indeholder dokumentet ikke sådan angivelse, beregnes afgift af det samlede vederlag efter den bestemmelse, der medfører den højeste afgift. Angiver parterne hver sin fordeling, lægges den fordeling til grund, der medfører den højeste afgift.

Stk. 2. Et dokument, der alene går ud på stiftelse af ret, ikke tillige pligt, til køb af et formuegode, betragtes ikke som dokument om overdragelse.

§ 45. Bestemmelserne i §§ 34-44 finder tilsvarende anvendelse på dokumenter om overdragelse af anparter i formuegoder. Dette gælder, selv om overdragelsen sker til en medejer af formuegodet. Hvor anpartsforholdet får betydning for stempelberegningen, skal dette forhold fremgå af det pågældende dokument.

Kapitel 7.

Dokumenter om brugsrettigheder.

§ 46. Lejekontrakter om faste ejendomme lejligheder eller værelser, der udlejes udelukkende til beboelse, herunder til pensionater, alderdomshjem, sygehjem og lignende, stemples med $\frac{3}{4}$ pct. af den højeste årlige leje. Er kontrakten indgået for et bestemt tidsrum kortere end 1 år, stemples den med $\frac{3}{4}$ pct. af det samlede vederlag. Overstiger det beløb, hvoraf afgiften skal beregnes, ikke 2.000 kr., er kontrakten dog stempelfri.

Stk. 2. Andre lejekontrakter om faste ejendomme, lejligheder eller værelser og om lokaler eller dele heraf, pladser og lignende, forpagtningskontrakter om faste ejendomme samt lejekontrakter om reklame- og skilteplads i og på fast ejendom stemples med $1\frac{1}{2}$ pct. af den højeste årlige leje (forpagtningsafgift). Er kontrakten indgået for et bestemt tidsrum kortere end 1 år, stemples kontrakten med $1\frac{1}{2}$ pct. af det samlede vederlag.

Stk. 3. Skal der betales et vederlag en gang for alle, anses en så stor del af dette, som efter kontrakttidens længde svarer til vederlag for 1 år, som årlig leje eller forpagtningsafgift. Ved anvendelsen af denne bestemmelse anses kontrakter, der er indgået for flere personers livstid, for indgået for et tidsrum på 15 år og andre kontrakter, der er indgået for ubestemt tid, for indgået for et tidsrum på 10 år. Er kontrakten indgået for et tidsrum på 25 år eller derover, forhøjes stempelafgiften af det vederlag, som skal betales en gang for alle, til det dobbelte.

Stk. 4. Dokumenter om fremleje stemples efter samme regler som lejekontrakter.

Stk. 5. Stempelfri er

1. dokumenter om leje af bokse i banker, sparekasser og lignende,
2. dokumenter om brugsret til gravsteder, herunder begravelsesbreve og gravstedsskøder.

§ 47. Når lejeren eller forpagteren ifølge kontrakten skal udrede de skatter og afgifter, forsikringspræmier og prioritetsydelse, der påhviler ejendommen, skal disse ydelser medregnes til det stempelpligtige vederlag med deres årlige beløb ved kontraktens oprettelse.

F. t. l. om stempelafgift.

§ 48. Bestemmelserne i § 10 finder anvendelse ved stempeling af dokumenter om forhøjelse af leje eller forpagtningsafgift, selv om aftalen om forhøjelse indgås med en anden end den oprindelige udlejer eller bortforpagter.

Stk. 2. Dokumenter om forhøjelse af leje eller forpagtningsafgift er stempelfri, hvis forhøjelsen skyldes stigning i skatter, afgifter og andre ydelser, der af det offentlige pålægges ejendommen, eller i wc- og vandafgifter, elektricitets-, renovations- og skorstensfejningsbidrag eller lignende, der pålægges efter takster, som er fastsat eller godkendt af det offentlige.

§ 49. Dokumenter om ret til at tage torv, brunkul, rør, kalk, ler, sten, grus og lignende fra en ejendom samt dokumenter om jagt- og fiskeriret og lignende rettigheder stemples efter samme regler som lejekontrakter. Stempelafgiften udgør dog mindst 25 kr.

Stk. 2. Dokumenter om andre servitutrettigheder stemples med 25 kr., uanset om dokumentet er udstedt af ejerne af flere ejendomme.

Kapitel 8.

Entreprise- og arbejdskontrakter.

§ 50. Entreprisekontrakter om bygge- og anlægsarbejder på faste ejendomme her i riget og om forandring og reparation af sådanne ejendomme stemples med 1 promille af vederlaget. På samme måde stemples entreprisekontrakter om bjærgning og bugsering.

Stk. 2. Kontrakter, om bygning, forandring og reparation af skibe stemples med $\frac{1}{5}$ promille af vederlaget.

Stk. 3. De i stk. 1 og stk. 2 nævnte kontrakter er stempelfri, såfremt vederlaget ikke overstiger 10.000 kr.

§ 51. Kontrakter om personligt arbejde indgået for ubestemt tid eller for et tidsrum på 1 år eller derover stemples med 1 promille af det højeste årlige vederlag. Overstiger det beløb, hvoraf afgiften skal beregnes, ikke 50.000 kr., er dokumentet stempelfrit.

Kapitel 9.

Dokumenter om selskabsforhold.

§ 52. Overenskomster om stiftelse af aktieselskaber stemples med 50 kr.

Stk. 2. Med samme beløb stemples overenskomster om stiftelse af andre selskaber og foreninger, hvor ingen af deltagerne eller medlemmerne hæfter personligt for selskabets eller foreningens forpligtelser, når formålet er at drive erhvervsvirksomhed. Er stiftelsesoverenskomst ikke oprettet, skal selskabets eller foreningens love eller vedtægter stemples.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 2 finder også anvendelse på selskaber eller foreninger med vekslende medlemsantal eller vekslende kapital, selv om medlemmerne hæfter personligt.

§ 53. Såfremt der i aktieselskaber eller andre selskaber eller foreninger, hvor ingen af deltagerne eller medlemmerne hæfter personligt for selskabets eller foreningens forpligtelser, af deltagerne eller medlemmerne indskydes formuegoder, eller der af deltagerne eller medlemmerne stiftes rettigheder for selskabet eller foreningen, stemples et herom oprettet dokument efter samme regler, som hvis den pågældende ikke var deltager eller medlem, jfr. dog stk. 3. Denne stempelafgift svares med det fulde beløb, selv om der skal svares afgift i henhold til § 52.

Stk. 2. Dokumenter, hvorved selskabets eller foreningens ejendele overdrages eller udloddes til deltagere eller medlemmer, stemples efter samme regler, som hvis den pågældende ikke var deltager eller medlem, jfr. dog stk. 3.

Stk. 3. Ved indskud eller udlodning af formuegoder af de i §§ 39, 41 og 42 nævnte arter skal afgift beregnes af det pågældende formuegodes værdi. Reglerne i § 16 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 1-3 finder også anvendelse på selskaber eller foreninger med vekslende medlemsantal eller vekslende kapital, selv om medlemmerne hæfter personligt, og på kommanditselskaber for så vidt angår forholdet mellem selskabet og kommanditisterne.

§ 54. Aktier og andelsbeviser, som udstedes af aktieselskaber eller andre selskaber

eller foreninger, hvor ingen af deltagerne eller medlemmerne hæfter personligt for selskabets eller foreningens forpligtelser, stemples med 2 pct. af pålydendet. Lyder aktien eller andelsbeviset ikke på et bestemt beløb, beregnes stemplet af aktiens eller andelsbevisets værdi. Hvis aktierne genopskrives efter en nedskrivning, kan finansministeren, når omstændighederne taler derfor, helt eller delvis fritage for stempelafgift af de beløb, hvormed aktierne opskrives.

Stk. 2. Interimsbeviser, som udstedes af de i stk. 1 omhandlede selskaber og foreninger for indbetalinger af tegnede aktie- eller andelsbeløb, er stempelpligtige efter reglerne i stk. 1. Stemplingsfristen er 1 år fra bevisets udstedelse.

Stk. 3. Overdragelse af de i stk. 1 og stk. 2 nævnte dokumenter er stempelfri.

§ 55. Dokumenter om stiftelse af ansvarlige interessentskaber, partrederier og kommanditselskaber stemples med 25 kr., når formålet er at drive erhvervsvirksomhed. Indeholder dokumentet bestemmelser om indskud eller overdragelse af anparten i formuegoder, svares herfor afgift efter § 45.

Kapitel 10.

Gældsbreve og dokumenter om sikkerhedsstillelse.

§ 56. Gældsbreve, som ikke er stempelpligtige efter andre regler i loven, stemples med 3 promille af det beløb, som dokumentet lyder på.

Stk. 2. Kassekreditkontrakter og andre lånekontrakter stemples med 3 promille af det højeste beløb for kreditten eller lånet.

Stk. 3. Indeholder et dokument som nævnt i stk. 1 og 2 bestemmelser om sikkerhedsstillelse ved pant eller kaution, stemples dokumentet efter reglerne i § 57, dog mindst med afgiften efter stk. 1 og 2.

Stk. 4. Kontrabøger, indlånsbeviser og lignende dokumenter, der udstedes af banker, sparekasser og andelskasser, er stempelfri.

Stk. 5. Checks og andre anvisninger er stempelfri, selv om de accepteres.

§ 57. Dokumenter, hvorved der stiftes underpant i fast ejendom eller løsøre, herunder ejerpantebreve, stemples med $\frac{1}{2}$ pct. af det pantsikrede beløb. Dokumenter om sikkerhedsstillelse ved pant i øvrigt eller ved kaution stemples med 3 promille af det pant- eller kautionssikrede beløb.

Stk. 2. Det pantsikrede beløb er det beløb, for hvilket der er stillet pant, bortset fra renter og omkostninger. Udgør værdien af det pantsatte et lavere beløb, og fremgår dette af dokumentet, beregnes stemplet af pantets værdi. Er den angivne værdi efter stempelmyndighedens skøn for lav, eller er parterne ikke enige om værdiansættelsen, finder reglerne i § 16, stk. 2, anvendelse. Det kautionssikrede beløb er det beløb, som kautionisten i det højeste kan komme til at betale, bortset fra renter og omkostninger.

Stk. 3. Er der oprettet et stempelpligtigt dokument om stiftelsen af den ret, for hvilken der stilles sikkerhed, nedsættes stempelafgiften efter stk. 1 med afgiften vedrørende det nævnte dokument.

Stk. 4. Gives ejerpantebrev i håndpant, beregnes stempelafgiften for dokumenter, der oprettes vedrørende håndpantens sætningen eller den fordring, for hvilken der stilles håndpant, uden hensyntagen til stempelafgiften for ejerpantebrevet, ligesom stempelafgiften for ejerpantebrevet beregnes uden hensyntagen til stempelafgiften for de nævnte dokumenter.

§ 58. Indeholder et skøde på fast ejendom bestemmelse om, at køberen skal betale en del af vederlaget kontant til sælgeren eller tredjemand, skal skødet stemples efter reglerne i §§ 56 og 57, medmindre beløbet betales inden skødets tinglysning som endelig adkomst. Stempelpligten indtræder ved skødets tinglysning som endelig adkomst.

§ 59. Et dokument, som er stempelpligtigt efter § 56 eller § 57, og som er udstedt til ihændeoverleveren eller uden angivelse af fordringshaverens navn, stemples med 1 pct. af det pålydende beløb. Overdragelse af et sådant dokument er stempelfri.

§ 60. Når der for et lån udstedes en hovedobligation og partialobligationer, stemples alene hovedobligationen. Såfremt partialobligationerne udstedes til ihænde-

haveren eller uden angivelse af fordringshaverens navn, stemples hovedobligationen dog efter reglerne i § 59. Overdragelse af partialobligationerne er i så fald stempelfri.

§ 61. Dokumenter om modtagelse af håndpant stemples efter reglerne i § 57. De nævnte dokumenter er dog stempelfri, såfremt der vedrørende håndpant sætningen eller den fordring, for hvilken der stilles håndpant, er oprettet et dokument, som er stempelpligtigt efter reglerne i § 56 eller § 57.

Stk. 2. Dokumenter om garanti mod tab som følge af udlevering af varer uden konnossement stemples med 10 kr.

§ 62. Stempelfri er dokumenter om

1. sikkerhedsstillelse ved pant eller kaution mod tab ved kautionsforpligtelse,
2. sikkerhedsstillelse ved pant eller kaution for ydelserne efter en aftægts- eller forsørgelseskontrakt,
3. overførsel af lån i kreditforeninger, hypotekforeninger eller andre realkreditinstitutter fra en serie eller afdeling til en anden,
4. sikkerhedsstillelse over for staten for told- og forbrugsafgifter,
5. sikkerhedsstillelse over for domstolene, herunder foged- og skifteretter,
6. sikkerhedsstillelse for betaling af kur og pleje for patienter på sygehuse, plejehjem og lignende.

Stk. 2. Stempelfri er endvidere dokumenter om lån mod håndpant, som banker, sparekasser eller fondsbørsvekslerere som led i deres virksomhed optager i banker eller sparekasser. Hvor omstændighederne taler derfor, kan finansministeren meddele andre vekslerere tilsvarende fritagelse for lån i banker eller sparekasser.

Kapitel 11.

Veksler.

§ 63. Veksler, der ikke lyder på længere tid end 8 dage fra sigt eller 14 dage fra dato, stemples med 75 øre. Alle andre veksler stemples med 75 øre for hver 1.000 kr. eller del deraf.

Stk. 2. Overdragelse af veksler (endossement) og vekselborgen (aval) er stempelfri.

Stk. 3. Et dokument, der i teksten betegnes som veksler, men som ikke opfylder alle veksellovgivningens betingelser for at betragtes som en gyldig veksler, skal stempelemæssigt behandles som en veksler, når det påtegnes af acceptanten eller, for så vidt angår egne veksler, underskrives af udstederen, og af den pågældende overgives til den anden part.

Stk. 4. Ved beregningen af stempelafgiften for veksler tages der ikke hensyn til stempelafgiften for andre dokumenter herunder veksler, ligesom der ikke tages hensyn til stempelafgiften for en veksler ved beregningen af stempelafgiften for andre dokumenter.

Kapitel 12.

Forsikringsdokumenter.

§ 64. Forsikringspolicer og forsikringskontrakter stemples efter reglerne i §§ 65-70.

Stk. 2. Er der ikke udfærdiget police eller kontrakt, stemples første præmiekvittering eller andet dokument vedrørende forsikringen.

§ 65. Stempelafgiften for livsforsikringer er 1,50 kr. pr. 5.000 kr. forsikringssum eller del deraf.

Stk. 2. Stempelafgiften for ophørende kapitalforsikringer og andre livsforsikringer, som alene dækker dødsrisiko for et bestemt tidsrum (risikoforsikringer), beregnes dog efter reglerne i § 66, stk. 1.

Stk. 3. Udbetales forsikringssummen i rater, beregnes stempelafgiften af den éngangsudbetaling, som efter forsikringsselskabets beregningsgrundlag svarer til raterne (konverteringssummen). Skal der efter forsikringen udbetales årlige ydelser, hvis samlede sum ikke kendes ved forsikringens tegning, beregnes stempelafgiften af det 15-dobbelte af den højeste årlige ydelse, hvis ydelsen skal betales i flere personers levetid, og ellers af det 10-dobbelte af den nævnte ydelse.

§ 66. Stempelafgiften for andre forsikringer end de i § 65 nævnte er enten 25 øre pr. 5.000 kr. forsikringssum eller del deraf eller 12 pct. af præmien. Vælges det at svare

stempelafgift på grundlag af præmien, og er forsikringen tegnet på mere end 1 år; beregnes afgiften af præmien for 1 år. Afgiften afrundes opefter til det nærmeste med 25 delelige ørebeløb.

Stk. 2. Stempelafgiften af lovpligtige ansvarsforsikringer i henhold til færdselsloven beregnes på grundlag af præmien. Afgiften kan dog ikke overstige 8 kr.

§ 67. Kontrakter, hvorved der træffes aftale om forsikring af risici af nærmere angiven art efter forudgående eller efterfølgende anmeldelse fra forsikringstageren, stemples med 5 kr. Endvidere svares der stempelafgift efter § 65 eller § 66 af de anmeldte forsikringer.

§ 68. Genforsikringskontrakter stemples med 50 kr.

§ 69. Stempelfri er:

1. forsikringer, der tegnes af gensidige skadesforsikringsselskaber, der ikke er undergivet tilsyn,
2. forsikringer, der tegnes i medfør af lov om forsikring mod følger af ulykkestilfælde,
3. sø- og transportforsikring samt luftfartsforsikring,
4. livsforsikringer som nævnt i § 65, stk. 2, der er tegnet på kollektivt grundlag (gruppelivsforsikringer),
5. andre forsikringer, når forsikringssummen ikke overstiger 10.000 kr.

Stk. 2. Overdrager et forsikringsselskab sin forsikringsbestand eller en bestemt del af denne til et andet selskab efter godkendelse fra forsikringsrådet, er det andet forsikringsselskabs indtræden i de af overdragelsesaftalen omfattede forsikringskontrakter stempelfri.

§ 70. Finansministeren kan tillade danske forsikringsselskaber og udenlandske forsikringsselskabers repræsentanter her i landet at berigtige stempelafgiften for samtlige de i et regnskabsår tegnede forsikringer eller for visse arter heraf ved indbetaling af et samlet beløb ved regnskabsårets slutning uden stempling af de enkelte forsikringsdokumenter. Denne tilladelse kan gives enten således, at stempelafgiften beregnes

på sædvanlig måde af de enkelte forsikringer, eller således, at stempelafgiften beregnes under et af summen af forsikringssummerne eller præmiebeløbene med en forhøjelse af stempelafgiften med 10 pct.

Stk. 2. Tilladelse efter stk. 1 kan betinges af, at selskabet underkaster sig de tilsyns- og kontrolbestemmelser, som finansministeren skønner fornødne. Tilladelsen kan tilbagekaldes med 3 måneders varsel til et regnskabsårs udløb.

Kapitel 13.

Lodsedler.

§ 71. Klasselotteriets sedler stemples for hver trækning med 4 kr. for hvert helled. For delte lodsedler erlægges stempelafgift i forhold til stempelafgiften for den hele lodseddel.

Stk. 2. Lodsedler, der udstedes af Almindeligt dansk Vare- og Industrielotteri og af Landbrugslotteriet, stemples med 60 øre for hver lodtrækning, som lodsedlen giver adgang til.

Stk. 3. Der erlægges kun stempelafgift af de afsatte lodsedler.

Kapitel 14.

Dokumenter om overdragelse af rettigheder og overtagelse af forpligtelser.

§ 72. Dokumenter om overdragelse af de i §§ 56-57 nævnte gælds- og pantebreve m. v. stemples efter reglerne for stiftelse af nyt retsforhold vedrørende den ret, der overdrages.

Stk. 2. Dokumenter om overdragelse af retten ifølge en livsforsikringspolice eller -kontrakt stemples, såfremt forsikringsbegivenheden ikke er indtrådt, efter reglerne for tegning af ny forsikring.

Stk. 3. I øvrigt stemples dokumenter om overdragelse af retten til pengeydelse med 1 promille af det beløb, der overdrages. Er det overdragne beløb sikret ved underpant i fast ejendom eller løsøre, er stemplet $\frac{1}{2}$ pct. Er det overdragne beløb sikret ved andet pant eller ved kaution, eller indestår overdrageren for beløbets betaling, er stemplet 3 promille.

Stk. 4. Dokumenter om overdragelse af køberens ret efter de i §§ 34-45 nævnte dokumenter stemples efter reglerne i §§ 34-45.

Stk. 5. Dokumenter om overdragelse af brugsrettigheder og andre lignende rettigheder stemples efter reglerne for stiftelse af nyt retsforhold vedrørende den ret, der overdrages.

Stk. 6. Stempelfri er dokumenter om:

1. overdragelse af en fordring til debitor,
2. overdragelse af ejerpantebrev til ny ejer af pantet,
3. overdragelse af erstatningskrav til det forsikringssselskab, der har dækket skaden,
4. overdragelse til kautionist, der har indfriet gælden,
5. overdragelse af fordring til incasso.

Stk. 7. Reglerne i stk. 1-6 gælder, selv om overdragelsen sker til sikkerhed.

§ 73. Dokumenter, hvorved en person med den berettigedes samtykke indtræder som forpligtet i et retsforhold i stedet for den tidligere forpligtede, stemples efter reglerne for stiftelse af nyt retsforhold vedrørende den forpligtelse, som den pågældende overtager.

Stk. 2. Et dokument, hvorved en person med kreditors samtykke indtræder som meddebitor i et solidarisk skyldforhold enten ved siden af den eller de tidligere skyldnere eller i stedet for en skyldner, der samtidig udtræder, stemples af en så stor del af skylden, som efter skyldnernes indbyrdes forhold falder på den, der indtræder. Dette forhold skal fremgå af dokumentet. Udtræder en person af et solidarisk skyldforhold, uden at en ny skyldner indtræder i stedet for, svares intet stempel.

Stk. 3. Stempelfri er dokumenter om

1. ny ejers overtagelse af den personlige forpligtelse ifølge pantebrev i fast ejendom i det omfang, gælden ikke kan forlanges udbetalt i tilfælde af ejerskifte,
2. ny ejers overtagelse af den personlige forpligtelse ifølge pantebrev i fast ejendom, når pantebrevet kun giver sikkerhed i fast ejendom med tilbehør og er udstedt til en kredit- eller hypotekforening eller til et realkreditinstitut,

der er godkendt i henhold til den lovgivning, der gælder herom, eller til Den Danske Landmandsbanks hypotekafdeling eller til en sparekasse,

3. ny ejers overtagelse af den personlige forpligtelse ifølge et ejerpantebrev,
4. ny ejers indtræden i de i § 46 nævnte retsforhold.

Kapitel 15.

Dokumenter om familie- og arveforhold.

§ 74. Hvorvidt ægtepagter om gaver eller andre dokumenter om aftaler mellem ægtefæller er stempelpligtige, afgøres efter lovens almindelige regler.

Stk. 2. Ægtepagter skal dog mindst stemples med 15 kr.

§ 75. Dokumenter, som oprettes af en ægtefælle i anledning af separation, skilsmisse, omstødelse af ægteskab eller bopendring er stempelfri, såfremt der kun stiftes ret for ægtefællerne selv. Testamenter stemples dog efter reglerne i § 76.

§ 76. Testamenter og tillæg til testamenter, herunder bestemmelser om indsættelse af eksekutorer, som oprettes enten for en notar eller for vidner i overensstemmelse med arvelovgivningens regler, stemples med 25 kr.

Stk. 2. Såfremt testators formue på oprettelsestiden ikke overstiger 15.000 kr., og dette er anført i testamentet, er stempelafgiften 10 kr.

Stk. 3. Opretter ægtefæller eller personer, der agter at indgå ægteskab med hinanden, testamente i et fælles dokument, stemples dette som et enkelt testamente efter størrelsen af opretternes samlede formue.

§ 77. Dokumenter om udlæg af midler i dødsboer og i fællesboer, der skiftes i ægtefællernes levende live, er stempelfri, når boet behandles af skifteret eller eksekutorer. Det samme gælder dokumenter, som udlægsmodtageren til gennemførelse af udlægget udsteder til boet, lodtagere i boet eller legatarer.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse i dødsboer, der er ud-

leveret arvingerne til privat skifte, hvis dokumenterne udstedes inden udløbet af fristen for indgivelse af arveanmeldelsen. Når særlige omstændigheder taler derfor, kan finansministeren fritage dokumentet for stempelafgift, uanset at det er udstedt efter fristens udløb.

§ 78. Dokumenter, hvorved en afdøds ægtefælle eller arvinger, der har overtaget gældsansvaret efter ham, indtræder i den afdøds rettigheder og forpligtelser, er stempelfri.

Afsnit III.

Fritagelser for stempelafgift.

Kapitel 16.

§ 79. Stempelfri er:

1. dokumenter, som oprettes mellem den danske stat og en fremmed stat,
2. dokumenter om overdragelse af formuegoder til eller stiftelse af brugsrettigheder, servitutter eller lignende rettigheder for en statsinstitution,
3. dokumenter om udførelse af arbejde for en statsinstitution, når denne er part i retsforholdet.

Stk. 2. Finansministeren kan under forudsætning af gensidighed meddele fritagelse for stempelafgift af dokumenter, hvorved en fremmed stat erhverver eller lejer fast ejendom til brug som embedslokaler eller som boliger for ansatte ved den pågældende stats diplomatiske eller konsulære repræsentationer.

§ 80. Dokumenter, der udstedes til den danske stat eller danske kommuner vedrørende betaling af skat, bøde og konfiskationsbeløb, er stempelfri, hvad enten der stilles sikkerhed for beløbet eller ej.

§ 81. Stempelfri er

1. dokumenter, der udstedes i anledning af optagelse af danske stats- eller kommune-
ån,
2. dokumenter vedrørende lån optaget af Københavns havn eller frihavnsselskabet,
3. lånedokumenter, der udstedes af gas-, vand eller elværker eller lignende eller af

havne eller koncessionerede virksomheder, såfremt lånene garanteres af den danske stat eller danske kommuner,

4. dokumenter om lån af stiftsmidlerne til folkekirkens kirker og præsteembeder.

Stk. 2. Er de i stk. 1 nævnte dokumenter massegældsbreve, er også overdragelse af dokumenterne stempelfri.

§ 82. Stempelfri er forlig, der indgås for domstole, herunder foged- og skifteretter, og udskrifter af sådanne forlig.

§ 83. Overenskomster og forlig i sager om afståelse af ejendom, fredning, landvinding, vandafledning eller lignende, der indgås for den myndighed, der i mangel af mindelig ordning skulle træffe afgørelse, eller tilføres denne myndigheds protokol, er stempelfri.

Stk. 2. Dokumenter til gennemførelse af afgørelser, overenskomster og forlig som nævnt i stk. 1 er stempelfri.

§ 84. Dokumenter om gaver til den danske folkekirkens kirker, præsteembeder og menigheder og til anerkendte trossamfund her i riget er stempelfri.

Stk. 2. Dokumenter om gaver til foreninger, selskaber, legater, stiftelser og andre institutioner kan af finansministeren helt eller delvis fritages for stempelafgift, såfremt formålet for vedkommende forening m. v. er af almenvelgørende eller anden almennyttig karakter.

§ 85. I overenskomster med fremmede stater kan der optages bestemmelser om stempelfrihed.

§ 86. Stempelfri er

1. obligationer udstedt af Kongeriget Danmarks Hypotekbank,
2. kasseobligationer udstedt af danske kreditforeninger, herunder Kreditkassen for Husejere i København og af Kooperationsens Kreditinstitut,
3. hypotek- og kommuneobligationer udstedt af Den Danske Landmandsbanks Hypotekafdeling.

Stk. 2. Overdragelse af obligationer som nævnt i stk. 1 er stempelfri.

Afsnit IV.

Straffebestemmelser.

Kapitel 17.

§ 87. Med bøde straffes den der

1. overtræder § 20,
2. i et dokument giver urigtige eller vildledende oplysninger om forhold, der er af betydning for dokumentets stempeling,
3. i øvrigt afgiver urigtige eller vildledende oplysninger til brug for
 - a) afgørelse af, om et dokument er stempelpligtigt,
 - b) beregning af stempelafgiften,
 - c) afgørelse om fritagelse for afgift eller om godtgørelse af afgift,
4. afgiver urigtig erklæring om ikke at være i besiddelse af et stempelpligtigt dokument i tilfælde, hvor stempelmyndigheden kræver dokumentet udleveret i henhold til § 24.

Stk. 2. Den, der begår en af de i stk. 1 nævnte overtrædelser med forsæt til at unddrage statskassen afgift, straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år.

Stk. 3. I forskrifter, der udstedes i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 4. For overtrædelser, der begås af aktieselskaber, andelsselskaber eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

§ 88. Skønnes en overtrædelse ikke at ville medføre højere straf end bøde, kan finansministeren eller den, han bemyndiger dertil, tilkendegive den pågældende, at sagen kan afgøres uden retslig forfølgning, såfremt han erkender sig skyldig i overtrædelser og erklærer sig rede til inden for en nærmere angiven frist, der efter begæring kan forlænges, at betale en i tilkendegivelsen angivet bøde.

Stk. 2. Med hensyn til den i stk. 1 nævnte tilkendegivelse finder bestemmelserne i retsplejeloven om indholdet af anklageskrift i politisager tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Betales bøden i rette tid, eller bliver den efter vedtagelse inddrevet eller afsonet, bortfalder videre forfølgning.

Stk. 4. Når sager om de i § 87 nævnte overtrædelser indbringes for domstolene, behandles de som politisager. De i lov om ret-

tens pleje, kapitlerne 68, 69, 71 og 72, omhandlede retsmidler finder anvendelse i samme omfang som i sager, som det efter de almindelige regler tilkommer statsadvokaten at forfølge.

Afsnit V.

Overgangs- og ikrafttrædelsesbestemmelser.

Kapitel 18.

§ 89. Loven træder i kraft den 1. april 1969.

Stk. 2. Samtidig ophæves:

1. lov om stempelafgift, jfr. lovbekendtgørelse nr. 309 af 11. oktober 1961,
2. lov om afgift ved tinglysning m. m., jfr. lovbekendtgørelse nr. 100 af 23. april 1929,
3. lov nr. 301 af 21. december 1957 om skibsregistreringsafgifter,
4. §§ 31 og 32 i lov nr. 135 af 31. marts 1960 om registrering af rettigheder over luftfartøjer.

Stk. 3. Bestemmelser om stempelbegunstigelse i andre love bortfalder den 31. marts 1970. Dette gælder dog ikke:

1. § 22, stk. 1, i lov nr. 116 af 7. april 1936 om Danmarks Nationalbank,
2. § 2 i lov nr. 332 af 5. december 1958 om visse finansieringsinstitutter,
3. § 2 i lov nr. 278 af 7. juli 1960 om et finansieringsinstitut for landbrug m. v.,
4. § 2, stk. 1, i lov nr. 143 af 17. maj 1961 om et skibsfinansieringsinstitut,
5. § 4, stk. 2, i lov nr. 197 af 5. juni 1964 om hypotekforeninger,
6. § 3, stk. 3, i lov om oprettelse af et kreditinstitut for fiskerierhvervet, jfr. lovbekendtgørelse nr. 107 af 15. april 1967,
7. § 5, stk. 1, i lov om boligbyggeri, jfr. lovbekendtgørelse nr. 163 af 9. maj 1968,
8. § 9 i lov nr. 184 af 4. maj 1939 om forsikring af varer og fragt mod krigsfare til søs,
9. § 12 i lov nr. 141 af 29. april 1955 om danske skibes forsikring mod krigsfare,
10. § 26 i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 236 af 27. juni 1962,

11. § 61, stk. 2, i lov om den offentlige sygeforsikring, jfr. lovbekendtgørelse nr. 403 af 13. oktober 1967,
12. § 30 i lov nr. 186 af 4. juni 1964 om fremgangsmåden ved ekspropriation ved fast ejendom,
13. § 9 i lov om lån til betaling af ejendoms-skatte for visse parcel- og rækkehuse, jfr. lovbekendtgørelse nr. 467 af 15. december 1967,
14. bestemmelser om stempelfrihed i overenskomster med fremmede stater.

Stk. 4. Stempelbegunstigelser, som finansministeren har meddelt i medfør af den hidtidige lovgivning, bortfalder.

§ 90. Dokumenter, hvis stempelpligt er indtrådt inden lovens ikrafttræden, stemples efter de regler, der gælder ved stempelpligtens indtræden.

Stk. 2. Reglerne i § 63, stk. 1, og § 64, stk. 2, i den hidtil gældende stempellov om godtgørelse af stempelafgift finder fortsat anvendelse på dokumenter, som er stemplet efter bestemmelserne i nævnte lovs § 63 eller § 64.

Stk. 3. Reglerne i § 1, stk. 8, § 1, stk. 10, og § 22 i lov om afgift ved tinglysning om godtgørelse af tinglysningsafgift finder fortsat anvendelse.

Stk. 4. For forsikringsdokumenter, der stempelberigtiges efter bestemmelsen i § 105 i den hidtil gældende stempellov, kommer de der gældende regler til anvendelse for alle forsikringer tegnet i det ved denne lovs ikrafttræden løbende regnskabsår.

Stk. 5. Når der i medfør af bestemmelserne i § 10, stk. 2, § 43 og § 57, stk. 3, ved stempelingen af et dokument skal tages hensyn til det anvendte stempel til et tidligere oprettet dokument, skal det tidligere dokument, såfremt dets stempelpligt er indtrådt inden lovens ikrafttræden, betragtes som stemplet efter reglerne i denne lov. I de i § 10, stk. 3, omhandlede tilfælde beregnes det nye dokumentets stempel efter de hidtil gældende regler, når det første dokumentets stempelpligt er indtrådt inden lovens ikrafttræden.

§ 91. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Stk. 2. Udtrykket „riget“ i denne lov omfatter ikke Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget.

Det den 7. maj 1968 fremsatte forslag til lov om stempelafgift (lovforslag nr. 112) blev ikke færdigbehandlet i 2. samling i folketingsåret 1967-68.

Forslaget findes i tillæg A til folketingstidende 1967-68, sp. 2637 ff. Fremsettelsen findes i nævnte folketingstidende, sp. 2702 ff, og første behandling i sp. 3611 ff.

Forslaget genfremsættes med en enkelt ændring, idet der er tilføjet et stk. 3 i § 4.

1. Stempellovudvalgets betænkning.

Forslaget bygger på den betænkning vedrørende revision af stempel- og tinglysningsafgiftslovgivningen, som er afgivet i 1960 af et af finansministeren i 1952 nedsat sagkyndigt udvalg (betænkning nr. 265/1960). Forslagets bestemmelser er dog i vidt omfang rent sprogligt udformet anderledes end det i betænkningen optagne lovudkast, og bestemmelsernes rækkefølge er ofte ændret af systematiske og lovtekniske hensyn. Også det materielle indhold af udvalgets lovudkast er foreslået ændret på en række punkter. Hvor sådanne realitetsændringer ikke er af ganske uvæsentlig betydning, er der dels nedenfor i afsnit 2 og 3 dels i bemærkningerne til forslagens enkelte bestemmelser redegjort for afvigelserne fra udvalgets forslag.

2. Afskaffelse af afgift for tinglysning og registrering.

De gældende love om tinglysningsafgift og stempelafgift er fra 1922 som ændret ved senere love, jfr. bekendtgørelse nr. 100 af 23. april 1929 af lov om afgift ved tinglysning m. m. og bekendtgørelse nr. 309 af 11. oktober 1961 af lov om stempelafgift. Af udvalgsbetænkningen fremgår det, at udvalget har overvejet at foreslå de to afgifter slået sammen til én, enten ved at ophæve stempelafgiften og forhøje tinglysningsafgiften, eller ved at ophæve tinglysningsafgiften og forhøje stempelafgiften. Udvalget har imidlertid ment, at det lå uden for dets opgave at udarbejde et konkret udkast byggende på den ene eller anden form for en sådan „konvertering“.

Ved overvejelserne om at ophæve den ene af de to afgiftsformer må man komme til det resultat, at en ophævelse af stempelafgiften og en forhøjelse af tinglysningsafgifterne med beløb, der svarer til stemplet, ville indebære den største forenkling af afgiftssystemet, idet man herved helt kunne undgå systemet med stempelmærker og forhandlingen af disse. En sådan indarbejdelse af stempelafgiften i

tinglysningsafgiften er naturligvis kun mulig for så vidt angår dokumenter, som tinglyses. Af dokumenter, som tinglyses, og som i stempelafgiftsmæssig henseende har nogen betydning, er praktisk taget kun skøder og pantebrev vedrørende fast ejendom og underpantebrev vedrørende løsøre. På grundlag af den foreliggende statistik over omsætning og belåning af fast ejendom må det imidlertid skønnes, at højst 45 pct. af det samlede årlige stempelafgiftsprovener hidrører fra skøde- og pantebrevsstemplet. Alle andre dokumenter (f. eks. løsrørbekontrakter, aktier, lejekontrakter, gældsbreve, vekslers, lodsedler, forsikringspolicer) repræsenterende 55 pct. af det samlede stempelprovener, ville med en sådan afgiftsomlægning blive afgiftsfri. Det kunne dog overvejes til afløsning af aktiestemplet at indføre en værdiafgift ved registrering af aktieselskaber og af kapitaludvidelser i aktieselskaber samt — til afløsning af lotteristemplet — en værdiafgift i de tre faste lotterier. På grundlag af statistikken over tilvæksten i den indenlandske aktiekapital må det skønnes, at ca. 9 pct. af det årlige stempelafgiftsprovener hidrører fra aktierne, medens lotteristemplet i finansåret 1966-67 har indbragt ca. 11 mill. kr. (ca. 3 pct. af stempelproveneret). Under hensyn til den meget væsentlige forskydning af stempelafgiftsbyrden, som det beskrevne system ville medføre, har man ikke fundet det rimeligt at fremsætte forslag herom.

Et system, hvorefter tinglysningsafgiften ophæves og indarbejdes i stempelafgiften vil derimod ikke medføre større ændringer i afgiftsbyrdens fordeling på de enkelte dokumentarter. Et sådant system vil indebære en forenkling med væsentlige administrative fordele og vil medføre en lettelse for de afgiftspligtige, der slipper for at arbejde med to afgifter af samme dokument. Man har derfor i forslaget indarbejdet de gældende tinglysningsafgifter for dokumenter, der som det normale tinglyses, i den foreslåede stempelafgift for disse dokumenter, ligesom afgift ved registrering af skibe og afgift for optagelse i rettighedsregistret over luftfartøjer er indarbejdet i forslaget, således at de gældende afgiftsregler for tinglysning og for registrering i skibsregistret og rettighedsregistret vedrørende luftfartøjer kan ophæves.

3. Forholdet til den gældende stempellov.

Også med hensyn til området for stempelpligten og reglerne for beregningen af stemplet er der ved forslaget tilsigtet en forenkling af den gældende

stempellov, hvis bestemmelser som hovedregel stammer fra stempeloven af 13. maj 1911.

Efter den gældende ordning er alle dokumenter, som lyder på penge eller penges værd, stempelpligtige. Denne vide og ubestemte regel foreslås afløst af en regel, hvorefter der (kun) er stempelpligt for de dokumenter, som nævnes i loven, eller som indholdsmæssigt ganske sidestilles med de som stempelpligtige nævnte dokumenter, jfr. forslaget § 1 og § 9, stk. 1.

Stempelafgiften for et dokument kan efter den gældende lov være helt ned til 10 øre. Efter forslaget skal afgiften kun svares, såfremt den udgør 1 kr. eller mere (der er dog gjort undtagelse for vekslers, forsikringspolicer og lodsedler), og der er endvidere for en række dokumenter foreslået sådanne mindstebeløb for det stempelpligtige vederlag, at der ikke bliver tale om stempel på under 10 kr., jfr. herved forslaget § 39 (skibsskøder), § 41 (løsøre købekontrakter) og § 46 (lejekontrakter).

Den gældende stempellov opererer med tre takstklasser for værdiafgift, nemlig (jfr. lovens § 11):

1. klasses takst, der andrager $\frac{1}{2}$ procent,
2. klasses takst, der andrager 2 promille,
3. klasses takst, der andrager $\frac{1}{5}$ promille.

Der findes dog også i loven afgiftsbestemmelser, som har egne afgiftssatser for værdiafgift, hvorhos der findes afgifter med fast beløb. De nævnte afgiftssatser har siden 1. april 1965 været fordoblet. I forslaget er systemet med de tre afgiftsklasser forladt. Her er afgiften overalt direkte angivet i den enkelte bestemmelse.

Med hensyn til den gældende 3. klasses takst, som indebærer, at det stempelpligtige vederlag skal helt op på 50.000 kr. (siden 1. april 1965: 25.000 kr.), før man når et afgiftsbeløb på 10 kr., bemærkes, at den må forekomme meget lav ikke blot isoleret betragtet, men også set i forhold til afgiftssatserne $\frac{1}{2}$ pct. og 1 pct. for overdragelse af fast ejendom og $\frac{1}{5}$ pct. for overdragelse af skibe samt for stiftelse af fordrings- eller panterrettigheder. Den gældende 3. klasses takst er i forslaget forhøjet til 1 promille. Til gengæld vil en række af de dokumenter, som ifølge den gældende lov stemples med 3. klasses takst blive helt afgiftsfri. Dette gælder f. eks. forsørgelseskontrakter, lejekontrakter om løsøre, købekontrakter om værdipapirer, gavedokumenter (bortset fra fast ejendom) og dokumenter om overdragelse af løsøre, good-will eller ophavsrettigheder, når vederlaget ikke overstiger 10.000 kr.

Beregningen af stempelafgiften i henhold til den gældende lov har for visse særlige dokumenter givet anledning til mange vanskeligheder både for de afgiftspligtige og for myndighederne. Dette

gælder navnlig ægtepagter, skøder til selskaber og foreninger, dokumenter vedrørende interessentskabs- (sameje)forhold og lejekontrakter. Man har derfor i forslaget tilstræbt en væsentlig forenkling af disse regler.

I den gældende stempellov er der foreskrevet stempelpligt for en række dokumenter, som ved en revision af loven bør udgå. Det drejer sig navnlig om afgiftsbestemmelser, som enten er forældede, er uden eller af ringe praktisk betydning eller som ikke naturligt hører hjemme i en stempellov. Følgende bestemmelser er herefter ikke opretholdt i forslaget:

- § 60 (arveforskuks- og arveafkaldsbeviser)
- § 63, stk. 2 (arvefæstekontrakter og arvefæstebreve med ret til at sælge og pantsætte),
- § 65 (dokumenter om overgang af len, stamhuse og fideikommissar til ny besidder),
- § 73 (mægler-slutsedler),
- § 74 (oplagsbeviser),
- § 76 (arvefæstekontrakter uden ret til at sælge og pantsætte, andre fæstekontrakter m. v.),
- §§ 79 og 80 (certepartier, lejekontrakter om skibe og løsøre),
- § 82 (fuldmagter),
- § 83 (forvaringskontrakter),
- § 88 (særskilte beviser for andele i ansvarlige interessentskaber),
- § 109, stk. 1 (erklæringer og afkald),
- §§ 119 og 120 (næringsbeviser),
- § 121 (ansøgninger),
- §§ 122-24 (øvrighedsbevillinger og attester, målebrev m. v.),
- §§ 125-31 (dokumenter vedrørende retsplejen),
- § 132 (protokoller og bøger).

Hertil kommer enkelte andre tilsvarende afgiftsbestemmelser, som er omtalt i bemærkningerne til forslaget enkelte bestemmelser.

For så vidt angår §§ 124-31 bemærkes, at der ved udarbejdelsen af forslag til en ny retsafgiftslovgivning tages hensyn til, at disse stempelafgifter bortfalder.

Ifølge den gældende stempellov skal stemplet som hovedregel beregnes af det i dokumentet aftalte vederlag, men hvis dette ikke står i passende forhold til modydelsens værdi, skal denne værdi lægges til grund (lovens § 13). For gavedokumenter er det desuden (i lovens § 72) udtrykkeligt fastsat, at stemplet skal beregnes af genstandens (gavens) værdi. Reglerne i § 13 og § 72 om, at stemplet, når der ikke er noget vederlag, eller når dette er for lavt, skal beregnes af værdien, er ikke opretholdt i forslaget. De har kun en meget ringe afgiftsmæssig betydning, når det drejer sig om andet end fast

ejendom, og for så vidt angår skøder (herunder gaveskøder) på fast ejendom er der ikke tilstrækkelig anledning til at opretholde reglerne, idet den gældende regel om, at skødestemplet aldrig kan beregnes af et lavere beløb end ejendomsværdien, foreslås opretholdt (forslagets § 34).

Ifølge den gældende lovs § 32 er det under et særligt bødeansvar forbudt at udstede stempelpligtige dokumenter til ihændehaveren eller med navn in blanco, medmindre dette særligt er tilladt ifølge loven, hvilket er tilfældet for aktier og interimshæviser, vekselendossementer og vekselttransport, livsforsikringspolicer, præmieobligationer, lotterisedler og kreditforeningsobligationer. Under hensyn til, at det allerede ved gennemførelsen af gældsbrevsloven i 1938 forudsattes, at gældsbreve skal kunne udstedes til ihændehaveren, er det ikke fundet rimeligt, at en bestemmelse i en afgiftslov skal forhindre dette. Mulige betænkeligheder af afgiftsmæssig art kan overvindes ved at fastsætte et højere stempel, når dokumentet udstedes til ihændehaver eller med navnet in blanco. Denne løsning er i øvrigt allerede anvist som en betingelse for en bevillingsmæssig tilladelse i den gældende stempellov (§ 91, stk. 2) for så vidt angår partialobligationer og andre til almindelig omsætning bestemte obligationer. Den gældende stempelovs generelle forbud mod at udstede ihændehaverdokumenter er derfor ikke opretholdt i forslaget (jfr. § 59).

4. Afgiftsprovenuet.

Med hensyn til de provenumæssige virkninger af lovforslaget må det indledningsvis nævnes, at et afgiftssystem med afgiftsmærker ikke i sig selv giver mulighed for at beregne eller skønne over, hvorledes det samlede provenu fordeler sig på de forskellige arter af dokumenter. Det har dog, jfr. foran, været muligt på grundlag af den foreliggende statistik og på grundlag af de foreliggende regnskabstal for stempelafgift indbetalt af forsikrings-selskaber og de faste lotterier at anslå visse doku-

menters „anpart“ i det samlede provenu; men disse skønsmæssige beregninger er behæftet med betydelig usikkerhed. Denne usikkerhed med hensyn til, hvorledes afgiftsprovenuet er fordelt på de forskellige dokumentarter, får imidlertid ingen betydning, såfremt man i en ny stempellov opretholder samme forhold mellem afgiftssatserne for de forskellige dokumentarter, som findes i den gældende lov. Som det vil fremgå af nedenstående oversigt har man i nærværende forslag som overvejende hovedregel opretholdt det i stempelovten fastlagte forhold mellem afgiftssatserne for de forskellige dokumenter. Den gældende 3. klasses takst $\frac{1}{6}$ pro mille (fra 1. april 1965: $\frac{2}{5}$ pro mille) er dog som nævnt forhøjet til 1 pro mille; men dette vil antagelig opvejes af, at der foreslås stempelfrihed for en række dokumenter, som efter de gældende regler stemples med 3. klasses takst, jfr. foran afsnit 3.

Stempelafgiften har i finansåret 1966-67 indbragt 283.921.454 kr. og er for finansåret 1967-68 budgetteret til 320 mill. kr. Tinglysningsafgiften og skibsregistreringsafgiften har i finansåret 1966-67 indbragt tilsammen ca. 42.950.000 kr. For finansåret 1966-67 (ligesom for 1965-66) var stempelafgiften forhøjet til det dobbelte, jfr. lov nr. 17 af 28. januar 1966 (for 1965-66: lov nr. 76 af 31. marts 1965). Dette er også tilfældet for finansåret 1967-68, jfr. lov nr. 79 af 18. marts 1967, og for indværende finansår, jfr. lov nr. 86 af 22. marts 1968.

Ved fastsættelsen af afgiftssatserne i nærværende forslag tilsigtes at opretholde halvdelen af den midlertidige stempelafgiftsforhøjelse, hvortil kommer de i forslaget indarbejdede tinglysnings- og registreringsafgifter, for hvis vedkommende der ikke er tilsigtet nogen forhøjelse af afgiftsprovenuet.

De foreslåede afgiftssatser for de i afgiftsmæssig henseende vigtigste dokumenter sammenholdt med de gældende afgiftssatser fremgår af følgende oversigt:

	Gældende stempel, inkl. den midlertidige fordobling.	Gældende tinglysn.- (registr.)-afgift	Forslaget
Skøder på fast ejendom	1 pct. af købesummen	0,2 pct.	1 pct.
Skibsskøder	0,4 pct. af købesummen	0,2 pct.	0,5 pct.
Pantebreve med underpant i fast ejendom, skib eller løsøre.	0,4 pct. af pålydende	0,1 pct. + 0,05 pct. for aflysning.	0,5 pct.
Gældsbreve, herunder håndpant og kaution.	0,4 pct. af pålydende	tinglyses ikke.	0,3 pct.

	Gældende stempel, inkl. den midlertidige fordobling.	Gældende tinglysn. (registr.)-afgift	Forslaget
Lejekontrakter om ejendomme og lokaler, lejligheder m. v.	1 pct. af årslejen hvis normalt opsigelsesvarsel stigende til 3 pct. hvis uopsigelig i mere end 20 år.	0,1 pct. men tinglyses normalt ikke.	0,75 pct. for boliglejemaal 1,5 pct. for erhvervslejemaal.
Købekontrakter om løsøre	0,4 pro mille af købesummen.	tinglyses ikke.	1 pro mille.
Aktier m. v.	2 pct. af pålydende.	tinglyses ikke.	2 pct.
Veksler	1 kr. pr. 1000 kr. pålydende.	tinglyses ikke.	75 øre.
Livsforsikringspolicer	0,5 pro mille af forsikringssummen.	tinglyses ikke.	0,3 pro mille.
Skadeforsikringspolicer.	0,07 pro mille af forsikringssummen eller 16 pct. af årspræmien.	tinglyses ikke.	0,05 pro mille. 12 pct.

5. Stempel fritagelser.

Både i den gældende stempellov og i en lang række andre love — især sådanne som omhandler støtteforanstaltninger — findes bestemmelser om fritagelse for stempel- og tinglysningsafgift af visse nærmere angivne dokumenter.

En del af disse fritagelsesbestemmelser vil blive overflødige ved nærværende forslags gennemførelse, idet stempelpligten efter forslaget er betydeligt mindre vidtgående end efter den gældende lov, jfr. herom foran afsnit 3. Selv med de foreslåede begrænsninger i stempelpligtens område vil der imidlertid findes et stort antal fritagelsesregler, som der må tages stilling til, ligesom der i de senere år fra mange forskellige sider er fremsat ønsker om nye særlige stempelbegunstigelser, som også er indgået i overvejelserne ved forslagets udarbejdelse.

I overensstemmelse med den af stempel lovudvalget afgivne indstilling (jfr. betænkningen side 11-12 og 14) har man i forslaget tilstræbt at begrænse omfanget af disse særbegunstigelser mest muligt. Begrundelsen herfor har flere led:

For det første har det i praksis vist sig, at de afgiftsbegunstigelser, som er optaget i mange forskellige love, ikke sjældent giver anledning til vanskelige fortolkningstvivil — det kan f. eks. ofte være svært at afgøre, om et givet dokument er udstedt „i anledning af“ en disposition, som den pågældende lov giver støtte til. De mange afgiftsbegunstigelser har, selv i tilfælde hvor der ikke er fortolkningstvivil, medført et uforholdsmæssigt stort administrativt arbejde for stempelmyndighe-

derne og for de anholdelsespligtige myndigheder, navnlig tinglysningsdommerne, der for hvert dokument, som indleveres til lysning under angivelse af, at det er afgiftsfrit, må forvisse sig om rigtigheden af denne angivelse.

For det andet er sådanne særbegunstigelser på stempelafgiftens område behæftet med den ulempe, at det meget ofte er vanskeligt eller umuligt at skønne over, hvor stort et afgiftsbeløb, der knytter sig til den pågældende begunstigelse eller — sagt med andre ord — hvor stor den samlede støtte i virkeligheden er, som staten yder gennem afgiftsbegunstigelsen.

For det tredje vil en statsstøtte i form af en afgiftsbegunstigelse i mange tilfælde virke ret vilkårlig, idet størrelsen af de beløb, som staten på denne måde giver afkald på, i hvert enkelt tilfælde er afhængig, ikke af det konkrete behov for støtte, men af, om der skal udstedes dokumenter, og om disse — hvis de ikke var afgiftsfri — skulle stemples med ubetydelige beløb eller med beløb, der måtte karakteriseres som byrdefulde.

De anførte betragtninger må føre til det resultat, at ønskelige støtteforanstaltninger fra statens side til visse erhverv eller visse former for virksomhed bør gives direkte som garanti, lån eller tilskud, medens de dokumenter, som pågældende erhverv eller virksomhed må udstede, stemples efter de almindelige regler. I overensstemmelse hermed er der i forslagets § 89, stk. 3, optaget en bestemmelse, hvorefter alle stempelbegunstigelser (bortset fra de i bestemmelsen opregnede) skal bortfalde, men for

at udelukke muligheden for krænkelse af berettigede forventninger foreslås det videre, at bortfaldet af begunstigelserne udskydes til 1 år efter lovens ikrafttræden.

De vigtigste af de afgiftsbegunstigelser, som på denne måde foreslås afskaffet, er

1) § 47 i *statshusmandsloven* (lovbekendtgørelse nr. 117 af 10. april 1967), hvorefter skøder, pantebrev, lejekontrakter m. v. i forbindelse med oprettelse af statshusmandsbrug er afgiftsfri, ligesom skødet og statslåns pantebrevet i visse tilfælde er afgiftsfri, når en ny ejer overtager statshusmandsbruget.

2) § 27 i *lov om opførelse af arbejderboliger på landet* (lovbekendtgørelse nr. 118 af 10. april 1967), der indeholder afgiftsfritagelser, som ganske svarer til statshusmandslovens § 47.

3) § 6 i *grundforbedringsloven* (lov nr. 241 af 8. juni 1966), hvorefter pantebrev for grundforbedringslån er afgiftsfri.

4) § 8 i *lov om jordfordeling* (lov nr. 119 af 28. april 1955), hvorefter alle dokumenter til gennemførelse af jordomlægning er afgiftsfri.

5) § 7 i *lov om fortrinsret i høsten* (lov nr. 50 af 14. februar 1951), hvorefter hestpantebrev er afgiftsfri.

6) § 9 i *lov om indkøbsforeninger for mindre jordbrugere* (lov nr. 73 af 24. februar 1960), hvorefter købekontrakter, garantibeviser m. v., som udstedes af eller til foreningen, er stempelfri.

Afskaffelsen af de foran under 1)-6) nævnte afgiftsfritagelser vil antagelig give et merprovenu på omkring 1 mill. kr. årlig på grundlag af forslagens afgiftssatser.

7) § 1 i *lov om udfærdigelse af nye telefonkoncessioner* (lov nr. 377 af 30. juni 1919) indeholder en bestemmelse om stempelfrihed for de obligationer, aktier, andelsbeviser m. v. som koncessionshaverne udsteder til staten.

8) § 6 i *lov om midlertidige driftslån til privatbaner* (lov nr. 35 af 3. maj 1965) og § 10 i *lov om støtte til privatbanerne* (lov nr. 54 af 16. marts 1956) hjemler stempelfrihed for dokumenter udstedt i forbindelse med de i lovene omhandlede retsforhold.

Hverken de under 7) og 8) nævnte afgiftsfritagelser eller andre fritagelsesbestemmelser, som på grund af deres specielle eller midlertidige karakter og forholdsvis underordnede betydning ikke omtales her, spiller hver for sig nogen nævneværdig rolle for det samlede stempelafgiftsprovenu.

Også i den gældende stempellov er optaget fritagelsesbestemmelser, som i overensstemmelse med

stempellovudvalgets indstilling foreslås afskaffet. Det drejer sig om:

9) *Stempelovens § 143, stk. 1, sidste punktum*, hvorefter lånekontrakter med pengeinstitutter og vekselere kun skal stemples med 50 øre (siden 1. april 1965: 1 kr.), når lånet (alene) er sikret ved håndpant. Før stempeloven af 1911 var disse håndpantelån i pengeinstitutter og hos vekselere helt stempelfri; men under 1911-lovens behandling foreslog landstingets udvalg, at disse lån skulle behandles som andre lånedokumenter, d. v. s. med fuld stempelpligt. Under hensyn til, at en sådan regel kunne befrygte at medføre, at parterne — når det drejede sig om ganske korte lån — helt ville undgå at oprette dokumenter om lånet, blev resultatet imidlertid, at lånedokumenterne blev stempelpligtige med en fast afgift af 50 øre for hver pantsætning, hvilken regel opretholdtes uændret i stempeloven af 1922.

Selv om bestemmelsen således efter motiverne må antages at tage sigte på korte lån, er den efter sin udformning ikke begrænset hertil, og i dag er forholdet det, at en ikke uvæsentlig del af pengeinstitutternes udlånsvirksomhed er baseret på kassekreditkontrakter, der sikres ved håndpant (i f. eks. værdipapirer eller ejerpantebrev), og som derfor uanset kredittens beløb passerer med det faste meget lave stempel, medens der i lånevirkomheden uden for pengeinstitutterne — f. eks. inden for realkredit — må svares et værdistempel, som efter de gældende regler udgør 4 pro mille af lånebeløbet. Hvor kassekreditten er sikret ved håndpant i ejerpantebrev, har debitor ganske vist betalt værdistempel af ejerpantebrevets pålydende, men ejerpantebrevet kan til gengæld — på samme måde som andre værdipapirer debitor måtte eje — anvendes til sikkerhed i flere skyldforhold uden derfor at skulle stemples på ny.

Af disse grunde er det ikke fundet rimeligt at opretholde stempelbegunstigelsen, som i øvrigt har den ejendommelige virkning, at et lån, der sikres med håndpant, kun skal stemples med 50 øre, medens et lån, der sikres ved kaution, eller som opnås uden sikkerhedsstillelse, skal stemples med 4 pro mille af lånebeløbet.

Det er meget vanskeligt at skønne over den provenumæssige betydning af reglen i § 143, stk. 1, hvortil kommer, at man ikke kan se bort fra, at begunstigelsens afskaffelse i et vist omfang vil medføre, at parterne — navnlig i de ganske korte låneforhold — vil undgå at oprette stempelpligtige lånekontrakter og håndpantedokumenter. Merprovenuet ved at afskaffe begunstigelsen vil an-

tagelig ikke overstige 10 mill. kr. årlig (på grundlag af forslaget's afgiftssatser), men det er også muligt, at merprovenuet kun vil udgøre et væsentligt mindre beløb, f. eks. 2 mill. kr.

10) *Stempellovens § 144, stk. 4.* Efter denne bestemmelse kan finansministeren meddele stempelfritagelse for skøder og prioriteringsdokumenter for byggeforeninger, boligselskaber og lignende sammenslutninger af almennyttig karakter. I årene før 1958 havde denne fritagelsesregel kun meget ringe betydning, da der i de dengang gældende boligstøttelove var optaget afgiftsfritagelser af samme eller videregående indhold. Efter at loven af 27. december 1958 om boligbyggeri havde afskaffet disse afgiftsbegunstigelser, blev stempellovens § 144, stk. 4 på ny taget i anvendelse blandt andet således, at skøder og prioriteringsdokumenter i det sociale boligbyggeri generelt blev fritaget for afgift. Ved forhøjelsen pr. 1. april 1965 af stempelafgiften til det dobbelte blev det imidlertid bestemt, at § 144, stk. 4, ikke skulle finde anvendelse i finansåret 1965-66. Denne bestemmelse er gentaget i de for finansårene 1966-67—1968-69 gældende forhøjelseslove.

En genindførelse af den omhandlede fritagelsesregel må antages at formindske det årlige stempelprovenu med 8-10 mill. kr. på grundlag af forslaget's afgiftssatser og med et socialt byggeri af nogenlunde samme omfang som i de sidste år.

Som foran nævnt er der i de senere år fra forskellig side fremsat ønsker om nye afgiftsfritagelser. Disse ønsker er i et vist omfang imødekommet i forslaget, jfr. herved bemærkningerne til § 50 (ad stk. 2), § 69 (ad nr. 3 og 4 og ad stk. 2), § 79 (ad stk. 2), § 81 (ad nr. 4) og § 83. Derimod er der ikke fundet tilstrækkelig anledning til at imødekomme følgende ønsker om specielle afgiftsbegunstigelser:

a) Mergelselskaberne har henstillet, at gældsbreve for de lån, som de optager i Nationalbanken og andre banker, fritages for stempelafgift.

b) Landbokommissionen har henstillet, at der søges tilvejebragt hjemmel for refusion af den stempelafgift, som erlægges i forbindelse med unge uddannede landmænds første etablering.

c) Erhvervene har fremsat ønske om genindførelse af den før 1961 gældende stempelfritagelse for dokumenter udstedt i anledning af eksportkreditgaranti.

d) Investeringsforeningerne har anmodet om stempelfritagelse for de af dem udstedte certifikater eller andelsbeviser.

e) Fra det private boligbyggeris side er fremsat ønske om, at alle foreløbige prioriteringsdokumenter fritages for afgift.

En imødekomme af de under a) og d) omtalte ønsker ville ikke få nogen nævneværdig indflydelse på det samlede afgiftsprovener, hvorimod en afgiftsfritagelse ved førstegangsetableringer (b) må antages at medføre et provenutab på 5-10 mill. kr., medens en stempelfritagelse for prioriteringsdokumenter i byggeriet (e) — der så måtte omfatte både det private og det sociale byggeri — må antages at medføre et provenutab på 10-15 mill. kr. Det er næppe muligt at afgive noget skøn over, hvor meget en genindførelse af afgiftsbegunstigelsen inden for eksportkreditområdet vil koste.

I denne forbindelse må også nævnes de afgiftsbegunstigelser af midlertidig karakter, som i de senere år er optaget på finanslov (som tekstanmærkninger til § 1):

Ifølge tekstanmærkning nr. 9 til § 1 i finansloven for finansåret 1968-69 kan finansministeren fritage dokumenter udstedt af danske skibsværfter til Danmarks Skibskreditfond eller Aktieselskabet Dansk Skibsfinansiering for stempelafgift, for så vidt de vedrører lån til finansiering af en eksportordre.

Denne fritagelsesregel er en følge af de for tiden herskende vanskeligheder for værftsindustriens konkurrence på det internationale marked, og det findes derfor mest hensigtsmæssigt, at den ikke optages i en „permanent“ lov som stempeloven.

Ifølge tekstanmærkning nr. 7 til § 1 i finansloven for finansåret 1968-69 kan finansministeren fritage for stempel- og tinglysningsafgift vedrørende dokumenter, der udstedes i anledning af bankfusioner og sparekassfusioner.

Ved behandlingen af forslaget til lov om beskatning ved sammenslutning af aktieselskaber m. v. (lov nr. 143 af 2. maj 1967) behandlede spørgsmålet om en generel stempelfritagelse ved fusion af aktieselskaber, andelsselskaber og kooperative virksomheder. Som svar på udvalgets spørgsmål meddelte den daværende finansminister, at der under hensyn til, at der ved en fusion sker overdragelse af formuegoder, ikke synes at være grund til i stempelmæssig henseende at behandle disse overdragelser anderledes end andre overdragelser, hvortil kommer vanskelighederne ved at afgrænse området for en stempelfritagelse ved fusion af selskaber over for omdannelser af enkeltmandsvirksomheder og interessentskaber til aktieselskaber (Folketingstidende 1966-67, 2. samling, tillæg B, sp. 1104-1105). Finanslovens fritagelsesbestemmelse for bank- og sparekassfusioner er derfor ikke overført til nærværende lovforslag.

*Bemærkninger til forslagens enkelte bestemmelser.**Kapitel 1.**Til § 1.*

Ifølge den gældende stempellov er stempelpligten meget omfattende, idet den efter lovens § 1 påhviler alle dokumenter, som lyder på penge eller penges værdi, og ved hvilke der indgås eller overtages en forpligtelse, eller hvorved der erhverves eller overdrages en adkomst, fordring eller rettighed. En sådan vid og ubestemt regel er det ikke fundet hensigtsmæssigt at opretholde, og stempelpligten er derfor foreslået begrænset til de dokumenter, hvis stempelpligt er udtrykkeligt angivet i lovforslagets afsnit II. Stempelpligten bør dog fortsat bero på beskaffenheden af det i dokumentet omhandlede retsforhold, således at dokumentets betegnelse og form for så vidt er uden betydning. Den hertil sigtende bestemmelse er optaget i forslagens § 9, stk. 1.

Til § 2.

I den gældende stempellov findes ingen udtrykkelig bestemmelse om stempelpligtens indtræden, men ifølge lovens § 21, stk. 1, skal et dokument som hovedregel stemples inden 3 uger efter udstedelsen. Man har fundet det hensigtsmæssigt, at tidspunktet for stempelpligtens indtræden klart fremgår af loven. Den foreslåede bestemmelse er i overensstemmelse med gældende praksis.

Til § 3.

Bestemmelsen afløser den gældende stempelovs § 2 og betyder dels en udvidelse dels en indskrænkning af stempelpligten.

Efter lovens regler er det en hovedbetingelse for et dokumentis stempelpligt, at en af parterne har underskrevet dokumentet her i riget. Efter forslagens bortfalder denne betingelse, hvis parterne er hjemmehørende her i riget; i så fald skal efter forslaget stempeloven komme til anvendelse uden hensyn til, hvor underskriften har fundet sted. Den således foreslåede regel begrundes med, at det ikke i noget tilfælde bør være muligt for her hjemmehørende personer at unddrage sig en måske betydelig stempelafgift ved blot at tage en tur over grænsen og underskrive dokumentet uden for denne. I og for sig kunne denne betragtning også anlægges, selv om den ene af parterne er udlænding, men en udvidelse af reglen til også at gælde i sådanne tilfælde kunne føre til uønskede resultater. Hvis ikke alle parterne er her hjemmehørende, er betingelsen for stempelpligt såvel efter loven som efter forslaget, at en af parterne, ligegyldigt hvilken af dem, har underskrevet dokumentet her i riget.

Efter de gældende regler falder et dokument også ind under stempeloven, hvis det angår formuegenstande her i riget, rettigheder over sådanne eller rettigheder eller forpligtelser for her hjemmehørende personer, selskaber eller institutioner, når blot en af parterne har underskrevet dokumentet her. Denne regel er ikke medtaget i forslaget. Når ingen af parterne er hjemmehørende her i riget, findes det ikke rimeligt at kræve stempelafgift, medmindre der finder tinglysning eller registrering sted her i riget, jfr. forslagens § 4, stk. 1, nr. 5.

Til § 4.

Forslaget svarer til § 3, stk. 1, i den gældende stempellov for så vidt angår punkterne 1-3. For så vidt angår vekslers, er der efter den gældende lovs § 3, nr. 5, stempelpligt, når de accepteres her i riget eller trækkes til betaling eller gøres betalbare her i riget. Da denne bestemmelse har givet anledning til tvivlsspørgsmål, er stempelpligten efter forslagens § 4, nr. 4, begrænset til accepterede vekslers, når acceptanten er hjemmehørende her i riget, og vekslen er betalbar her. Bestemmelsen i den gældende stempelovs § 3, nr. 4, om udenlandske værdipapirers stempelpligt ved indførsel her i riget er udeladt. Afgiften, der berigtiges ved særlige obligationsmærker, har i de senere år kun indbragt ubetydelige beløb.

Forslagets punkt 5 afløser den gældende stempelovs § 4, som tillige pålægger stempelpligt, når et dokument fremlægges under en retssag, anmeldes i et bo eller danner grundlag for udstedelse af en bevilling. Det er ikke anset for rimeligt, at disse mere tilfældige omstændigheder skal medføre stempelpligt for et dokument, der ikke i øvrigt rammes af den danske stempelafgift.

Ad stk. 3. Den foreslåede bestemmelse svarer til den gældende lovs § 4, stk. 2, som dog kun angår Færøerne. Efter forslagens § 91 skal loven ikke gælde for Færøerne og Grønland, og hvor loven anvender udtrykket „her i riget“, skal dette udtryk ikke omfatte Færøerne og Grønland.

Imidlertid sker der registrering i aktieselskabsregisteret i København af grønlandske selskaber, ligesom grønlandske skibe og luftfartøjer er optaget i henholdsvis skibsregisteret i København og rettighedsregisteret over luftfartøjer ved Københavns byret. Færøske selskaber er ikke optaget i aktieselskabsregisteret siden 1940, men det kan ikke anses for udelukket, at man genindfører de tidligere regler om disse selskabers optagelse i aktieselskabsregisteret. Loven om registrering af rettigheder over luftfartøjer kan ved kgl. anordning sættes i kraft for Færøerne.

Lovforslagets hovedsynspunkt, at Færøerne og Grønland betragtes som udland, ville blive brudt; såfremt de heromhandlede dokumenters indførelse i registrene i København skulle medføre stempelpligt efter forslaget § 4, stk. 1 nr. 4 (for skibes vedkommende tillige § 4, stk. 1, nr. 1), og det er derfor fundet mest hensigtsmæssigt at optage den foreslåede undtagelsesbestemmelse i lovforslaget.

Til § 5.

Den gældende stempellov indeholder ikke en til forslaget svarende positiv bestemmelse; men den foreslåede regel fremgår forudsætningsvis af bestemmelserne i lovens § 10 og § 75, stk. 9.

Til § 6.

Bestemmelsen afløser den gældende stempelovs § 6, stk. 3, 1. punktum, men pålægger ikke således som denne nogen pligt til at tage udskrift af protokollen. Det er tanken at fastsætte i de administrative forskrifter, at stemplet kan berigtiges enten i selve protokollen eller på en udskrift af protokollen. Bestemmelsens anvendelsesområde er væsentligt mindre end lovens § 6, stk. 3, 1. punktum, som følge af den i forslaget § 82 optagne regel om stempelfrihed for forlig, der indgås for domstole, herunder foged- og skifteretter. Om stempeling af auktionsbogen eller en udskrift af denne, når fast ejendom eller skib sælges på auktion, henvises til forslaget § 34, stk. 4, og § 39, stk. 2.

Til § 7.

Bestemmelsen i stk. 1 og stk. 2 afløser den gældende lovs § 7, stk. 1, og tilsigter dels en tydeliggørelse, dels en begrænsning af stempelpligten, således at den nu kun omfatter tilbud, der accepteres *skriftligt*. Med hensyn til den foreslåede bestemmelse i stk. 3 bemærkes, at aftaler, der sluttes ad telegrafisk vej eller pr. fjernskriver, sikkert er meget hyppige, men de egner sig ikke for stempelafgiften. Forsynes en sådan tilkendegivelse senere med en underskrift, vil det herved oprettede dokument blive stempelpligtigt, jfr. forslaget § 9, stk. 1.

Til § 8.

Bestemmelsen svarer til § 7, stk. 2, i den gældende stempellov.

Til § 9.

Ad stk. 1. Forslaget svarer til den gældende stempelovs § 6, stk. 1. Der henvises til bemærkningerne foran til forslaget § 1.

Ad stk. 2. Bestemmelsen svarer til den gældende stempelovs § 8, stk. 1. Reglen i sidstnævnte paragrafs stk. 2 om, at bestemmelser, der kun angår

bidpunkter i den ved dokumentet ordnede hovedretshandel, ikke medfører yderligere afgift, er udeladt i forslaget. Den må anses for overflødig, navnlig når reglerne i den gældende lovs § 109, stk. 1, om stempelafgift for erklæringer og afkald m. v. og i § 90, stk. 3, 2. led, om stempelafgift for ikke i loven særskilt nævnte dokumenter, der begrunder en rettig hed eller forpligtelse af pengeværdi, ikke er foreslået opretholdt.

Til § 10.

Bestemmelserne afløser den gældende stempelovs § 7, stk. 3, og §§ 9-10, og indholdet svarer i det store og hele til disse bestemmelser. Den gældende lovs § 9, stk. 3, er dog overført til forslaget afsnit II (§ 63, stk. 4).

Ad stk. 3. Efter den gældende stempelovs § 7, stk. 3, kræves, at det nye dokument skal være *stemplet* inden udløbet af det første dokumentes stemplingsfrist. Dette krav er det ikke anset for nødvendigt at opretholde. Det må være tilstrækkeligt, at det nye dokument *udstedes* inden fristens udløb. En af stempelovsudvalgets foreslået videregående regel (udvalgets udkast § 10, stk. 2), hvorefter det første dokumentes stempelpligt bortfalder, selv om nyt dokument oprettes efter udløbet af stemplingsfristen for det første dokument, må anses for at være mindre hensigtsmæssig, da en sådan regel vil indebære, at strafansvar for undladt stempeling kan bortfalde ved at oprette — og stemple — et nyt dokument om samme retsforhold.

Til § 11.

Forslagets stk. 1 svarer til den gældende stempelovs § 30, stk. 1, og forslaget § 2 svarer til lovens § 31, stk. 1, og § 48, stk. 3.

Hvis den krævede stempelpåtegning mangler, skal den anholdelsespligtige myndighed anholde dokumentet, jfr. forslaget § 33, stk. 3, og stempelmyndigheden kan så gå frem efter reglerne i forslaget § 24. Bestemmelsen i den gældende lovs § 30, stk. 2, hvorefter dokumentet skal stemples „efter lovens almindelige regler“, det vil sige uden hensyn til den muligt erlagte afgift for det dokument, som det slutter sig til, såfremt det ikke kan godtgøres, at sidstnævnte dokument er stemplet, er ikke opretholdt i forslaget. Selv uden positiv regel må det være klart, at et dokument skal stemples efter sit eget indhold, når det ikke kan godtgøres, at der allerede er stemplet et dokument, som i relation til stempeloven er helt eller delvis identisk med det nye dokument. Bestemmelsen i den gældende lovs § 51, stk. 2, om stempeling af en genpart „i hoveddokumentets sted“, når det ikke kan godtgøres, at hoveddokumentet er stemplet, er heller ikke

F. t. I. om stempelafgift.

opretholdt i forslaget. Når det i forslagets § 23 hedder, at stempelmyndigheden fastsætter stempelafgiften, hvis den bliver bekendt med, at et stempelpligtigt dokument ikke er stemplet, findes der ikke at være tilstrækkelig anledning til at bibeholde en regel som i lovens § 51, stk. 2.

Kapitel 2.

Til § 12.

Forslaget afløser den gældende stempelovs § 11, stk. 3, hvorefter den beregnede afgift skal afrundes opad til det nærmeste med 10 øre delelige beløb. Forslaget vil medføre, at der ikke skal svares afgift i tilfælde, hvor beregningen fører til et stempelbeløb på mindre end 1 kr.

Til § 13.

Bestemmelsen afløser den gældende stempelovs § 11, stk. 4, der bestemmer, at hvis den ydelse, hvorefter et dokument skal stemples, er angivet i en udenlandsk pengesort, skal det stempelpligtige beløb beregnes efter et af finansministeriet fastsat omsætningsforhold. I henhold hertil er det ved bekendtgørelse nr. 240 af 30. september 1931 fastsat, at der ved omsætningen til dansk mønt skal regnes med den kurs, der gælder for vedkommende pengesort på stempelingstiden, samt at der for de pengesorter, der noteres på Københavns børs, skal regnes med den senest noterede kurs. Denne regel er optaget i forslaget med den ændring, at det skal være køberkursen på tidspunktet for stempelpligtens indtræden, som lægges til grund for afgiftsberegningen.

Til § 14.

Forslaget svarer til den gældende stempelovs § 12. Den ændrede formulering tilsigter ingen ændring i realiteten.

Til § 15.

Bestemmelserne, der afløser den gældende stempelovs § 14, giver regler for, hvad der skal medregnes til det stempelpligtige vederlag.

Hovedreglen er, at der til det stempelpligtige vederlag skal medregnes såvel, hvad der skal tilsvares medkontrahenten, som hvad der skal tilsvares trediemand. Den gældende lovs undtagelsesfri regel om, at overtagne byrder og forpligtelser af privatretlig natur skal medregnes til vederlaget, har besværliggjort opgørelsen af det stempelpligtige vederlag, ikke mindst derved, at disse byrder og forpligtelser hyppigt ikke lyder på pengebeløb, således at en skønsmæssig værdiansættelse bliver påkrævet. For at lette og simplificere opgørelsen af vederlaget foreslås en række undtagelser fra

reglen, jfr. de i stk. 2 som nr. 3-8 foreslåede bestemmelser, hvorved de skønsmæssige ansættelser i vidt omfang vil falde bort, og hvorefter der kan bortses fra byrder og forpligtelser, som efter deres karakter enten let kan give anledning til fejltagelser, eller som ikke kan spille nogen større rolle.

Ifølge nr. 1 i forslagets stk. 2 skal der ved opgørelsen af det stempelpligtige vederlag ses bort fra skatter og andre afgifter, som det ifølge lovgivningen påhviler erhververen at udrede til det offentlige. Hvis erhververens forpligtelse til at udrede skatter og afgifter ikke hviler på loven, men på kontraktmæssig vedtagelse, skal erhververens forpligtelse medregnes til vederlaget, jfr. forslagets § 47.

Angående forslagets stk. 2, nr. 5-6 kan anføres, at der efter disse bestemmelser også må kunne bortses fra rettigheder af aftægtsmæssig karakter, som en bortforpagter forbeholder sig eller andre i forpagtningskontrakten. Det er ikke tanken, at ordet aftægt skal fortolkes snævert. Bestemmelsen bør også kunne finde anvendelse, selv om den pågældende ejendom ikke er en egentlig landbrugsejendom.

Nr. 7 i stk. 2, tager sigte på egentlige anlægsbidrag. Det er en selvfølge, at bidrag, der har karakter af et vederlag for en løbende modydelse, ikke skal medregnes til vederlaget, men efter den foreslåede bestemmelser er man fritaget for at tage stilling til, hvorvidt bidraget er af den ene eller anden karakter.

Med hensyn til stk. 3 bemærkes, at der i tilfælde af, at de pågældende rettigheder m. v. kan forlanges afløst af en pengeydelse, ikke er nogen motivering for at holde dem udenfor opgørelsen af vederlaget, idet man i så fald kan regne med de fastsatte pengebeløb.

Til § 16.

Bestemmelserne svarer i det store og hele til den gældende stempelovs § 16, stk. 1 og stk. 3, § 17 og § 18.

For så vidt en officiel værdiansættelse bliver nødvendig, skal denne efter de gældende regler foretages af vedkommende underørighed, hvis ansættelse lægges til grund for dokumentes stempeling, medmindre parterne lader den omstridte værdi fastsættes ved en lovlig taksationsforretning. Efter forslaget skal der kun foretages én officiel værdiansættelse, nemlig af mænd udmeldt af retten. Det må i øvrigt anses for en selvfølge, at stempelmyndigheden altid vil give parterne lejlighed til en forhandling om spørgsmålet, førend den foranlediger skønforretning afholdt, jfr. også ordene „om fornødent“ i stk. 2, 1. punktum.

Til § 17.

Forslaget svarer til den gældende stempelovs § 16, stk. 2.

Til §§ 18-19.

Bestemmelserne afløser den gældende stempelovs § 15. Af hensyn til overskueligheden er reglerne for periodiske ydelser på henholdsvis ubestemt tid og bestemt tid optaget i hver sin paragraf.

Med hensyn til ydelser på ubestemt tid foreslås i § 18 alene den ændring i de gældende regler, at faktoren for ydelser tilsagt på anden ubestemt tid end livstid er forhøjet fra 5 til 10, det vil sige til samme faktor, som gælder for ydelser på ét liv, hvorved der opnås overensstemmelse med den tilsvarende regel i arveafgiftsloven.

Med hensyn til periodiske ydelser på bestemt tid findes der i den gældende lov kun den bestemmelse, at hvor en ydelse er tilsagt på bestemt tid over 25 år, skal vederlaget beregnes af årsydelsen gange 25. For andre tilfælde af ydelser på bestemt tid har man i praksis anvendt lovens hovedprincip om stempeling af det samlede vederlag, det vil sige, at man beregner stemplet af summen af de i alt tilsagte ydelser. Denne sidste regel er optaget i forslaget § 19, hvorimod man ikke har fundet tilstrækkelig anledning til at opretholde den gældende undtagelsesbestemmelse for ydelser på bestemt tid over 25 år. Bestemmelsen i forslaget § 19, stk. 2, er i overensstemmelse med den i praksis anlagte fortolkning af den gældende lovs § 15.

Stempelovsudvalget har foreslået en regel (udvalgets udkast § 16, stk. 3), hvorefter der også ved ydelser på bestemt tid skal være adgang til at beregne værdien efter statsanstaltens beregninger. En sådan beregning vil naturligvis altid give en lavere værdi end summen af de tilsagte ydelser, men den deraf følgende lettelse af stempelafgiften vil dog være meget beskeden og ikke stå i noget rimeligt forhold til omkostningerne ved at pålægge statsanstalten at beregne konverteringssummen i hvert enkelt tilfælde eller udarbejde tabeller, som derefter skal trykkes og bekendtgøres af finansministeriet. Dertil kommer, at en adgang til at stemple af konverteringssummen af tidsbestemte periodiske ydelser fører til det resultat, at stemplet bliver forskelligt, alt eftersom et vederlag betegnes som en række periodiske ydelser eller som et samlet vederlag, der kan erlægges i afdrag. Af disse grunde er den gældende regel foretrukket frem for udvalgets forslag.

Kapitel 3.

Til § 20.

Ad stk. 1. Forslaget svarer til reglerne i den gældende stempelovs § 19, 1. punktum, og § 24 stk. 1.

Ad stk. 2. Forslaget svarer til lovens § 24, stk. 2.

Ad stk. 3. Forslaget afløser den gældende lovs § 21, som fastsætter stemplingsfristen til 3 uger eller, hvis dokumentet er oprettet i udlandet, og en af parterne er hjemmehørende her i riget, 6 uger. Reglen om stempelmyndighedernes mulighed for at forlænge stemplingsfristen er overført fra den gældende lovs § 24, stk. 1, 1. punktum.

I forslaget er ikke medtaget en bestemmelse svarende til lovens § 21, stk. 2, 2. punktum, hvorefter et dokument oprettet i udlandet af parter, hvoraf ingen er hjemmehørende her i riget, skal stemples inden 6 uger, efter at dokumentet indkommer her i riget. Sådanne dokumenter vil, jfr. forslaget §§ 3-4 og bemærkningerne hertil, praktisk taget aldrig være stempelpligtige, medmindre de tinglyses eller registreres her i riget, og i så fald indtræder stempelpligten, jfr. forslaget § 4, stk. 2, først ved tinglysningen eller registreringen.

Efter den gældende lovs § 23, stk. 2, bevirker den omstændighed, at en stempeling er foretaget for sent eller af en uberettiget person eller på urigtig måde, at dokumentet skal behandles som ustempelt. Disse regler er ikke opretholdt i forslaget. Stempeling er kun en form for afgiftsberigtigelse, og selv om en afgift først betales efter fristens udløb eller på en ikke-forskriftsmæssig måde, så har betalingen dog fundet sted. Anvendt efter bogstaven vil lovens regel føre til det ejendommelige resultat, at den, for hvem et dokument er anholdt, fordi det er stemplet efter stemplingsfristens udløb eller under anvendelse af en forkert fremgangsmåde, kommer til at betale afgift to gange, medens den, for hvem et dokument er anholdt, fordi det overhovedet ikke er blevet stemplet, kun kommer til at betale afgift én gang — bortset fra det eventuelle bødeansvar. I praksis hjælper man sig med en ordning, hvorefter stempelmyndighederne kan give ugyldige stempelmærker „gyldighedspåtegning“. Efter det foreslåede system vil der ikke blive brug for disse gyldighedspåtegninger.

I almindelighed er forholdet det, at når en afgift betales for sent, skal der svares morarenter. Systemet morarenter egner sig imidlertid ikke for stempelafgiften. Rent bortset fra, at det som regel kun ville dreje sig om små penge, ville det i for høj grad besværliggøre ekspeditionen af dokumenterne hos stempelmærkeforhandlerne, og hvor parterne selv foretager stemplingen, kunne det ikke forventes, at disse ville beregne morarenter. Oversiddelsen af stemplingsfristen vil herefter alene kunne få straffemæssige følger.

Til § 21.

Efter den gældende lovs § 22, stk. 2, kan offentlige myndigheder kun stemple de dokumenter, som de selv udfærdiger, medens stempelingen af andre dokumenter kan foretages af dommere, notarius publicus, politimestre, sognefogeder, og — som det mest almindelige — stempelpapirforhandlere. Disse regler er af stempelovsudvalget foreslået afløst af en regel (udvalgets udkast § 20, stk. 1), hvorefter parterne i alle tilfælde selv skal kunne stemple. Til støtte for dette forslag anfører udvalget dels, at det vil være en for parterne særdeles praktisk ordning, dels at adgangen til selv at stemple allerede er indført — med hjemmel i den gældende lovs § 22, stk. 2 og stk. 3 — for så vidt angår visse dokumenter, der udstedes af banker, forsikrings-selskaber m. fl., og for så vidt angår ansøgninger, stævninger, vekslers samt dokumenter, hvis pligtige stempel ikke overstiger 10 kr.

Det må imidlertid anses for betænkeligt at følge stempelovsudvalgets indstilling på dette punkt. I modsætning til de fleste andre afgiftsformer er der ikke ved stempelafgiften nogen offentlig myndighed, som ved afgiftspligtens indtræden kontrollerer, om afgiften bliver erlagt. Ganske vist gælder det for mange dokumenter, at de for at opnå gyldighed eller fornøden retsbeskyttelse skal registreres eller anmeldes hos en offentlig myndighed, men der er også et meget stort — og i afgiftsmæssig henseende væsentligt — antal dokumenter (f. eks. lejekontrakter, købekontrakter, entreprisekontrakter, gældsbreve), der som det normale ikke bliver forelagt nogen offentlig myndighed hverken ved oprettelsen eller senere. For disse dokumenters vedkommende vil det altså bero på helt tilfældige omstændigheder, om afgiftserlæggelsen undergives kontrol, og man må derfor befrygte, at afgiftserlæggelsen så i mange tilfælde vil blive udskudt, indtil dokumentet eventuelt skal forelægges for en myndighed. Bibeholder man den gældende regel, hvorefter datoen for stempelingen foretages anføres af en myndighed eller en forhandler, vil fristelsen til at udsætte stempelingen være betydeligt mindre, idet den for sene stempeling — som kan medføre bødestraf, jfr. forslaget § 87 — i så fald må fremgå af dokumentet. Dertil kommer, at fordelene for dokumentudstederne efter udvalgets forslag antagelig vil være af forholdsvis beskedent omfang. Til dokumenter, som skal tinglyses eller registreres, kan stempelmærkerne købes hos den pågældende myndighed, jfr. forslaget § 22. Bibeholder man endvidere adgangen til selv at stemple op til et vist beløb, vil det kun være i tilfælde, hvor afgiften udgør et større beløb, at udstederen må bringe

dokumentet til en forhandler eller anden stempplingsberettiget. For sådanne dokumenters vedkommende vil det formentlig ret sjældent være praktisk for udstederen at have indkøbt mærker i forvejen, og har han ikke det, skal han jo alligevel til en forhandler, der så kan sælge mærkerne og foretage stempelingen på én gang.

Under hensyn til, at foretagelsen af stempelingen i realiteten kun betyder en datering af mærkerne, har man på den anden side anset det for rimeligt, at også offentlige myndigheder, som efter forslaget § 33 skal påse, om dokumenter, som de får i hænde, er behørigt stemplet, er bemyndiget til at give denne attestation.

Ad stk. 1-3. Bestemmelserne er udformet i overensstemmelse med det foran anførte. Bemyndigelsesreglerne i stk. 2 og stk. 3 svarer til den gældende stempelovs § 22, stk. 3 og stk. 2.

Ad stk. 4. Forslaget afløser reglerne i den gældende lovs §§ 19, 20 og 23, stk. 1. Bemyndigelsen for finansministeren til at tillade stempeling på anden måde end ved stempelmærker er allerede i dag udnyttet til maskinel stempeling (med frankeringsmaskine) af policer i en række forsikrings-selskaber. Denne stempplingsform må antages at få stigende betydning i fremtiden. Derimod vil stempeling ved benyttelse af stempelpapir antagelig få stadig mindre betydning, og man har derfor ikke ment, at denne stempplingsform udtrykkelig bør nævnes i loven ved siden af stempeling med stempelmærker.

Til § 22.

I henhold til § 20 i den gældende stempelov træffer finansministeren de nærmere bestemmelser om forhandlingen af stempelpapir og stempelmærker, og efter de af finansministeren i henhold hertil truffne bestemmelser er der til hver af landets 29 amtstuer henlagt en stempelpapirforhandling, således at den til enhver tid fungerende amtsforvalter er stempelpapirforhandler uden særlig beskikkelse. Medens finansministeren i øvrigt afgør, på hvilke steder, der skal være stempelpapirforhandling, ud nævnes forhandlerne ved disse af amtsforvalterne efter nærmere herom af finansministeren fastsatte direktiver. Stempelpapirforhandlinger er for tiden henlagt til ca. halvdelen af landets tinglysningskontorer, et antal politikontorer, toldkontorer og postkontorer, hvortil kommer et betydeligt antal bog- og papirhandlere.

Den nugældende ordning kan ikke anses for rationel. Som nævnt er et antal stempelpapirforhandlinger henlagt til postkontorer, og den mest praktiske ordning vedrørende forhandling af stempelmærker kunne synes at være den, at man hen-

lagde salget til samtlige landets postkontorer, hvorved stempelmærkeforhandlinger uden for postkontorerne ville blive overflødige. En sådan ordning kan dog ikke anses for tilrådelig, dels fordi vedkommende stempelmærkeforhandler skal foretage en kassation af de på det pågældende dokument anbragte stempelmærker, hvorfor salget af disse ikke kan sidestilles med salg af frimærker, dels fordi en sådan ordning ikke i fornødent omfang ville tilgodese de afgiftspligtiges og advokaternes interesser. En for disse tilfredsstillende ordning må formodes at kunne opnås ved som foreslået at henlægge salget af stempelmærker til samtlige tinglysningskontorer. Et stort antal stempelpligtige dokumenter skal tinglyses og må således af denne grund passere tinglysningskontoret, hvorfor det må anses for at være mest praktisk, at stemplingen kan foretages her. Dette så meget mere, som tinglysningsafgiftsloven foreslås ophævet og stempelafgifterne forhøjet med den bortfaldne tinglysningsafgift. Endvidere er tinglysningsdommerne anholdelsespligtige og skal følgelig tage stilling til spørgsmålet om de indleverede dokumenters stempelpligt. Hvad der ovenfor er anført om tinglysningskontorerne, gælder også for skibsregistret, hvorfor det også foreslås, at stempelmærker skal kunne købes her.

Da det imidlertid må anses for hensigtsmæssigt af hensyn til betjeningen af publikum, at der også fortsat forhandles stempelmærker på visse amtstuer, postkontorer m. v., foreslås det, at finansministeren skal kunne træffe bestemmelse om, at stempelmærker også skal kunne købes på andre offentlige kontorer end på tinglysningskontorerne og i skibsregistret. For amtstuernes vedkommende skal man dog i denne forbindelse henvise til § 3, stk. 1, jfr. § 8 i lov nr. 204 af 3. juni 1967 om amtsskatteråd og amtsskatteinspektorer, hvorefter amtstueforretningerne kan henlægges til amtsskatteinspektorerne. Det er en selvfølge, at henlæggelse af salg af stempelmærker til et offentligt kontor sker efter forudgående forhandling med den styrelse, hvorunder det pågældende kontor hører.

Efter den gældende ordning oppebærer stempelmærkeforhandlerne et vederlag, der beregnes som en vis gradueret procentsats på grundlag af omsætningen. Sætserne er ens for samtlige forhandlere af stempelmærker, men for de forhandlers vedkommende, der er tjenestemænd, er der fastsat visse begrænsninger. Amtsforvalterne skal ifølge § 22, stk. 2, i lov nr. 155 af 7. juni 1958 om normering og klassificering af statstjenestemandstillinger afgive $\frac{3}{4}$ af vederlaget til statskassen, og ifølge finansministerens bestemmelse skal de øvrige tjenestemænd, når det årlige vederlag overstiger et vist

beløb, afgive halvdelen af det overskydende til statskassen.

Dette forhandlervederlag må naturligvis oprettholdes, for så vidt angår de private forhandlere (boghandlere m. v.), som finansministeren antager. I stempellovudvalgets udkast (§ 19, stk. 4) er foreslået en bestemmelse, hvorefter vederlaget til tinglysningsdommere og amtsforvaltere skal fastsættes af finansministeren efter forhandling med lønningrådet. Denne bestemmelse er ikke optaget i forslaget under hensyn til, at forhandlingen af stempelmærker på tinglysningskontorerne, i skibsregistret og på andre offentlige kontorer, der får forhandling, efter forslaget skal indgå i kontorerens sædvanlige sagsområde, således at det bliver et led i den normale tjeneste for de ved kontorerne tjenstgørende tjenestemænd at varetage det med forhandlingen forbundne arbejde. Den danske Dommerforening har i den anledning udtalt, „at man kan tiltræde betænkningens forslag om, at der indføres forhandling af stempelpapir og -mærker ved samtlige tinglysningskontorer. Da dette arbejde ikke ifølge retspejlovens § 14 påhviler dommerne som en embedspligt, må der for hvervets udførelse, således som det er tilfældet ved de dommerembeder, der allerede har forhandlingen, ydes et passende vederlag. Foreningen skal derfor henstille, at der bliver optaget forhandling mellem finansministeriet og dommerforeningen repræsenteret ved Danske Statsembedsmænds Samråd om vederlagets fastsættelse.“ Denne udtalelse har justitsministeriet tiltrådt. Der vil herefter blive optaget forhandlinger om vederlagsspørgsmålet. Det forekommer dog mest naturligt, at det må blive de enkelte styrelser, der tager stilling til, om stempelmærkeforhandlingen kan motivere vederlag til lederne af de pågældende kontorer. I øvrigt har spørgsmålet en nær sammenhæng med spørgsmålet om en eventuel ny tjenestemandsløve.

Det vil ikke på indeværende tidspunkt være muligt at udtale sig om, i hvilket omfang den foreslåede nyordning vil medføre besparelser, hvorved bemærkes, at det må forudses, at der vil blive spørgsmål om godtgørelse til de tjenestemænd, der mister forhandlervederlag på grund af nyordningen.

Til § 23.

Bestemmelserne, der afløser den gældende lovs § 25, er i overensstemmelse med de gældende regler, idet Københavns overpresidium i henhold til lov nr. 46 af 1. marts 1961 siden 1. april 1961 har fungeret som stempelmyndighed i København.

Ad stk. 3 og stk. 4. Bestemmelserne afløser den gældende lovs § 25, stk. 3, hvorefter et dokument efter foretagen stempelberegning skal henlægges til ind-

løsning og stempeling hos vedkommende amtstue, og hvorefter der for hver stempeling tilkommer vedkommende amtsforvalter en kendelse af 25 øre. Reglen om kendelse til amtsforvalterne er ikke foreslået bibeholdt — det kan ikke anses for rimeligt, at der skal betales en særlig kendelse i anledning af berigtigelse af en pligtig afgift. Forslagets karakter af bemyndigelsesregel åbner mulighed for dels at fastsætte nye generelle regler for afgiftsopkrævningen, f. eks. indbetaling til en central opbørselsmyndighed, dels at fastsætte særlige indbetalingsformer i tilfælde, hvor det kan være praktisk, f. eks. ved stempeling af et meget stort antal samtidigt oprettede og ensartede dokumenter, hvor afgiften så kan tillades berigtiget ved kontant indbetaling af et samlet beløb uden stempeling af de enkelte dokumenter.

Til § 24.

Forslaget, der afløser den gældende stempelovs § 25, stk. 2, 2. punktum, og §§ 51-53, giver regler for, hvilke oplysninger m. v. stempelmyndighederne kan forlange til brug ved afgørelsen af de dem forelagte dokumenters stempelpligt.

I den gældende lovs § 52 er der i visse tilfælde givet stempelmyndighederne en videregående ret til at kræve oplysninger fra parterne. Disse bestemmelser, der for så vidt angår stk. 2, kom ind i stempeloven ved lovrevisionen i 1922, anvendes kun yderst sjældent i praksis, og de er ikke medtaget i forslaget.

For så vidt angår bestemmelsen i den gældende lovs § 51, stk. 2, om stempeling af en genpart „i hoveddokumentes sted“, hvilken bestemmelse ikke er opretholdt i forslaget, henvises til bemærkningerne foran til forslagets § 11.

Til § 25.

Den foreslåede bestemmelse findes ikke i den gældende stempelov, men er i overensstemmelse med praksis.

Til § 26.

Forslaget afløser den gældende stempelovs § 26, hvor klagefristen dog er 6 uger.

Kapitel 4.

Til § 27.

Forslaget afløser den gældende stempelovs § 27, hvorefter godtgørelse af stempelpapir og stempelmærker, som enten er ubenyttet eller er benyttet til uunderskrevne dokumenter, kan ske ved bevilling af finansministeriet. Efter forslaget kan den pågældende vælge, om han ønsker mærkerne ombyttet til andre stykstørrelser, hvilket kan ske på

de steder, hvor stempelmærker kan købes, eller om han ønsker tilbagebetaling, hvilket sker hos den myndighed, finansministeren udpeger. Selv om stempelpapir ikke udtrykkeligt nævnes, jfr. bemærkningerne til § 21, skal det naturligvis kunne ombyttes eller godtgøres på samme måde som stempelmærker.

Til § 28.

Forslaget svarer til den gældende lovs § 28, stk. 4. Den der optagne frist på 2 år er dog ikke medtaget i forslaget, da der næppe er anledning til at fravige lovgivningens almindelige forældelsesregler.

Til § 29.

Forslaget afløser den gældende lovs § 28, stk. 1-3, 5, og §§ 116-118.

I forhold til den gældende lov betegner forslaget en udvidelse af de tilfælde, i hvilke bevillingsmæssig godtgørelse kan tilstås. Efter lovens § 28, stk. 2, kan godtgørelse i almindelighed kun finde sted, når retshandlen er ufuldbyrdet, og i praksis betragtes en retshandel, der er gået tilbage, som fuldbyrdet, når den ene part har måttet betale den anden part en erstatning, der helt eller delvis fyldestgør dennes økonomiske interesse i retshandlens opfyldelse. Efter den foreslåede bestemmelse i stk. 1, vil det ikke udelukke godtgørelse, at der er givet en erstatning, der repræsenterer opfyldelsesinteressen. I det ikke upraktiske tilfælde, at en ejendomsoverdragelse, hvorom der er tinglyst skøde, er gået tilbage, og der også angående tilbagegangen er tinglyst skøde, kan der efter forslagets stk. 1 og 2 blive spørgsmål om hel eller delvis godtgørelse såvel af stemplet til det oprindelige skøde som af stemplet til skødet angående tilbagegangen.

Det er ikke fundet nødvendigt eller rimeligt at opretholde den i den gældende lov fastsatte 2 års frist for indgivelse af begæring eller andragende om godtgørelse. Den i lovgivningen fastsatte almindelige forældelsesfrist bør gælde også på dette område. Den i den gældende lov som betingelse for godtgørelse fastsatte kendelse er ligesom i forslagets §§ 27 og 28, udeladt.

Til § 30.

Efter den gældende stempelovs § 28, afgøres spørgsmål om stempelgodtgørelse af finansministeriet; men ved bekendtgørelse af 9. oktober 1965 er sager om godtgørelse efter § 28 henlagt til stempelmyndighederne, hvis afgørelse kan indbringes for finansministeriet (skattedepartementet). Efter forslagets §§ 28-30, skal godtgørelsesspørgsmålene afgøres af stempelmyndighederne, og med hensyn til klageadgangen foreslås reglerne om klage over stempelafgørelser m. v. anvendt.

Kapitel 5.

Til § 31.

Forslaget, der afløser den gældende stempelovs § 3, stk. 2, §§ 34-37 og § 45, giver regler om, hvem der hæfter for skyldig stempelafgift. I flere af de nævnte bestemmelser i loven gives der også regler med hensyn til bødeansvaret, men efter det i forslagets afsnit IV foreslåede nye system for straffen for de almindelige stempelovertredelser er der ingen baggrund for disse regler.

Ad stk. 1. Såvel efter gældende lov som efter forslaget hæfter enhver, der er part i det i dokumentet omhandlede retsforhold, for skyldig stempelafgift af dokumentet. Efter loven er også visse personer, der ikke er part i retsforholdet, ansvarlige for afgiften. Dette gælder således den, der som fuldmægtig eller værge har underskrevet dokumentet, ligesom det gælder den, der på en af parternes vegne gør fordringer eller rettigheder efter dokumentet gældende ad retslig vej, såfremt afgiften ikke kan fås hos parten. Det er ikke fundet rimeligt at inddrage sådanne personer under hæftelsen bortset fra tilfælde, hvor dokumentet er underskrevet her i riget af en fuldmægtig for en part, der ikke har fast ophold her i riget, idet fuldmægtigen i så fald tillige skal hæfte for afgiften. Den, der indkasserer en veksel, vil efter den gældende lov under visse omstændigheder blive ansvarlig for stempelafgiften af vekslen; efter forslaget vil dette ansvar altså falde bort.

Ad stk. 2. Efter gældende lovs § 36 er den, som ved transport eller på anden måde er blevet ejer eller medejer af et ikke behørigt stemplet dokument eller har erhvervet panteret eller anden sikkerhed over dokumentet, ubetinget ansvarlig for stempelafgiften af dokumentet. Efter forslagets regel skal der principalt alene påhvile transporthaveren m. v. pligt til at indsende dokumentet til vedkommende stempelmyndighed til stempelresolution; kun hvis han forsømmer dette, bliver han ansvarlig for stempelafgiften. Således som forslagets regel er formuleret, vil den, der alene udøver tilbageholdelsesret over et dokument, ikke derved kunne blive ansvarlig for stempelafgiften af dokumentet. Derimod vil den, der erhverver en beboelsesejendom, blive ansvarlig for stempelafgiften af de lejekontrakter, han overtager, hvis disse ikke er behørigt stemplede, og han ikke indsender dem til stempelmyndigheden.

Ifølge den gældende stempelovs § 44 kan den fastsatte stempelafgift inddrives hos de ansvarlige ved udpantning. Denne bestemmelse er ikke medtaget i forslaget. Den må anses for overflødig, idet hjemmelen til stempelafgiftens inddrivelse ved ud-

pantning kan udledes af lov om udpantning af 29. marts 1873 § 1, som ændret ved lov nr. 139 af 28. marts 1951, der hjemler udpantning for bl. a. afgifter og ydelser, som ifølge lovgivningens umiddelbare bud tilkommer staten.

Til § 32 og § 33.

Forslaget, der afløser den gældende stempelovs §§ 47-50, giver regler om de anholdelsespligtige myndigheder og disses virksomhed. Bestemmelserne i lovens §§ 49 og 50 om stempelforhold i domme i civile retssager og om eksekutionsforbud m. v. er ikke optaget i forslaget, idet disse regler findes upåkrævede og for eksekutionsforbudets vedkommende tillige uheldige, navnlig fordi domhaverens fyldestgørelse derved kan blive forhalet og muligt bragt i fare. Det er allerede nu fast praksis at give tilladelse til eksekutionens foretagelse trods stempelforhold.

Ad § 32. Lovens § 47 indeholder den almindelige bestemmelse, at alle øvrigheder og andre offentlige myndigheder og embedsmænd, der enten i almindelighed eller i visse særlige forhold har at påse overholdelse af de gældende love og retsregler, skal våge over, at ingen stempelovertredelse hengår upåtalet. Denne bestemmelse er både for ubestemt og for omfattende, og den har derfor givet anledning til megen tvivl. I praksis er bestemmelsen blevet fortolket snævert. Det må anses for rimeligt såvel af hensyn til borgerne som af hensyn til myndighederne, at de myndigheder, der skal være anholdelsespligtige, bliver nævnt udtrykkeligt og utvetydigt i loven. Det vil dog være nødvendigt, at der gives finansministeren bemyndigelse til at supplere listen med andre myndigheder — herunder myndigheder af midlertidig karakter — når praktiske hensyn måtte tale herfor. For øvrigt må der jo også regnes med muligheden for oprettelse af nye myndigheder, som bør være anholdelsespligtige.

Ad § 33. Den i stk. 2 foreslåede bestemmelse afløser den gældende stempelovs § 24, stk. 2. Da de anholdelsespligtige myndigheder ifølge forslagets § 21 kan foretage stemplinger, vil det som oftest være muligt at få det manglende stempelbeløb påsat, og denne stempeling bør kunne foretages også efter udløbet af stempplingsfristen. Det er derfor i stk. 1, nr. 3, fastsat, at en stempeling (kassation) foretaget af en anholdelsespligtig myndighed efter fristens udløb *ikke* skal medføre, at dokumentet skal anholdes, såfremt det senere på ny kommer en anholdelsespligtig myndighed i hænde.

I stempelovsudvalgets udkast (§ 33, stk. 4) er foreslået en regel, hvorefter dokumenter, som efter deres natur kan tinglyses (eller registreres i skibs-

registret), ikke skal anholdes, selv om de efter stempingsfristens udløb indleveres i ustempet stand til tinglysning eller registrering. Dette forslag begrundes med, at det for sådanne dokumenters vedkommende på forhånd er klart, at overskridelsen af stempingsfristen ikke kan opfattes som et forsøg på at unddrage sig betalingen af den pligtige afgift. Stempelovsudvalgets forslag ville i realiteten medføre, at der — som regel — ikke blev nogen stempingsfrist for dokumenter, der skal tinglyses eller registreres. Forslaget giver imidlertid anledning til betydelige principielle betænkeligheder, fordi det vil komme til at bero på tilfældige omstændigheder, hvorvidt undladelsen af at stemple dokumentet rettidigt skal behandles som en (principielt) strafbar overtrædelse af stempeloven. Hvis nemlig dokumentet, før det er indleveret til tinglysning, kommer en anholdelsespligtig myndighed i hænde, må denne konstatere, at stempingsfristen er overskredet, og dokumentet må da anholdes for den skete overtrædelse af stempelovens regler. Det må i denne forbindelse fremhæves, at der ofte hengår lang tid mellem et dokumentets oprettelse og dets tinglysning, og det er da heller ikke sjældent, at dokumenter, som efter deres natur kan tinglyses, aldrig bliver lyst. I tidsrummet fra stempingsfristens udløb og indtil indleveringen til tinglysning ville parterne (især den part, som ikke er herre over, om dokumentet bliver tinglyst) ikke kunne vide, om den skete overtrædelse af stempeloven vil give anledning til påtale. For øvrigt vil parterne — når det ikke drejer sig om ægtepagter, skøder, skibsskøder eller pantebreve — antagelig ofte være uvidende om, hvorvidt det pågældende dokument efter sin natur kan tinglyses (registreres) eller ikke.

Af disse grunde har man ikke ment at kunne følge stempelovsudvalgets forslag. Derimod har man optaget en bestemmelse i forslaget § 33, stk. 6, hvorefter finansministeren kan fastsætte regler om, at tinglysningskontorerne og skibsregistret kan stemple et dokument — hvorved anholdelse undgås — selv om det er indleveret efter fristens udløb i ustempet eller for lavt stemplet stand. Det skal dog være en forudsætning for på denne måde at frafalde påtale af den begærede stempelovertrædelse, at det manglende stempel ikke andrager et betydeligt beløb, og at overtrædelsen også i øvrigt er af en sådan art, at strafansvar ikke bør gøres gældende. Med en sådan regel vil man stort set opnå de praktiske fordele, som er tilset ved udvalgets forslag (udkastets § 33, stk. 4).

Man har heller ikke ment at burde følge de af udvalget foreslåede mere generelle regler (udkastets § 33, stk. 5, og § 34, stk. 1) om de anholdelsespligt-

tige myndigheders adgang til i visse tilfælde af undlade anholdelse.

Kapitel 6.

Til § 34.

De foreslåede bestemmelser, der giver regler for stemplingen af dokumenter om overdragelse af fast ejendom, afløser den gældende stempelovs §§ 61, 63 (delvis) og 67. Bestemmelserne i lovens § 63, stk. 2 og 4, om arvefæstekontrakter m. v. med ret til at sælge og pantsætte, og bestemmelsen i lovens § 65 om overgang til ny besidder af len, stamhuse og fideikommisgodser er udeladt, da de ikke længere har nogen praktisk betydning. De ved lov nr. 199 af 8. juni 1966 gennemførte regler om lejligheder, der ejes særskilt (ejerlejligheder), giver ikke anledning til at foreslå særlige bestemmelser i stempeloven. Efter § 4 i loven om ejerlejligheder anses hver lejlighed som en selvstændig fast ejendom, og et skøde på en ejerlejlighed må da være stempelpligtigt med 1 pct. både af købesummen for selve lejligheden og af købesummen for den overtagne andpart i den fælles ejendomsret til grunden m. v., jfr. forslaget § 45 om overdragelse af andparter i formuegoder.

Efter den gældende stempelovs § 64 skal stempelafgiften for overdragelse af fast ejendom forhøjes til det dobbelte, når ejendommen overdrages til

- 1) offentlige eller private stiftelser eller deslige institutioner,
- 2) aktieselskaber eller andre selskaber med begrænset ansvar eller
- 3) selskaber eller foreninger med vekslende kapital eller vekslende medlemsantal.

Denne afgiftsforhøjelse blev sat ind i stempeloven ved lovrevisionen af 1911. Begrundelsen var, at det i disse tilfælde kan forventes, at ejendommen i ringere grad, end når den ejes af personer, vil blive gjort til genstand for omsætning. Statskassen kan altså siges ved overdragelser af den omhandlede art at gå glip af en indtægt, som den under almindelige forhold kunne påregne. Denne begrundelse for afgiftsforhøjelsen, nemlig at statskassen bør have godtgørelse for den afgift, den ikke får, fordi ingen omsætning finder sted, er formentlig af tvivlsom værdi. For øvrigt sker det jo meget ofte, at en ejendom, der købes af enkeltmand, forbliver i dennes besiddelse i mange år. Endelig har de pågældende efter gældende lov krav på godtgørelse af afgiftsforhøjelsen, hvis ejendommen videreoverdrages inden 10 år, ligesom der bevillingsmæssigt kan fritages for afgiftsforhøjelsen, når skødemodtageren er en institution med almennyttigt formål. Disse

godtgørelsesregler har i ret vidt omfang udhulet bestemmelsen om afgiftsfordobling og har i øvrigt i praksis medført administrative vanskeligheder. Den gældende lovs bestemmelser om afgiftsforhøjelse er derfor ikke medtaget i forslaget.

Vedrørende bestemmelsen i den gældende lovs § 61, stk. 1, om skødestempel for dokumenter, hvorved ret erhverves til at få fast ejendom overdraget til eje (køberetsaftaler), og bestemmelsen i stk. 5 om aftaler om forkøbsret henvises til forslagets § 44, stk. 2.

Ad stk. 1. Forslaget svarer til de gældende regler dog med den ændring, at stemplet ved overdragelser uden vederlag (gaveskøder) ikke skal beregnes på grundlag af en af parterne angivet værdi, når der foreligger en ejendomsværdi, jfr. nærmere herom nedenfor under afsnittet ad stk. 2.

Med hensyn til den foreslåede afgiftssats, 1 pct., bemærkes, at skødestemplet ifølge stempeloven som hovedregel er $\frac{1}{2}$ pct., (siden 1. april 1965: 1 pct.). Hertil skal for det første lægges den for et skødes tinglysning fastsatte værdiafgift, som foreslås ophævet, og som udgør 2 promille. Endvidere må der tages hensyn til det i tinglysningsafgiftslovens § 14 hjemlede vederlag for bekræftelse og opbevaring (som regel 7 kr.) samt den faste afgift på 10-kr. for tinglysning af sådanne ændringer og tilføjelser, som ikke er stempelpligtige efter forslaget, og hvor tinglysningen derfor nu vil blive vederlagsfri.

Ad stk. 2. Den gældende lovs regler om, at stemplet mindst skal beregnes af ejendomsværdien, er opretholdt i forslaget. Det samme gælder det i stempelovens § 67, stk. 2, fastsatte princip, hvorefter ejendomsværdien ikke kan anvendes, når den overdragne ejendom ikke længere er identisk med den vurderede ejendom. Såfremt ejendommen, som den foreligger ved overdragelsen, enten ikke er vurderet eller er undergået sådanne forandringer, at værdien ikke længere svarer til vurderingssummen, skal parterne såvel efter gældende lov som efter forslaget angive værdien, der så udgør stempelingsgrundlaget. Denne regel har kun praktisk betydning, når overdragelsen (helt eller delvis) er udtryk for en gave. Ved et almindeligt salg vil parterne naturligvis angive, at værdien er lig købesummen. Af denne grund har stempelovsudvalget foreslået (udvalgets udkast § 44, stk. 1), at reglerne om det subsidiære stempelingsgrundlag kun skal gælde, når der for ejendommen i den stand, hvori den overdrages, foreligger en ejendomsværdi, hvorved udvalget helt undgår regler om parternes angivelse af værdien efter bedste skøn. Man har dog anset det for betænkeligt på dette punkt at følge stempelovs-

udvalget, hvis forslag vil medføre hel eller delvis stempelfrihed for gaveskøder på ejendomme, som ikke er vurderet, eller hvor der siden sidste vurdering er sket sådanne forandringer (f. eks. tilbygning), at der foreligger omvurderingsgrund — jfr. vurderingslovens § 2.

Forslaget i stk. 2, sidste punktum, er begrundet i praktiske hensyn. Det ville være u hensigtsmæssigt at skulle gennemføre en vurdering efter forslagets § 16, såfremt overdragelsen har fundet sted på et tidspunkt, hvor ejendommen allerede er under vurdering i henhold til vurderingsloven, eller hvor en sådan vurdering er umiddelbart forestående. I tilfælde, hvor den solgte ejendom er undergået forandringer (f. eks. er bebygget) i tiden mellem salget og vurderingen i henhold til vurderingsloven, kan den sidstnævnte vurdering naturligvis ikke anvendes som stempelingsgrundlag, og i sådanne tilfælde må der derfor gennemføres en § 16-vurdering, uanset at vurdering til ejendomsværdiansættelse er nært forestående.

Ad stk. 3. Forslaget afløser reglerne i den gældende lovs § 61 om „omvurdering til stempelefterretning“. Der tilsigtes ingen ændring i den gældende praksis, hvorefter stempelmyndigheden, når en begæret § 4-vurdering ikke kan gennemføres inden stempelingsfristens udløb, indrømmer den fornødne henstand med stempelingen.

Ad stk. 4 og 5. Efter den gældende lovs § 63, stk. 1, første punktum, jfr. § 6, stk. 3, skal den, der køber en fast ejendom på frivillig auktion eller tvangsauktion, inden udløbet af stempelingsfristen regnet fra købet, tage underskrift af auktionsbogen, der stemples som overdragelsesdokument, såfremt der ikke forinden er udstedt auktionsskøde til køberen. Denne ordning er bibeholdt i forslaget, som dog tillige giver mulighed for at berigtige stemplet i selve auktionsbogen.

Efter bestemmelserne i lovens § 63, stk. 1, andet punktum, gælder en tilsvarende ordning for den ufyldstgjorte pant- eller udlægshaver, der på tvangsauktion over fast ejendom erhverver ret til at få ejendommen udlagt. Her svares dog kun halvt stempel, og stemplet godtgøres, såfremt pant- eller udlægshaveren videreoverdrager ejendommen inden 2 år. Denne ordning findes ikke praktisk, da det er hovedreglen, at pant- eller udlægshaveren videreoverdrager ejendommen. I stedet foreslås det at udskyde stempelpligten, indtil der udstedes egentligt udlægsskøde til ham. Overdrager pant- eller udlægshaveren ejendommen, inden han har taget udlægsskøde, bliver der herefter ikke stempelpligt for hans erhvervelse, og hvis han overdrager ejendommen, efter at han har taget udlægsskøde, men

F. t. l. om stempelafgift.

inden 4 år fra auktionen, kan han jfr. forslagets § 36 forlange stemplet til udlægsskødet godtgjort. Den gældende lovs regler kan — læst efter bogstaven — ikke anvendes, såfremt pant- eller udlægshaveren, i stedet for at begære auktionen standset, tager hammerslag for en budsum, der ikke vil give ham fuld dækning, men man har dog i praksis anvendt lempelsesreglerne også i dette tilfælde. Som forslagets stk. 4-5 og § 36 er udformet, dækker stempelfriheden, respektive stempelgodtgørelsen også denne situation.

Ad stk. 6. Den her foreslåede regel træder i stedet for den gældende lovs § 63, stk. 3 (delvis). Denne lovbestemmelse finder f. eks. anvendelse, når to aktieselskaber smeltes sammen, i hvilket tilfælde der som regel ikke oprettes overdragelsesdokument eller træffes anden skriftlig aftale selskaberne imellem, jfr. højesteretsdom i U. f. R. 1956, side 798. Selskabernes vedtagelse om sammensmeltningen er normalt interne beslutninger (generalforsamlingsvedtagelser), der ikke afgiver grundlag for stempeling. Ej heller kan anmeldelsen til aktieselskabsregisteret om vedtagelsen betragtes som fornødent stempelsgrundlag. Ved tinglysningen af en udskrift af aktieselskabsregisteret som adkomst på den pågældende ejendom sker der en sådan konstatering af den stedfundne overdragelse af ejendommen, at der kan tages stempelafgift af denne overdragelse. Derimod kan tinglysningen ikke begrunde stempelafgift for overdragelsen af andre værdier end den faste ejendom.

Forslaget tilsigter at opretholde den gældende praksis på dette område.

Ad stk. 7. Stempelafgiften af dokumenter om overdragelse af fast ejendom i udlandet foreslås sat til 1 promille af vederlaget. Afgiften er efter stempeloven $\frac{1}{6}$ promille (siden 1. april 1965: $\frac{2}{6}$ promille).

Ad stk. 8. Bestemmelsen er en lovfæstelse af praksis.

Til § 35.

Forslaget, der afløser den gældende stempelovs § 8, stk. 3, omhandler de tilfælde, hvor overdrageren af en fast ejendom forbeholder sig eller andre visse rettigheder over den overdragne ejendom. Spørgsmålet om, hvorvidt der skal tillægges sådanne rettigheder betydning ved opgørelsen af det vederlag for ejendommen, der skal lægges til grund ved beregningen af overdragelsesstemplet, afgøres efter reglerne i forslagets § 15. Her i § 35 gives der regler for, hvorvidt bestemmelser i overdragelsesdokumentet om sådanne rettigheder kræver særligt stempel ved siden af overdragelsesstemplet, med andre ord: hvorvidt bestemmelserne stempelæssigt skal be-

trages som selvstændige retshandler, jfr. forslagets § 9, stk. 2.

Efter forslaget skal den af overdrageren af ejendommen forbeholdte brugs- eller servitutret kun være stempelpligtig, hvis der for retten skal erlægges et periodisk vederlag. Skal der for den forbeholdte ret betales erhververen af ejendommen et beløb som vederlag én gang for alle, vil forholdet praktisk taget være det samme, som hvis købesummen for ejendommen var blevet opført så meget mindre og den forbeholdte ret betegnet som vederlagsfri, i hvilket fald denne ret ville være stempelfri. En sådan forskel i formuleringen bør ikke få betydning for stempelpligten.

Til § 36.

Forslaget må ses i sammenhæng med de i § 34, stk. 4, andet og tredje punktum, foreslåede regler, jfr. bemærkningerne til § 34, stk. 4 og 5.

Forslaget afløser som nævnt den gældende stempelovs § 63, stk. 1, 2. punktum, hvorefter stempelafgiften af udlægsskøder, der efter tvangsauktion over fast ejendom udstedes til ufyldstgjort pant- eller udlægshaver, kun udgør det halve af det almindelige overdragelsesstempel, og det erlagte afgiftsbeløb godtgøres, såfremt erhververen af ejendommen overdrager denne inden 2 år fra auktionsdagen.

Disse regler forekommer ikke ganske konsekvente. Pant- eller udlægshaverens overtagelse af ejendommen kan ganske vist ikke sidestilles med et almindeligt køb, da det oftest sker for at undgå tab på fordringen. Dette kan begrunde, at stemplet godtgøres, når køberen videreoverdrager inden en vis tid, men beholder han ejendommen længere, er der ingen grund til, at han i stempelæssig henseende skal stilles anderledes end den almindelige køber. Forslaget er udarbejdet i overensstemmelse hermed.

Til § 37.

Forslaget svarer til den gældende stempelovs § 66.

Til § 38.

Den foreslåede bestemmelse svarer til reglen i § 23 i lov om afgift ved tinglysning. Reglen er nødvendig af kontrolmæssige hensyn og af hensyn til vurderingsmyndighedernes statistik over salgspriser for faste ejendomme, idet den salgsindberetning, som i henhold til § 18 i lov om oprettelse af en landsskatteret og om tilsynet med skatteligning m. v. skal afgives ved et skødes indlevering til påtegning om ejendomsværdien, er grundlaget for statistikken. Når tinglysningsafgiftsloven ophæves, må reglen derfor optages i stempeloven.

Til § 39.

Forslaget afløser den gældende stempelovs § 68. Med hensyn til den foreslåede afgiftssats, $\frac{1}{2}$ pct., bemærkes, at skibsskøder skal stemples med 2 promille efter stempeloven (siden 1. april 1965: 4 promille), hvortil kommer den for registreringen fastsatte afgift på 2 promille, jfr. § 1, stk. 1 c, i lov nr. 301 af 21. december 1957 om skibsregistreringsafgifter. Denne lov er foreslået ophævet sammen med loven om afgift for tinglysning.

Ad stk. 1. At der til skibet som salgsobjekt må henregnes skibstilbehøret, er i overensstemmelse med, hvad der er antaget i praksis. Spørgsmålet om, hvad dette tilbehør omfatter, afgøres naturligt efter reglerne for omfanget af panteret i skib, jfr. skibsregistreringsloven nr. 93 af 29. marts 1957, § 48. Når minimumsgrænsen for det stempelpligtige vederlag er sat til samme beløb som ved løsøre, jfr. § 41, er det ud fra den betragtning, at skibe, hvis værdi ikke overstiger 10.000 kr., naturligst bør behandles som løsøre.

Ad stk. 2 og 3. De foreslåede regler har samme indhold som de tilsvarende regler om fast ejendom, jfr. lovforslagets § 34, stk. 4 og stk. 6.

Ad stk. 4. Forslaget er en lovfæstelse af praksis.

Til § 40.

Ifølge stempelovens § 123, stk. 2, skal bilbreve stemples med 2 kr., og ifølge § 2, stk. 1 b i lov om skibsregistreringsafgifter skal der svares en afgift på 1 promille af skibets værdi ved den første endelige registrering af et nybygget skib på 20 tons eller derover. Det faste stempel for bilbreve foreslås afskaffet sammen med de øvrige regler om stempel af øvrighedsbevillinger, attester, målebrev m. v. (stempelovens §§ 122-24). Disse afgifter har ingen fiskal betydning.

Når afgift ved registrering i skibsregistret skal afskaffes, må den omtalte 1 promille-afgift for den første endelige registrering indarbejdes i stempeloven, hvilket er tilsigtet ved nærværende forslag.

Ad stk. 2-4. Forslaget svarer til reglerne i § 2, stk. 2-4 i loven om skibsregistreringsafgifter. Ved en eventuel klage over værdifastsættelsen vil det kunne være praktisk at indhente udtalelse fra handelsministeriet.

Til § 41.

Bestemmelsen afløser den gældende stempelovs § 69.

Ad stk. 1. Når levering nævnes ved siden af overdragelse, er det for at tydeliggøre, at det ikke skal udelukke bestemmelsens anvendelse, at den solgte genstand først skal tilvirkes af sælgeren, jfr. herved § 2 i lov om køb nr. 102 af 6. april 1906.

Efter stempeloven udgør afgiften $\frac{1}{5}$ promille (fra 1. april 1965: $\frac{2}{5}$ promille) af vederlaget; overstiger vederlaget ikke 1.000 kr., er dokumentet fritaget for afgift. Afgiftssatsen foreslås forhøjet til 1 promille og fritagelsesbeløbet foreslås forhøjet til 10.000 kr.

Ad stk. 2. Efter den gældende lov skal overenskomster mellem handlende, fabrikanter, håndværkere og landbrugere angående køb og salg af varer, hvormed de pågældende driver handel, eller som tilvirkes af dem, være fritaget for stempelafgift. Praktiseringen af denne regel, der tager sigte på en gros omsætning, har voldt mange vanskeligheder. Ved den foreslåede formulering af reglen er disse søgt fjernet.

Til § 42.

De i den foreslåede bestemmelse omhandlede dokumenter stemples efter gældende ret i henhold til stempelovens § 90, stk. 3, andet led, der lyder således: „Dokumenter, der begrunder en rettighed eller forpligtelse af pengeværdi, og som ikke kan henføres til nogen af de arter af dokumenter, der henføres til nogen af de arter af dokumenter, for hvilke der i loven er foreskrevet et højere eller lavere stempel, stemples efter 3. classes takst.“ Denne lovbestemmelse er imidlertid ikke foreslået opretholdt, idet den er af samme vide og ubestemte indhold som den gældende stempelovs § 1, der er omtalt under bemærkningerne til forslaget § 1. Som en følge af det i § 1 foreslåede princip, at stempelpligten (kun) påhviler de i loven nævnte dokumenter, er i forslaget til nærværende bestemmelse optaget de dokumenter, der i afgiftsmæssig henseende findes at burde behandles på samme måde som kontrakter om salg af løsøre og lignende, jfr. forslaget til § 41.

Til § 43.

Forslaget afløser den gældende stempelovs § 62, stk. 2-3 og § 68, stk. 3-4, hvorefter et skøde, der udstedes til en anden end den oprindelige køber, kun kan udfærdiges uden stempel, når det godtgøres, at der angående samtlige stedfundne overdragelser er udfærdiget behørigt stemplede dokumenter. Godtgøres dette ikke, skal skødet stemples som overdragelsesdokument. Denne bestemmelse må anses for at være for vidtgående. Når en ejendom eller et skib har været genstand for flere overdragelser, for der udstedes skøde direkte fra første overdrager (skødehaveren) til sidste erhverver, bør dette skøde være stempelfrit, såfremt der er oprettet et stempelpligtigt overdragelsesdokument til sidste erhverver. Det er ikke rimeligt, at det skal kunne gå ud over den sidste erhverver, at tidligere „mellemliggende“ overdragelsesdokumenter ikke er behørigt stemplet.

Hvis der ikke er indtrådt stempelpligt for overdragelsen til den sidste erhverver ved oprettelse af et overdragelsesdokument fra den „mellemliggende“ køber, som han har kontraheret med, er det i sin orden, at det til den sidste erhverver udstedte skøde stemples. Skødeudstørelsen kan sikre sig mod stempelelansvar med hensyn til skødet ved at forlange dokument om overdragelsen til sidste erhverver forevist, før han underskriver skødet til denne.

Til § 44.

Ad stk. 1. Forslaget afløser den gældende lovs § 61, stk. 2 og 3, første punktum, som dog kun gælder ved overdragelse af fast ejendom. Bestemmelsen i lovens § 61, stk. 3, andet punktum, hvorefter stempelmyndigheden kan anfægte den foretagne vederlagsfordeling og i stedet forlange vurdering ved underøvrigheden, er ikke medtaget i forslaget. Bestemmelsen findes upåkrævet ved siden af reglen om, at stempel med 1 pct. mindst skal beregnes af ejendomsværdien. Forslaget er i overensstemmelse med stempeludvalgets udkast (§ 44, stk. 2), idet man dog har ment, at bestemmelsen ikke bør finde anvendelse alene ved fast ejendom.

Ad stk. 2. Forslaget afløser bestemmelserne i den gældende stempelovs § 61, stk. 1 og stk. 5 om køberet og forkøbsret til fast ejendom. Forslagets regel dækker også andre formuegoder end fast ejendom, men er i øvrigt mindre vidtgående end lovens bestemmelser, idet reglen om skødestempel af en aftale, der alene giver en ret til at købe en fast ejendom, har virket urimelig i tilfælde, hvor køberetten ikke udnyttes. Det har endvidere været forbundet med administrative vanskeligheder at fastsætte den værdi, hvoraf skødestempel skal beregnes. Når stempelpligten som i forslaget begrænses til aftaler, hvor der for begge parter er pligt til at gennemføre købet, må forholdet ganske sidestilles med en overdragelse, og i disse tilfælde vil der antagelig også altid være angivet en købesum, hvoraf stemplet kan beregnes.

Til § 45.

Forslaget afløser den gældende stempelovs § 71, hvorefter dokumenter angående opløsning af sameje stemples efter den samlede værdi af samejets genstande. Omfatter samejet faste ejendomme eller skibe, beregnes stemplet efter de for overdragelse af sådanne ejendele foreskrevne regler for så vidt angår den del af de pågældende ejendomme eller skibes værdi, som overstiger modtagerens anpart i disse. I øvrigt beregnes stemplet efter 3. klasses takst.

Disse regler er vanskelige at praktisere, og de

fører til det ejendommelige resultat, at overdragelse af anpart i et samejes genstand kræver større stempel, når overdragelsen sker til en medejer, end når den sker til trediemand. Den naturlige ordning må være den, at der for overdragelse til en medejer svares stempelafgift på sædvanlig måde som for overdragelse til trediemand, og i overensstemmelse hermed er den foreslåede bestemmelse udformet. Hvis f. eks. to personer i fællesskab ejer en fast ejendom med lige anparter, og den ene af dem overdrager sin anpart, skal der herefter, hvad enten overdragelsen sker til medejer eller til trediemand, svares stempelafgift i henhold til forslagens § 45 med 1 pct. af vederlaget dog mindst af halvdelen af ejendomsværdien eller den af parterne anslåede værdi.

Den i sidste punktum foreslåede regel er nødvendig ved overdragelse til en medejer af anpart i fast ejendom, idet stemplet i dette tilfælde mindst skal udgøre 1 pct. af en til anparten svarende del af ejendomsværdien. Den gældende lovs § 71 bestemmer for dette tilfælde, at deltagerne i samejet ved stempelberegningen skal anses for lige lodtagne, medmindre et andet anpartsforhold fremgår af deltagerens fælles adkomstdokument eller af en mellem deltagerne oprettet interessentskabskontrakt. Denne regel er ikke opretholdt i forslaget, da det må foretrækkes, at de til afgørelsen af et dokumentets stempelpligt fornødne oplysninger gives i selve dokumentet. Har parterne forsømt at give oplysning om anpartsforholdet, vil det eventuelt kunne berigtiges hos den anholdende myndighed. Sker dette ikke, vil dokumentet kunne anholdes, jfr. forslagens § 33, stk. 1, nr. 2, og stempelmyndigheden vil da kunne gå frem efter reglerne i forslagens § 24. Den af stempeludvalget foreslåede regel (udvalgets udkast § 52, sidste punktum) om, at stempelafgiften skal beregnes som for overdragelse af formuegodet i dets helhed, hvis anpartsforholdet ikke er oplyst, forekommer mindre rimelig.

Kapitel 7.

Til §§ 46-48.

Forslaget afløser den gældende stempelovs § 75.

Ad § 46. Reglerne i lovens § 75 om beregningen af leje- eller forpagtningsstemplet er meget indviklede og er i øvrigt også ufuldstændige, for så vidt som der ingen regel findes for de tilfælde, hvor der i stedet for årlig leje eller forpagtningsafgift erlægges et vederlag én gang for alle. Den stempelafgift, der i hvert enkelt tilfælde skal svares, er afhængig både af lejens størrelse og af lejetidens længde. Der benyttes følgende afgiftssatser: $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$, 1, $1\frac{1}{4}$ og

1½ procent samt ¼, 1 og 2 promille. (De nævnte afgiftssatser har siden 1. april 1965 været fordoblet).

Efter forslaget skal stempelafgiften alene være afhængig af lejens størrelse, og der skal med en enkelt undtagelse kun være to afgiftssatser, nemlig ¾ pct., der skal svares for leje af beboelsesrum, og 1½ pct., der skal svares for anden leje og for forpagtning, herunder lejemål, der angår såvel beboelse som erhvervsformål. Den højere sats er begrundet, dels i at disse lejekontrakter meget ofte er uopsigelige i mere end 5 år og derfor efter gældende lov skal stemples med 1½ pct. eller mere, dels i at de ofte tinglyses, hvilket efter gældende lov medfører en afgift på 1 promille (+ ½ promille ved den senere aflysning). Stempelafgiften skal som hovedregel beregnes af den årlige leje (forpagtningsafgift). Hvis der i stedet for eller ved siden af årlig leje skal erlægges et vederlag én gang for alle, skal dette omsættes til årlig leje, og ved denne omsætning skal der anvendes regler, der ligger på linie med reglerne i forslaget § 18 for kapitalisering af periodiske ydelser. Det bemærkes dog herved, at hvis brugsforholdet er indgået på et meget langt åremål, i forslaget sat til 25 år og derover, vil udlejerens som følge deraf indvinde en betydelig rentefordel ved at få hele vederlaget eller en del deraf udbetalt på én gang. Dette vil der normalt blive taget hensyn til ved éngangsbeløbs fastsættelse, og det beløb, som fremkommer ved at dividere éngangsbeløbet med åremålet, vil derfor ligge væsentligt under det beløb, der ville være blevet benyttet ved fastsættelse af en årlig leje. Éngangsbeløbet burde derfor strengt taget ved beregningen af stempelafgiften forhøjes med rentefordelen. I stedet for at gå denne vej har man valgt den enklere løsning at fastsætte en højere afgiftssats (dobbelt afgift).

Endelig bemærkes, at der ikke er trang til bestemmelser om nedsat lejestempel ved siden af den foreslåede regel om stempelfrihed for leje af beboelsesrum, når lejen ikke overstiger 2.000 kr. Den gældende lovs regler (§ 75, stk. 5 og 6) om nedsat afgift for beboelseslejligheder med årlig leje under 500 kr. og for andelslejligheder med årlig leje under 1.000 kr. er derfor ikke opretholdt i forslaget.

Ad § 47. Der henvises til bemærkningerne til forslaget § 15.

Ad § 48, stk. 1. At der i almindelighed skal anvendes „forskelsstempel“ i tilfælde af lejeforhøjelse, følger af reglerne i forslaget § 10, stk. 2. Med hensyn til forholdet, når aftalen om lejeforhøjelse er truffet med en ny ejer af ejendommen, bemærkes følgende: Som almindelig regel gælder det nu i stempeloven (jfr. lovens § 113), at der til dokumenter, hvorved en ny part indtræder i et

kontraktforhold, skal anvendes samme stempel som til en ny kontrakt angående det pågældende forhold. Denne regel gælder også, når der mellem en ny ejer af en ejendom og lejerne i ejendommen træffes aftale vedrørende lejeforholdet, således at der altså i sådanne tilfælde skal svares stempelafgift som for ny lejekontrakt, det vil sige afgift beregnet af hele lejen. Denne ordning findes ikke rimelig, så meget mindre som det normalt vil være lejerne, der kommer til at udrede stempelafgiften. Det er derfor i lovforslagets § 73, stk. 3, nr. 4, bestemt, at ny ejers indtræden i bestående lejemål skal være stempelfri, og i overensstemmelse med dette princip foreslås det i § 48, stk. 1, med hensyn til aftaler med ny ejer om forhøjelse af lejen, at der hertil kun skal anvendes forskelsstempel, ligesom hvis ejeren stadig havde været den samme.

Strengt taget er den i stk. 1 foreslåede bestemmelse overflødig, idet den som nævnt følger af bestemmelserne i forslaget § 10, stk. 2 og § 73, stk. 3, nr. 4. Imidlertid er det anset for at være hensigtsmæssigt, at der i selve bestemmelsen om lejestemplet findes en regel om stempeling af påtegninger om lejeforhøjelser, hvilket også er tilfældet i den gældende lov, jfr. § 75, stk. 9.

Til § 49.

Forslaget afløser den gældende stempelovs § 77 og § 109, stk. 2.

Ad stk. 1. Efter den gældende stempelovs § 77, stk. 1, stemples dokumenter om ret til at tage tørv, ler, grus og lignende fra en ejendom med 1. classes takst af det betingede vederlag. Denne regel blev sat ind i stempeloven ved lovrevision i 1922 med den begrundelse, at den indtil da gældende regel, hvorefter stemplet var 1. classes takst af den højeste årlige vederlagsydelse, måtte siges at være for lempelig, da der her var tale om stiftelse af en ret til forbrug af ejendommens substans, der måtte sidestilles med overdragelse af ejendomsret, hvorfor der burde erlægges stempelafgift som for sådan overdragelse.

Den gældende regel volder vanskeligheder i praksis, fordi vederlaget i disse forhold næsten altid svares som en årlig ydelse beregnet på grundlag af antallet af afgravede enheder. Hvor stort det samlede vederlag vil blive, vil parterne ofte være ude af stand til blot tilnærmelsesvis at angive, fordi de ikke ved, hvor meget af de omkontraherede materialer, der findes i jorden det pågældende sted.

Under henvisning hertil foreslås det, at man vender tilbage til den før 1922-loven gældende ordning således, at der tages stempelafgift som for stiftelse af lejeret. Stemplet bør dog mindst udgøre

samme beløb som stemplet af servituddokumenter, jfr. forslaget stk. 2.

På samme måde foreslås dokumenter om jagtret, fiskeri og lignende stemplet. Dette er i overensstemmelse med gældende lovs § 77, stk. 2.

Ad stk. 2. Efter den gældende stempelovs § 109, stk. 2, skal dokumenter om servitutter og lignende stemples til 2 kr. eller, hvis de er gensidige, til 4 kr. (siden 1. april 1965: 4, respektive 8 kr.). Angår servitutten flere ejendomme (med hver sin ejer) beregnes stemplet efter hver underskrift. Gebyret for tinglysning af en servitut er (uanset om den lyses samtidig på flere ejendomme) i alt 17 kr. Den foreslåede afgiftssats 25 kr. dækker den bortfaldne tinglysningsafgift og giver formentlig også dækning for det afgiftstab, som er en følge af, at der foreslås samme afgift, uanset om servituddokumentet omfatter en eller flere ejendomme.

Kapitel 8.

Til § 50.

Forslaget afløser den gældende stempelovs § 81, stk. 2. De der nævnte leveringskontrakter falder ind under forslaget § 41.

Ad stk. 1. De her nævnte kontrakter stemples efter gældende lov med 3. klasses takst, $\frac{1}{6}$ promille (siden 1. april 1965: $\frac{2}{6}$ promille). Også entreprisekontrakter om kørsel skal efter de gældende regler og efter stempeludvalgets udkast (§ 57, stk. 1) stemples. Efter forslaget skal der imidlertid ikke være stempelpligt for befragtningskontrakter, og kørselsentrepriserne bør derfor også være stempelfri.

Ad stk. 2. Hvad skibsbygningskontrakter angår har man dog anset det for rettest at foreslå stempelovens afgiftssats på $\frac{1}{6}$ promille bevaret.

Til § 51.

Efter stempelovsudvalgets udkast skal de heromhandlede kontrakter være stempelfri. Udvalget begrundet dette (betenkeningen side 11) med, at engagementskontrakter ikke længere indgås i nævneværdigt omfang, idet de oftest er afløst af kollektive overenskomster. Denne antagelse holder imidlertid næppe stik, idet der stadig er ret store grupper, hvor de kollektive overenskomster ikke har afløst engagementskontrakterne. Dette gælder f. eks. direktører og andre overordnede funktionærer samt repræsentanter. Afskaffer man stempelpligten for disse arbejdskontrakter, vil man derfor antagelig gå glip af et ikke ubetydeligt afgiftsprovener.

I overensstemmelse hermed er forslaget udformet med en minimumsgage på 50.000 kr., hvorved

stempelfrihed sikres for så vidt angår eventuelle individuelle kontrakter i almindelige funktionærstillinger, ligesom elev- og lærekontrakter vil gå fri for afgift.

Det højeste årlige vederlag vil hyppigt ikke fremgå direkte af kontrakten, idet det kan være fastsat helt eller delvis som provision eller i form af tantieme eller værdi af naturalydelse (f. eks. brug af automobil). I disse tilfælde må parterne anslå den højeste årlige værdi, jfr. bestemmelserne i forslaget § 16.

Med hensyn til den foreslåede afgiftssats, 1 promille, bemærkes, at arbejdskontrakter efter den gældende stempelovs § 81, stk. 1, jfr. § 15, stemples med $\frac{1}{6}$ promille af 5 gange det årlige vederlag (siden 1. april 1965: $\frac{2}{6}$ promille af 5 gange det årlige vederlag).

Kapitel 9.

Til § 52.

Forslaget afløser en del af den gældende stempelovs § 84, stk. 1 og hele stk. 2. Stempelafgiften for overenskomster om stiftelse af aktieselskaber og dermed sidestillede selskaber og foreninger er efter stempeloven 20 kr. (siden 1. april 1965: 40 kr.). Efter forslaget skal denne afgift forhøjes til 60 kr. På den anden side fastslår forslaget i overensstemmelse med praksis, at det er en betingelse for afgiftspligt, at selskabet eller foreningen driver erhvervsvirksomhed. Som eksempel på foreninger, der driver erhvervsvirksomhed, kan nævnes brugsforeningerne.

Som en afgift for stiftelsen af selskabet eller foreningen bør den omhandlede stempelafgift svares uafhængigt af, om der skal svares stempelafgift efter forslaget § 53.

Ad stk. 3. Den foreslåede bestemmelse svarer, sammen med den i § 53, stk. 4 foreslåede bestemmelse, til den gældende lovs § 89.

Til § 53.

Forslaget afløser en del af den gældende stempelovs § 84, stk. 1 og hele stk. 3. De foreslåede regler, der skal gælde ved aktieselskaber og alle andre selskaber og foreninger, hvor ingen af deltagerne eller medlemmerne hæfter personligt for selskabets eller foreningens forpligtelser, uanset om selskabet eller foreningen er afgiftspligtig efter den foregående paragraf, adskiller sig ikke indholdsmæssigt fra de tilsvarende regler i den gældende lov. Med hensyn til bestemmelserne i stk. 3 bemærkes, at disse er nødvendige, fordi der ikke i lovforslaget er optaget en almindelig regel om, at stempelafgiften for de nævnte overdragelsesdokumenter

mindst skal beregnes af det overdragne formuegodes værdi. For så vidt angår stk. 4 henvises til bemærkningerne til forslagens § 52, ad stk. 3.

Til § 54.

Forslaget afløser den gældende stempelovs §§ 86 og 87. Aktiestemplet er her 1 pct. af pålydende (siden 1. april 1965: 2 pct.). Ny er bestemmelsen i stk. 1, sidste punktum, hvorefter aktier, der udstedes i anledning af, at aktiekapitalen efter en stedfunden nedskrivning er blevet genopskrevet, bevillingsmæssigt kan fritages for stempelafgift. Der er herved tænkt på tilfælde, hvor nedskrivningen er sket som led i en sanering. Reglen i stk. 2 svarer til den gældende lovs § 87, men formuleringen er ændret for at gøre det klart, at der kun er tale om en forlængelse af stempelfristen.

Til § 55.

Forslaget afløser den gældende stempelovs § 85, stk. 1 og 2, hvorefter det faste stempel for en interessentskabskontrakt er 5 kr. (siden 1. april 1965: 10 kr.). Denne afgift foreslås forhøjet til 25 kr. Indeholder interessentskabskontrakten bestemmelse om indskud af formuegoder, skal der efter forslaget ligesom efter gældende lov stemples med overdragsstempel heraf. I overensstemmelse med stempelsreglerne ved opløsning af sameje (stempelovens § 71) er det i den gældende lovs § 85, stk. 2, fastsat, at dette stempel skal beregnes med 3. klasses takst af *hele* det formuegode, der indskydes. Er formuegodet af en sådan art, at der for dets overdragelse kræves stempel med 1. eller 2. klasses takst (f. eks. fast ejendom, skib eller rentebærende fordring), skal dog det højere stempel anvendes for så vidt angår den andpart i formuegodet, som ved indskudet overdrages til medinteressenterne.

I stempelovsudvalgets udkast (§ 61) er optaget et forslag, hvorefter stempelingen af dokumenter om overdragelse mellem interessenterne og interessentskabet skal ske uden hensyn til andpartsforholdet. Efter dette forslag skal det ansvarlige interessentskab i stempelomæssig henseende betragtes som et selvstændigt retssubjekt ligesom aktieselskabet, således at forholdet mellem interessenterne og interessentskabet stempelomæssigt bliver det samme som forholdet mellem aktionærerne og aktieselskabet. Disse særlige regler skal dog efter udvalgets forslag kun gælde sådanne ansvarlige interessentskaber, som er stiftet ved derom oprettet overenskomst og virker under selvstændigt navn, men derimod ikke andre interessentskaber (samejeforhold). Under hensyn til, at det næppe er muligt på hensigtsmæssig måde at afgrænse begrebet interessent-

skab over for begrebet sameje, har man ikke ment at burde følge udvalgets forslag. Der er da heller ikke andre steder i skatte- og afgiftslovgivningen forsøgt opstillet forskellige regler for interessentskaber på den ene side og samejeforhold på den anden side, således at interessentskabet betragtes som en juridisk person.

Ved udformningen af § 55 i nærværende forslag har man derfor lagt til grund, at der ved indskud af et formuegode i et interessentskab sker en overdragelse af andpart i formuegodet til medinteressenterne, og at der skal erlægges overdragsstempel for overdragelsen af disse andpart på samme måde som ved overdragelse af andpart i øvrigt efter reglerne i forslagens § 45. Det vil sige, at der skal beregnes overdragsstempel af det vederlag, som den pågældende interessent får for at optage medinteressenterne som medejere af formuegodet. Reglerne i § 45 vil på tilsvarende måde finde anvendelse ved overdragelse af andpart under interessentskabets beståen (herunder ved optagelse af ny interessent) og ved dets opløsning.

Når bestemmelsen udformes som foreslået, vil det ikke være nødvendigt at optage en definition af, hvad der skal forstås ved et ansvarligt interessentskab. En sådan definition findes ikke i den gældende stempelov, og man har i praksis henholdt sig til den gængse opfattelse, hvorefter et ansvarligt interessentskab er et selskab, der består af to eller flere deltagere, som hæfter med hele deres formue (personligt) en for alle og alle for en (solidarisk) for interessentskabets forpligtelser.

Kapitel 10.

Til § 56.

Forslaget afløser den gældende stempelovs § 90, hvorefter gældsbreve og lignende dokumenter stemples med 2 promille, når gælden er rentebærende eller sikret ved pant eller kaution, og ellers med $\frac{1}{5}$ promille (siden 1. april 1965 henholdsvis 4 promille og $\frac{2}{5}$ promille). Efter forslaget skal stempelafgiften være 3 promille i alle tilfælde. I stempelovudvalgets udkast (§ 62) foreslås det, at gælds- og pantebreve skal være stempelfri, når pålydendet ikke overstiger 2.000 kr. Med en sådan regel ville det imidlertid være nærliggende for debitor at opdele gælden på en række sideordnede gælds- eller pantebreve, der hver for sig ikke oversteg 2.000 kr., hvorved afgiftspligt kunne undgås. Dette ville være særligt uheldigt, da tinglysningen jo besværliggøres, når der skal lyses en række sideordnede pantebreve i stedet for et pantebrev for hele gælden. Man har derfor ikke fulgt udvalgets forslag på dette punkt.

Hverken i den gældende lov eller i forslaget er der optaget en definition af begrebet gælds brev. Den i teorien (jfr. Ussing og Dybdal: Gældsbrevslovene, side 6) opstillede omtrentlige definition, hvorefter et gælds brev er et skriftligt dokument, der hjemler en ensidig fordring på betaling af en pengesum og ikke gør retten afhængig af (betinget af) forudsætninger ifølge et bagved liggende kontraktsforhold eller af særlige uviste kendsgerninger, må antages fortsat at kunne give den fornødne vejledning. Efter denne definition vil f. eks. kontoudskrifter ikke være gælds breve, selv om de godkendes, når de alene går ud på at konstaterer saldoen i parternes mellemværende. Forsørgelseskontrakter, som efter forslaget ikke skal være stempelpligtige, jfr. bemærkningerne til forslagets §§ 62 og 75, vil heller ikke kunne omfattes af gælds brevsdefinitionen, da retten til ydelser efter en forsørgelseskontrakt ikke kan gøres gældende af den forsørgedes dødsbo.

Ad stk. 1. Med udtrykket: „som ikke er stempelpligtige efter andre regler i loven“ sigtes bl. a. til vekslers (forslagets § 63).

Ad stk. 2. Uanset at en kassekredit-kontrakt ikke ved oprettelsen indeholder en erkendelse af en gældsforpligtelse, har det dog stedse været antaget, at kreditkontrakter skal stemples som gælds breve. Forslaget tilsigter at lovfæste denne praksis.

Ad stk. 3. Der henvises til bemærkningerne til forslagets § 57, ad stk. 3.

Ad stk. 4. Forslaget svarer til den gældende stempelovs § 143, stk. 1, første punktum, som dog gør stempelfriheden afhængig af en bevilling fra finansministeriet.

Til § 57.

Forslaget afløser den gældende stempelovs §§ 93-95, hvorefter dokumenter om sikkerhed ved pant eller kaution stemples med 2 promille (siden 1. april 1965: 4 promille), medmindre der for den forpligtelse, hvorfor sikkerheden stilles, er oprettet et til samme (eller højere) takst stemplet dokument f. eks. et gælds brev.

Efter forslaget skal sikkerhedsstemplet være ½ pct., når sikkerheden stilles i form af underpant i fast ejendom eller løsøre, medens det ved anden form for pant end underpant og ved kaution skal være 3 promille. Denne forskel begrundes med, at tinglysningsafgiften og skibsregistreringsafgiften foreslås afskaffet. Den gældende tinglysningsafgift for underpant er 1. promille (tinglysningsafgiftslovens § 7) + en fast afgift på normalt 7 kr. (§ 14). Aflysningsafgiften er ½ promille (afgiftslovens § 16) + 1,50 kr. Meget ofte tinglyses der senere ændringer i pantebrevet (relaksation, udvidelse af pantet, ændring af rente- eller afdragsvilkår), for hvilke

der svares afgift på 4 kr. (afgiftslovens § 13) + 7 kr. Da disse ændringer er stempelfri, må den bortfaldne tinglysningsafgift indarbejdes i stemplet ved pantebrevets oprettelse. Med hensyn til luftfartøjer gælder, at underpanterettigheder over disse ikke tinglyses, men registreres i henhold til lov nr. 135 af 31. marts 1960 om registrering af rettigheder over luftfartøjer. De for registrering fastsatte afgifter (lovens §§ 31-32) foreslås ligeledes ophævet.

Ad stk. 3. Forslaget og den i § 56, stk. 3, foreslåede regel er i overensstemmelse med det gældende princip for stempeling af dokumenter om sikkerhedsstillelse, jfr. stempelovs § 94, stk. 1. Bestemmelserne finder først og fremmest anvendelse, hvor der er udstedt et efter § 56 stemplet gælds brev for den forpligtelse, som sikkerheden vedrører, men dækker også tilfælde, hvor der stiftes yderligere sikkerhed for samme gæld. Her vil altså stemplet til det første sikkerhedsdokument fragå.

Ad stk. 4. Lige så lidt som stemplet til et almindeligt pantebrev, der gives i håndpant, kan dække stempelafgiften for det dokument, der udstedes om håndpantssætningen eller om den fordring, der skal sikres ved håndpantet, lige så lidt kan stemplet til det ejerpantebrev, der gives i håndpant, gøre det. Den omstændighed, at ejerpantebrevet meget ofte vil være udstedt med henblik på den bestemte fordring, der skal sikres ved håndpant, kan ikke medføre et andet resultat. Ejerpantebrevet vil lige fuldt kunne benyttes flere gange efter hinanden som sikkerhed for forskellige fordringer uden af den grund at blive yderligere stempelpligtigt.

Til § 58.

Forslaget afløser den gældende stempelovs § 114, stk. 1, som i realiteten medfører en forlængelse af stemplingsfristen for de gældsforpligtelser, køberen påtager sig i skødet over for sælgeren eller tredjemand. Det følger af de i § 10 foreslåede regler, at der ikke vil blive stempelpligt efter forslagets § 58 for skødets bestemmelser om gældsforpligtelsen, såfremt der oprettes særskilt gælds- eller pantebrev inden eller samtidig med skødets tinglysning som endelig adkomst.

Til §§ 59-60.

Med hensyn til de her foreslåede bestemmelser, der afløser den gældende stempelovs §§ 32 og 91, henvises til de almindelige bemærkninger.

Til § 61.

Ad stk. 1. Forslaget svarer til den gældende stempelovs § 94, stk. 2.

Ad stk. 2. For de her nævnte garantierklæringer

er der ingen særlig regel i den gældende lov. Andre garantierklæringer vil under forudsætning af, at de ikke har karakter af kaution, være stempelfri, idet de ikke er nævnt i lovforslagets afsnit II.

Til § 62.

Ad stk. 1. Forslagets nr. 1 afløser den gældende stempelovs § 95 og betegner en udvidelse af stempelfriheden, som efter gældende lov ikke omfatter den såkaldte kontra-kaution, d. v. s. tilfælde, hvor der over for en kationist stilles kaution for, at han skal blive skadesløsholdt. Loven hjemler heller ikke stempelfrihed for det tilfælde, hvor der af andre end debitor stilles pant over for en kautionist.

Forslagets nr. 2 hænger sammen med den foreslåede stempelfritagelse for aftægts- og forsørgelseskontrakter. Denne stempelfrihed ville miste meget af sin betydning, såfremt sikkerhedsdokumentet skulle stemples, idet der netop meget ofte stilles pantesikkerhed for aftægtsforpligtelser.

Forslagets nr. 3 er i overensstemmelse med gældende praksis.

Forslagets nr. 4 svarer til den gældende stempelovs § 94, stk. 4, som dog foreskriver et fast stempel på 2 kr. Nr. 5 afløser lovens § 94, stk. 5, og udvider stempelfriheden til alle sikkerhedsdokumenter over for domstole. Nr. 6 svarer til lovens § 133 nr. 6.

Ad stk. 2. Den foreslåede regel er ny. Pengeinstitutternes indbyrdes håndpantelån er omfattet af regelen i stempelovens § 143, stk. 1, og stemples således kun med 50 øre (siden 1. april 1965: 1 kr.) for hver pantsætning. Som nævnt i de almindelige bemærkninger (afsnit 5) foreslås § 143 imidlertid ikke opretholdt, og det er derfor fundet rimeligt at foreslå en særlig stempelfritagelse for lånevirkomheden bankerne imellem.

Kapitel 11.

Til § 63.

Forslaget afløser den gældende stempelovs § 96, hvorefter det faste stempel for vekslers, der ikke lyder på længere tid end 8 dage fra sigt eller 14 dage fra dato, er 25 øre (siden 1. april 1965: 50 øre). Disse vekslers skal efter forslaget stemples med 75 øre. Andre vekslers skal efter den gældende lovs § 96 stemples med 50 øre for hver 1.000 kr. eller del deraf (siden 1. april 1965: 1 kr. for hver 1.000 kr.). Her skal afgiften efter forslaget være 75 øre for hver 1.000 kr. eller del deraf. Den gældende lovs bestemmelse om, at en veksler, der ikke er udfærdiget i overensstemmelse med vekselovgivningen, skal stemples som gældsbrief, er ikke medtaget, da den må anses for overflødig. Bestemmelsen i den

gældende lovs § 97 om et særligt bødeansvar for stempelovertredelser med hensyn til vekslers bortfalder som følge af det foreslåede nye system for ikendelse af straf for stempelovertredelser. Bestemmelsen i forslagens stk. 4 er i overensstemmelse med den gældende lovs § 9, stk. 3.

Kapitel 12.

Til § 65.

Efter den gældende stempelovs § 99 udgør stemplet for livsforsikringer 50 øre (siden 1. april 1965: 1 kr.) for hver 2.000 kr. forsikringssum eller del deraf. Efter forslaget skal de livsforsikringer, som ikke indeholder et reelt opsparingsmoment (de såkaldte ophørende livsforsikringer), og som ikke har nogen genkøbsværdi, stemples efter de for skadesforsikringer foreslåede lavere takster (for slagens § 66). Stempelafgiften for de almindelige livsforsikringer, hvor der under alle omstændigheder kommer en forsikringssum til udbetaling, er i forslaget sat til 1,50 kr. pr. 5.000 kr. forsikringssum. Efter forslagens stk. 2 bliver en bestemmelse som i den gældende lovs § 99, stk. 3, om lavere stempel for livsforsikringer, hvor ingen sum kommer til udbetaling, såfremt den forsikrede overlever et vist tidspunkt, overflødig. Bestemmelsen i den gældende lovs § 99, stk. 4, om ihændehaverpolicer er heller ikke medtaget i forslaget, da disse policer ikke mere forekommer i praksis. Med udtrykket „bestemt tidsrum“ i forslagens stk. 2 tilsigtes samme afgrænsning som i forslagens §§ 18 og 19, d. v. s. at dødsrisikoen dækkes for en tidsbegrænset ikke livsvarig periode.

Ad stk. 3. Forslaget i andet punktum er udformet efter samme princip som i forslagens § 18, stk. 1 (nr. 2 og 3).

Til § 66.

Efter den gældende stempelovs § 100 er afgiftssatserne i vidt omfang forskellige for de forskellige skadesforsikringsarter. Efter forslaget skal der gælde samme sats for alle forsikringsarterne, nemlig enten 25 øre pr. 5.000 kr. forsikringssum eller 12 pct. af præmien (årspræmien), hvorved det gældende system for afgiftsberegningen — der er fælles for de forskellige forsikringsarter — opretholdes. Når der såvel efter gældende lov som efter forslaget gives adgang til afgiftsberegning på grundlag af præmien, er grunden den, at beregning efter forsikringssum i visse tilfælde kan føre til en afgift, der ikke står i rimeligt forhold til præmien. Bestemmelsen i den gældende lovs § 101 er ikke medtaget i forslaget, idet dens betydning bortfalder med indførelsen af en fælles afgiftssats.

Den under stk. 2 foreslåede bestemmelse er i overensstemmelse med de gældende regler. Færdselslovens § 66, stk. 8, bliver herefter uden betydning og vil i øvrigt bortfalde efter forslaget § 89, stk. 3.

Til § 67.

Forslaget svarer til den gældende stempellov § 103. Stempellet er dog foreslået forhøjet fra 2 kr. (siden 1. april 1965: 4 kr.) til 5 kr.

Til § 68.

Bestemmelsen svarer til § 104 i den gældende lov. Det faste stempel er foreslået fastsat til 50 kr. mod 30 kr. i stempeloven (siden 1. april 1965: 60 kr.). Efter gældende lov skal stempel beregnes for hver forsikringsart. Denne regel er ikke optaget i forslaget. Sondringen mellem de forskellige forsikringsarter kan undertiden være vanskelig. I almindelighed omfatter genforsikringskontrakterne også kun én forsikringsart, idet de regler, der gælder for de forskellige brancher, er så uensartede, at det ville være meget upraktisk at samle dem i én kontrakt. Det er kun for småbranchernes vedkommende, at der bliver tale om en sådan samling.

Til § 69.

Ad nr. 1. Forslaget, tilsigter en ajourføring af bestemmelsen i den gældende stempelovs § 100, stk. 2, om stempelfrihed for kreatur- og halgskadeforsikring, som blev indført, fordi afgiften virker generende for de små lokale forsikringsforeninger. De gensidige skadeforsikringselskaber er, når de kun driver virksomhed inden for et sogn med tilgrænsende sogne, og når de indtegnede forsikringer ikke tilsammen overstiger 1 mill. kr., ikke omfattet af tilsyn, jfr. § 120 i lov nr. 147 af 13. maj om forsikringsvirksomhed.

Ad nr. 2. Forslaget er i overensstemmelse med de gældende regler, jfr. ulykkesforsikringslovens § 79, hvis bestemmelser om stempelfritagelse vil bortfalde efter forslaget § 89, stk. 3.

Ad nr. 3. Under hensyn til at danske forsikringselskaber på dette forsikringsområde konkurrerer med selskaber, som er hjemmehørende i lande, hvor disse forsikringer er stempelfri, har man fundet det rimeligt at undtage sø- og transportforsikring, herunder luftfartsforsikring, fra stempelpligt.

Ad nr. 4. Gruppelivsforsikringer må betragtes som en social foranstaltning nogenlunde på linie med sygekasser og lovpligtig ulykkesforsikring, og det må derfor forekomme rimeligt at fritage dem for stempelafgift.

Ad stk. 2. Når en virksomhed af erhvervsmaessig art overdrages, vil det normalt kun medføre stem-

pelafgift for så vidt angår overdragelsen af virksomhedens driftsinventar og udestående fordringer. Er der tale om en forsikringsvirksomhed, vil en overdragelse tillige medføre en ganske særlig og meget betydelig stempelafgift, idet der så skal ske nystempling af hver enkelt af de policer, som indgår i den overdragne portefølje. Man har fundet det rimeligt at fritage for den særlige afgiftsbyrde, der er knyttet til overdragelser af forsikringsbestand, som meget ofte sker efter forsikringsrådets tilskyndelse, og som under alle omstændigheder skal godkendes af forsikringsrådet.

Til § 70.

Efter gældende lovs § 105 kan der gives forsikringselskaber tilladelse til at berigtige stempelafgiften af de af dem tegnede forsikringer uden stempling af de enkelte policer derved, at de ved hvert regnskabsårs slutning indbetaler et afgiftsbeløb, udregnet på nærmere angiven måde på grundlag af det samlede beløb af de forsikringssummer, hvoraf der i årets løb er beregnet præmie, uden hensyn til om forsikringerne er tegnet i det sidste regnskabsår eller i tidligere regnskabsår. Denne form for berigtigelse af policestempellet eller rettere for erstatning af policestempellet med en afgift af policeporteføljen foreslås forladt.

Med hjemmel i den almindelige bestemmelse i lovens § 19 om bemyndigelse for finansministeren til „at tillade andre former for stempelafgiftens berigtigelse“ har administrationen imidlertid også givet forsikringselskaber tilladelse til at berigtige policestempellet uden stempling af de enkelte policer ved samlet indbetaling af afgiftsbeløbene for de enkelte policer beregnet på sædvanlig måde. Denne sidstnævnte berigtigelsesmåde, der især er praktisk for selskaber, der benytter hulkort, bør formentlig bevares. Desuden foreslås det, at der skal kunne gives tilladelse til, at stempelafgiften i stedet for at blive beregnet for hver enkelt police for sig beregnes under ét for alle de i årets løb tegnede stempelpligtige policer som for én police efter de almindelige regler for stempling af policer, altså enten på grundlag af summen af forsikringssummerne eller på grundlag af summen af præmiebeløbene. Efter det nærmere indhold af stemplingsreglerne vil totalafgiften blive mindre, når afgift beregnes under et som for én police, end når afgift beregnes for hver police for sig. Til udligning af denne forskel foreslås det, at afgiften, når beregning under et anvendes, forhøjes med 10 pct.

I overensstemmelse hermed er forslaget § 70 udformet.

Kapitel 13.

Til § 71.

Bestemmelsen afløser den gældende stempelovs § 107, således som denne paragraf er ændret ved lov nr. 94 af 13. marts 1947 og lov nr. 115 af 22. marts 1951. Herefter er stempelafgiften for Klasse-
lotteriets sedler 4 kr. pr. trækning for hvert hæld, ved andre lotterier og bortlodninger 60 øre for hver lodtrækning, hvortil lodsedlen giver adgang. Bortlodninger, der afholdes i velgørende eller andet almennyttigt øjemed, er i et vist omfang legalt fritaget for stempelafgift og kan bevillingsmæssigt helt fritages for afgiften.

Da der kun gives tilladelse til bortlodning uden for de faste lotterier, når bortlodningen sker i almenvelgørende eller andet almennyttigt øjemed, og da disse bortlodninger altid — legalt eller bevillingsmæssigt — fritages for stempelafgift, foreslås det alene at opretholde stempelpligten for de lodsedler, der udstedes af Klasselotteriet og de 2 andre faste lotterier.

Den gældende lovs § 108, stk. 1, hvorefter lodsedler kan udstedes til ihændehaveren, er ikke medtaget i forslaget.

Forslaget til stk. 3 svarer til den gældende lovs § 108, stk. 2.

Kapitel 14.

Til § 72.

Bestemmelsen, der afløser den gældende stempelovs §§ 110-12, svarer indholdsmæssigt i det store og hele til disse bestemmelser. §§ 110-12 anvender overalt udtrykket „transport“, der efter juridisk sprogbrug er betegnelsen for overdragelse af fordringsrettigheder og af andre rettigheder i henhold til kontrakt. I nærværende forslag har man undgået at anvende dette udtryk, uden at der dog derved er tilsigtet nogen realitetsændring.

Ad stk. 1. Eftersom stempelafgiften for gælds- og pantebrevs beregnes af pålydendet, skal stempelafgiften for transport af disse dokumenter også beregnes af pålydendet (på transportens tid). Ligesom det for gælds- eller pantebrevets stempeling er uden betydning, om dets værdi er større eller mindre end pålydendet, således er det også for transportens stempeling uden betydning, om det for transporten givne vederlag er større eller mindre end pålydendet. En regel om, at vederlaget for transporten skulle lægges til grund for dennes stempeling, ville være upraktisk. Den måtte i hvert fald suppleres med et påbud om, at vederlaget skulle angives i transporterne; men et sådant påbud ville ikke være rimeligt. Den i den gældende

lovs § 111, stk. 5, givne undtagelsesregel for transporter af private gældsbreve, der sælges ved offentlig auktion, er ikke medtaget i forslaget. Den anses for at være uden praktisk betydning.

Efter den gældende stempelovs § 70, stk. 1, skal købekontrakter angående gældsfordringer eller andre fordringer samt angående aktier, obligationer og andre værdipapirer stemples med 3. classes takst, medmindre der for transporter af de omkontraherede fordringer eller værdipapirer er foreskrevet et højere stempel, i hvilket tilfælde dette anvendes. Det vil sige, at man i hvert enkelt tilfælde skal anvende den stempelregel, der fører til den højeste afgift. Denne ordning findes ikke rimelig. Man har derfor i forslaget ikke opretholdt den særlige bestemmelse om stempelpligt for købekontrakter om gældsfordringer m. v., og resultatet heraf bliver så, at der kun skal stemples efter transportreglerne. Hvis en transport af pågældende fordring eller rettighed vil være stempelfri, vil et dokument om salg af fordringen eller rettigheden da også være stempelfri. Skulle der mellem de samme parter blive oprettet både købekontrakt og transport, skal kun et af dokumenterne stemples, og stemplet beregnes efter reglerne i nærværende paragraf. Når reglen i den gældende lovs § 70, stk. 1, ophæves, vil reglen i lovens § 70, stk. 2, om stempelfrihed for overenskomster om køb og salg af offentlige pengeeffekter mellem vekselerere, banker m. v. blive uden betydning, da transport af de nævnte effekter altid vil være stempelfri.

Ad stk. 2. Sker transporten, efter at forsikringsbegivenheden er indtrådt, kommer stk. 3 til anvendelse.

Ad stk. 4. Med hensyn til transport af retten til at få udlægsskøde på fast ejendom henvises til forslagens § 34, stk. 4.

Ad stk. 5. Forslaget indebærer, at stemplet til transport af brugsrettigheder og lignende rettigheder (jfr. forslagens § 49) skal beregnes efter reglerne i forslagens § 46 ff. af det vederlag, som transportmodtageren i henhold til brugskontrakten skal erlægge for brugen. Det vederlag for transporten, som transportmodtageren erlægger til transportanten efter aftale med denne, kommer ikke i betragtning.

Ad stk. 6. De her foreslåede fritagelser for transportstempel er i overensstemmelse med praksis. Særlig med hensyn til stempelfriheden for transport til debitor (forslagets nr. 1) bemærkes, at praksis her hviler på en udvidende fortolkning af den uklare bestemmelse i den gældende lovs § 111, stk. 6, der lyder således: „Købes et gældsbrev af debitor selv eller hans arvinger, kan det kvitteres uden brug

af stempel". Uanset spørgsmålet om holdbarheden af denne fortolkning, må det anses for rettest, at den gennem lang tid praktiserede stempelfrihed for transport til debitor opretholdes og lovfæstes. Som en konsekvens af stempelfriheden for transport til debitor, der især har praktisk betydning ved pantebrev, må også transport af ejerpantebrev til ny ejer af pantet fritages for stempelafgift, jfr. forslagens nr. 2.

Ad stk. 7. Den her foreslåede bestemmelse svarer til den gældende stempelovs § 112, stk. 2. Forslaget indebærer, dels at reglerne for sikkerhedsstillelse ved pant eller kaution, derunder bestemmelserne i forslagens § 57, ikke kommer til anvendelse på transport til sikkerhed, dels at der til transport til sikkerhed ikke skal anvendes et større stempel, end hvis transporten var til eje. En skarp grænse mellem transport til sikkerhed og transport til eje lader sig vanskeligt drage.

Til § 73.

De her foreslåede regler svarer i det væsentlige til de i den gældende stempelovs §§ 113 og 114, stk. 2, indeholdte regler, således som disse er nærmere udformet gennem praksis.

Ad stk. 3, nr. 1. Såfremt det i et pantebrev, der giver pant i fast ejendom, er bestemt, at gælden ikke kan forlanges udbetalt i tilfælde af ejerskifte, vil en ny ejer af ejendommen, der får tinglyst skøde; i henhold til tinglysningslovens § 39 dermed indtræde i den tidligere ejers forpligtelser over for panthaveren. Som følge deraf bestemmes det i den gældende stempelovs § 114, stk. 2, at den nye ejers overtagelse af pantegælden i disse tilfælde ikke skal stemples, idet overtagelsesdokumentet jo ikke stifter ny ret. Denne regel er foreslået opretholdt. Fritagelsen for stempelafgift skal kun gælde „i det omfang“ gælden ikke kan forlanges udbetalt i tilfælde af ejerskifte. Er der i det pågældende pantebrev betinget et afdrag ved ejerskifte, men panthaveren frafalder afdragsrættigheden, skal der beregnes stempel af overtagelsesdokumentet, for så vidt angår afdragsbeløbet.

Ad stk. 3, nr. 2. Når det i den gældende lov yderligere bestemmes, at gældsovertagelser er stempelfri, når gælden skyldes til en kredit- eller hypotekforening eller til en sparekasse, for så vidt der kun haves sikkerhed i fast ejendom med tilbehør, er dette motiveret med, at disse institutioner praktisk taget aldrig benytter sig af deres ret til at opsigse gælden ved ejerskifte. Disse bestemmelser foreslås bibeholdt med den tilføjelse, at gældsovertagelsen også skal være stempelfri, når gælden skyldes til Den Danske Landmandsbanks hypotekafdeling samt

til et realkreditinstitut godkendt i henhold til den lovgivning, der gælder herom, jfr. f. eks. kapitel II i lov nr. 245 af 8. juni 1967 om boligbyggeri og lov nr. 278 af 7. juli 1960 om et finansieringsinstitut for landbrug m. v.

Ad stk. 3, nr. 3. Denne fritagelsesbestemmelse korresponderer med fritagelsesbestemmelsen i forslagens § 72, stk. 6, nr. 2. Stempelfritagelsen berører ikke stempelpligten for den nye ejers overtagelse af den personlige forpligtelse i et skyldforhold, i hvilket ejerpantebrevet tjener til sikkerhed.

Ad stk. 3, nr. 4. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 48, stk. 1.

Kapitel 15.

Til § 74.

Forslaget afløser den gældende lovs § 55, hvorefter ægtepagter stemples med 2 kr. (siden 1. april 1965: 4 kr.) medmindre de angår gaver eller andre overdragelser mellem ægtefællerne. Gaveægtepagter og andre overdragelsesdokumenter mellem ægtefæller skal stemples efter lovens almindelige regler, men der er dog to undtagelser:

- 1) Hvis overdragelsen ikke sker fra særeve til særeve skal stempel med 1. eller 2. klasses takst kun beregnes af halvdelen af det pågældende formuegodes værdi, medens den anden halvdel stemples med 3. klasses takst.
- 2) Forbliver det overdragne under fællesejet (d.v.s. at overdragelsen sker fra den enes bodel under fællesejet til den andens bodel) svares maksimalt stempel med 2 kr. (4 kr.).

Da ægtepagter altid skal tinglyses, hvilket efter de gældende regler medfører afgift på mindst 10 kr., er der i forslagens stk. 2 fastsat et mindstestempel for ægtepagter på 15 kr.

I øvrigt er der tilstræbt en forenkling af de gældende regler, som har medført vanskeligheder i praksis. Efter forslaget skal såvel gaveægtepagter som andre overdragelsesdokumenter mellem ægtefæller altid stemples efter lovens almindelige regler, d.v.s. uden hensyntagen til det mellem ægtefællerne eventuelt bestående formuefællesskab. En sådan regel stemmer bedst med loven om ægteskabets retsvirkninger, jfr. at det i denne lovs § 16 er fastsat, at hver ægtefælle har rådighed over alt, hvad han har indført i fællesboet (hans bodel). Efter retsvirkningslovens § 25 hæfter hver ægtefælle med sin bodel, og efter § 29 kan ægtefællerne med hensyn til deres bodele indgå retshandler med hinanden og pådrage sig forpligtelser over for hinanden.

Til § 75.

Forslaget afløser den gældende stempelovs § 56, hvorefter overenskomster om separations- og skilsmissevilkår stemples med fast stempel 2 kr. (4 kr.), for så vidt de kun går ud på en fordeling af den fælles formue eller på at fastsætte, hvad den ene ægtefælle skal betale den anden i underholdsbidrag. Indeholder overenskomsten tillige andre dispositioner, skal desuden den for sådanne dispositioner fastsatte afgift erlægges.

Efter forslaget vil stempelfriheden omfatte:

1. overenskomster om separations- eller skilsmissevilkårene,
2. overenskomster om den økonomiske opgørelse hvad enten der disponeres over den fælles formue eller over særeje,
3. dokumenter, der udfærdiges til gennemførelse af overenskomster, som nævnt under 1 og 2,
4. dokumenter til gennemførelse af vilkår, som er fastsat ved dom eller af overøvrigheden.

Stempelfriheden bør dog ikke udstrækkes til retshandler, der stifter ret for tredjemand. Hvis f. eks. den ene ægtefælle må optage lån hos tredjemand for at kunne opfylde vilkårene, skal lånedokumentet stemples efter de almindelige regler.

I stempeludvalgets lovudkast (§ 39) omfatter stempelfriheden også dokumenter, hvorved der stiftes ret for børn, stedbørn eller adoptivbørn. Dette forslag har man ikke medtaget, idet den ret, der i forbindelse med skilsmissen stiftes for børnene, normalt vedrører underholdsbidrag, og overenskomster om underholdsbidrag til børnene er stempelfri efter forslaget almindelige regler, jfr. at forsørgelseskontrakter ikke er medtaget blandt de i forslaget afsnit II nævnte stempelpligtige dokumenter.

Uanset at de af forslaget omfattede aftaler under tiden tinglyses, har man dog ikke fundet det rimeligt at foreslå et til tinglysningsafgiften svarende stempel. Det er nemlig i reglen kun, når overenskomsten indebærer overdragelse af fast ejendom fra den ene ægtefælle til den anden, at der sker tinglysning.

Til § 76.

Forslaget afløser den gældende stempelovs § 57, hvorefter hovedreglen er, at testamenter stemples med 10 kr. og tillæg til testamenter med 5 kr. (siden 1. april 1965: 20 kr. resp. 10 kr.). Efter forslaget skal såvel testamenter som tillæg til testamenter stemples med 25 kr. Det er herved forudsat, at notarialgebyret bortfalder. På den anden side begrænser forslaget stempelpligten til testamenter og tillæg, der oprettes enten for notar eller for vidner (arve-

lovens §§ 40-43), således at de hyppigt forekommende formløst oprettede løssøredispositioner ligesom de i arvelovens § 44 omhandlede nødtestamenter holdes uden for stempelpligten. Ligeledes vil bestemmelser i gensidigt bebyrdende retshandler, som først skal træde i kraft ved en af parternes død, falde uden for denne bestemmelse. Det samme gælder en tilbagekaldelse af testamente.

Efter gældende lov nedsættes stempelafgiften til 2 kr. (4 kr.) for et testamente og til 1 kr. (2 kr.) for et tillæg, når testators formue er under 5.000 kr. Efter forslaget skal afgiften såvel for et testamente som for et tillæg være 10 kr., når testators formue ikke overstiger 15.000 kr.

Til § 77.

Forslaget afløser den gældende stempelovs § 58. Det i denne bestemmelses stk. 1 omtalte repartitionsstempel er ikke medtaget i forslaget. Foruden arveafgift kan der i offentligt skiftede boer blive spørgsmål om skifteafgift, boafgift og repartitionsstempel. Det synes rimeligt, at disse tre afgifter sammenarbejdes til én afgift, nemlig skifteafgift.

Ifølge den gældende lovs § 58, stk. 2, skal udlæg til den længstlevende ægtefælle eller til arvinger og legatarer stemples efter 2. classes takst af det udlægtes værdi med fradrag af gæld eller andre byrder. I lighed med, hvad der i lovforslagets § 75 er foreslået med hensyn til dokumenter udstedt i anledning af separation og skilsmisse, foreslås der her stempelfrihed for dokumenter om udlæg af midler i dødsboer og i fællesboer, der stiftes i ægtefællernes levende live, og for dokumenter, der til gennemførelse af udlægget udstedes af udlægsmodtageren til boet eller til ægtefællen, arvinger eller legatarer. Hvis f. eks. en arving, der får en i boet værende fast ejendom udlagt, udsteder pantebrev til sine medarvinger, fordi nettoværdien af ejendommen overstiger hans arvelod, vil såvel arveudlægsskødet som pantebrevene være stempelfri.

Stempelfriheden vil også omfatte dokumenter udstedt i henhold til skiftelovens § 63.

Den særlige regel i stempelovs § 58, stk. 3, om udlæg i fast ejendom til en legatar er ikke medtaget i forslaget, idet reglens berettigelse synes tvivlsom.

Ad stk. 2. Bestemmelserne i stk. 1 finder også anvendelse i privatskiftede boer, men det må dog være en forudsætning for stempelfrihed, at udstedelsen af det pågældende dokument er et led i skiftet. Som følge deraf kan dokumenter, der udstedes efter skiftets slutning, ikke blive stempelfri i henhold til forslaget. I boer, som skiftes privat, skal efter forslaget skiftet betragtes som sluttet ved udløbet af arveanmeldelsesfristen, og et dokument,

der udstedes efter dette tidspunkt, vil altså blive stempelpligtigt efter de almindelige regler. Når man ikke har taget arveanmeldelsens indgivelse som afgørende tidspunkt, hænger det sammen med, at parterne ellers kunne blive tilskyndet til af stempel-mæssige grunde at udskyde arveanmeldelsens indgivelse og dermed arveafgiftens erlæggelse. Hvis der f. eks. i det privatskiftede bo findes en fast ejendom, som boets to arvinger beholder i sameje efter udløbet af arveanmeldelsesfristen, og den ene arving derefter på et senere tidspunkt udløser den anden, skal udløsningsdokumentet stemples efter reglerne for overdragelse af andpart (jfr. forslagens § 45). Det må dog anses for rimeligt, at finansministeren under særlige omstændigheder kan tillade, at et efter arveanmeldelsesfristens udløb udstedt dokument passerer uden stempel, hvis der kan anføres gode grunde for, at ejerforholdet ikke blev bragt endeligt i orden inden samme tidspunkt, således at det, der nu sker, kan betragtes som en fortsættelse af skiftet.

Til § 78.

Bestemmelsen svarer i alt væsentligt til den gældende stempelovs § 59.

Kapitel 16.

Til § 79.

Ad stk. 1. Efter den gældende stempelovs § 134 er dokumenter, der angår statens tjenestesager, stempelfri. Denne bestemmelse kan udgå. Den har kun fundet meget ringe anvendelse og vil efter lovforslagets regler i øvrigt blive helt uden betydning. Lovens § 134 giver endvidere den almindelige regel, at bortset fra dokumenter vedrørende stats- eller kommunelån og lignende skal dokumenter angående kontraktmæssige forhold, i hvilken staten eller en kommune er part, stemples på sædvanlig måde. Denne almindelige regel bør formentlig vedblivende gælde, uden at den kræver positiv hjemmel. Af praktiske grunde foreslås dog stempelfritagelse for dokumenter om overdragelse af formuegoder til eller stiftelse af brugs- og lignende rettigheder for en statsinstitution samt for dokumenter om udførelse af arbejde for en statsinstitution, når denne direkte er part i retsforholdet, idet staten normalt selv vil komme til at udrede stempelafgiften af sådanne dokumenter. Den i nr. 2 foreslåede stempelfritagelse omfatter derimod ikke stiftelse af en panteret for staten eller en statsinstitution.

I stempelovudvalgets lovudkast (§ 79, stk. 2) er begrebet statsinstitution defineret som en af de i normerings- og klassificeringsloven omhandlede

statsinstitutioner. Da der imidlertid findes institutioner, som efter almindelig sprogbrug givetvis må karakteriseres som statsinstitutioner, men som ikke er nævnt i normerings- og klassificeringsloven, er udvalgets forslag til definition næppe anvendeligt, og det synes i øvrigt næppe heller at være påkrævet at definere begrebet statsinstitution.

Ad stk. 2. Den foreslåede bestemmelse findes ikke i den gældende stempelov, men der er, hver gang en fremmed stat har købt eller lejet fast ejendom, søgt og opnået hjemmel til fritagelse for stempel- og tinglysningsafgift ved tekstanmærkning til den årlige tillægsbevillingslov.

Til § 80.

Bestemmelsen findes ikke i den gældende stempelov.

Bestemmelsen vil f. eks. finde anvendelse i skatte- eller betalings-sager, hvor man i øvrigt efter gældende praksis ikke kræver stempel af selve forliget om skat og bøde. Bliver der stillet sikkerhed for kravet, opstår derimod stempelpligt for sikkerhedsdokumentet. Det er ikke fundet rimeligt at opretholde denne forskel i afgiftspligten. Ordet „skat“ skal forstås som også omfattende afgifter af skattemæssig karakter såsom arveafgift og told- og forbrugsafgift.

Til § 81.

Ad nr. 1-3. Bestemmelsen, der afløser dele af den gældende stempelovs § 134, tager kun sigte på finansieringsdokumenter. Således gælder stempelfriheden f. eks. ikke for et gælds-brev, der udstedes af staten eller af en kommune for en del af købesummen for en af staten eller kommunen købt ejendom. På den anden side omfatter bestemmelsen alle finansieringsdokumenter inden for det pågældende område, altså ikke blot de udstedte obligationer (i snævrere forstand); men også låneoverenskomster og gælds- og pantebreve, der udstedes i finansieringssøjemed. Efter loven gælder stempelfriheden kun for gælds-breve, for så vidt der ikke gives pant i fast ejendom. Især for mindre kommuner vil optagelse af lån mod sikkerhed i fast ejendom kunne være en praktisk form for finansiering.

Ad nr. 4. Bestemmelsen findes ikke i den gældende stempelov, men må anses for velbegrundet, da de under stiftsmidlerne bestyrede kapitaler i realiteten ejes af de enkelte kirker og præsteembeder, således at der er tale om lån af egne midler.

Til § 82.

Begrundelsen for denne regel, der er ny, er den, at når der ikke skal erlægges stempelafgift for af-

sigelse af dom eller kendelse, må det anses for rimeligt, at der heller ikke skal erlægges stempelafgift for indgåelse af retsforlig, der overflødig gør afsigelse af dom eller kendelse.

Til § 83.

De her foreslåede fritagelsesbestemmelser, der ikke findes i den gældende stempellov, begrundes dels på samme måde som den i den foregående bestemmelse foreslåede stempelfrihed for retsforlig dels med, at der i de her omhandlede sager er tale om foranstaltninger, der dikteres af samfundsmæssige hensyn, og som derfor om fornødent bliver tvangsmæssigt iværksat. En betingelse for stempelfrihed for forligene og de dertil sig sluttende dokumenter må det være, at der for den pågældende myndighed er aktuel hjemmel til i mangel af en mindelig ordning at træffe afgørelse ved kendelse eller beslutning. Det er f. eks. ikke tilstrækkeligt, at det må antages, at der vil blive rejst frednings-sag, såfremt ejeren ikke af egen drift pålægger ejendommen en servitut. Ved forslaget til stk. 2 tilsigtes kun sådanne dokumenter medtaget, som er en direkte følge af afgørelsen (kendelsen) eller den mindelige ordning, der overflødig gør kendelsen. Hvis der f. eks. i forbindelse med en ekspropriation sker overdragelse af et afskåret restareal til en tredjemand, kan dette ikke betragtes som et dokument „til gennemførelse af“ ekspropriationen, men da sådanne overdragelser er ret almindelige ved ekspropriation af fast ejendom, og da de af praktiske grunde bør behandles efter samme regler som dokumenter om selve afståelsen til det offentlige, har man fundet det hensigtsmæssigt at opretholde reglen om stempelfritagelse i loven om fremgangsmåden ved ekspropriation af fast ejendom, der dækker alle dokumenter i forbindelse med ekspropriationer efter loven, jfr. forslaget til § 89, stk. 3, nr. 12. Forslaget tilsigter ej heller at indføre stempelfrihed for lånedokumenter, som de af en kendelse (f. eks. fra en landvæsenskommission) berørte lodsejere optager til afholdelse af omkostningerne ved de landvindings-, grundforbedrings- eller andre foranstaltninger, som er pålagt dem ved kendelsen.

Til § 84.

Forslaget afløser den gældende stempelovs § 135, hvorved hjemles legal stempelfrihed for gaver til den danske folkekirke, de her i riget lovligt bestående trossamfund, skoler, fattigvæsenet eller vel-dædigt øjemed samt til offentlige stiftelser, der er sat under dertil beskikkede embedsmænds bestyrelse og tilsyn og er stiftet til almindelig gavn. Denne lovens regel har i sin ubestemthed uund-

gæligt måttet give anledning til meget besvær, ikke mindst fordi spørgsmålet om tilstedeværelsen af betingelserne for stempelfriheden i virkeligheden ofte vil bero på et skøn. Det foreslås derfor, at den legale stempelfritagelse begrænses til gaver til folkekirken og til de her i riget bestående anerkendte trossamfund, medens der gives adgang til bevillingsmæssig afgiftsfritagelse for gaver til institutioner, hvis formål er af almenvelgørende eller anden almennyttig karakter. Også gaver til ikke-ankendte trossamfund vil efter omstændighederne kunne fritages efter forslaget stk. 2.

I den gældende lovs § 135 er det udtrykkeligt fastslået, at et legat eller en stiftelse ikke kan anses for almennyttigt, når der er forbeholdt medlemmerne af en bestemt familie fortrinsret til nydelse i mere end to slægtled. Når fritagelsen efter forslaget stk. 2 bliver et bevillingsspørgsmål, kan den nævnte begrænsning følges i praksis, selv om den ikke er optaget i lovteksten.

Forslaget har i øvrigt kun praktisk betydning ved overdragelse af fast ejendom uden vederlag eller mod nedsat købesum.

Til § 86.

Reglen om hypotekbankens obligationer findes i den gældende stempelovs § 134. Reglen om kreditforeningernes kasseobligationer og om Landmandsbankens Hypotekafdelings obligationer findes i lovens § 141, medens reglen om Kooperationens Kreditinstitut er optaget som tekstanmærkning på finanslov.

Stempelfrihed for de andre institutioner, som udsteder kasseobligationer, er hjemlet ved de pågældende love og er foreslået opretholdt i forslaget § 89, stk. 3, nr. 2-7.

Kapitel 17.

Til § 87-88.

De foreslåede bestemmelser afløser den gældende stempelovs §§ 33, 38-43 og § 46 samt forskellige bestemmelser inden for en række andre paragraffer i loven. Efter den gældende lovs § 33 er hovedreglen den, at når et dokument ved stemplingsfristens udløb er eller skal behandles som ustempelt eller er for lavt stemplet, skal der erlægges bøde lig 5 gange det manglende stempel. Denne bøde skal ikendes hver af parterne, eventuelt andre personer, der efter lovens regler er bødeansvarlige. Efter lovens § 46 kan finansministeriet, når de pågældendes økonomiske forhold eller andre særlige omstændigheder taler derfor, eftergive eller nedsætte de foreskrevne bøder. Finansministeren kan bestemme, at

denne beføjelse skal udøves af stempelmyndighederne, dog at de bødepligtige kan indbringe afgørelsen for finansministeriet.

Anvendt strengt efter ordlyden vil disse bestemmelser ikke virke hensigtsmæssigt. Ved deres anvendelse har man da også tillempt dem efter, hvad praktiske hensyn tilsiger. Det er således meget almindeligt, at der straks ved stempelresolutionens afsigelse dikteres nedsatte bøder, eller at bødekendelse helt undlades. Bøder på 5 gange det manglende stempel, der efter lovens ord skulle være det normale, er i praksis en sjældenhed. Det vil ses, at efter det gældende system er nedsættelse eller eftergivelse af de foreskrevne bøder en bevillingssag. Bødespørgsmålet kan ikke komme til påkendelse ved domstolene.

Efter forslaget § 87 skal der ikke være nogen normalbøde for stempelovertrædelser, idet strafspørgsmålet foreslås henlagt til afgørelse ved domstolene, dog at sagen skal kunne afgøres med et bødeforelæg, jfr. forslaget § 88. Stempelmyndigheden er selvfølgelig berettiget til at undlade at foretage videre med hensyn til strafspørgsmålet, når der foreligger sådanne undskyldende momenter, at der efter stempelmyndighedens skøn ikke er tilstrækkelig anledning til at rejse straffesag. Spørgsmålet om, hvem der er strafskyldig, må afgøres efter de almindelige strafferetlige regler om gerningsmænd og meddelagtige.

I borgerlige straffelovs §§ 162 og 163 findes der straffebestemmelser, der tager sigte på lignende forhold som dem, der omhandles i forslaget § 87, stk. 1, nr. 2-4. Ved de nævnte bestemmelser i straffeloven fastsættes der straf af bøde, hæfte eller fængsel indtil 4 måneder for den, som for eller til en offentlig myndighed afgiver urigtig erklæring om forhold, angående hvilke han er pligtig at afgive forklaring, og for den, som i øvrigt til brug i retsforhold, der vedkommer det offentlige, afgiver urigtig skriftlig erklæring eller skriftligt bevidner noget, hvorom han ingen kundskab har. Det kunne synes, at man i stempeloven kunne nøjes med at henvise til disse straffelovs-paragraffer, således at de under nr. 2-4 foreslåede bestemmelser kunne undværes. Dette er imidlertid ikke anset for at være hensigtsmæssigt, idet der på dette område er behov for at kunne straffe den uagtsomme lovovertrædelse, hvilket straffelovsbestemmelserne ikke giver mulighed for, jfr. straffelovens § 19. Det må endvidere betragtes som en fordel, at der i stedet for de almindelig holdte straffebestemmelser findes regler, der er specielt udformet med henblik på overtrædelser af stempeloven. I øvrigt vil straffelovens §§ 162 og 163 næppe

kunne dække enhver forsætlig stempelovertrædelse. Hvis f. eks. den, der angiver en urigtig dato under dokumentet, skal kunne rammes af straffelovens § 163, bliver det nødvendigt at fortolke ordet „erklæring“ i denne paragraf som også omfattende datering; men en sådan fortolkning kan man ikke gå ind for, fordi bestemmelsen derved ville komme til at savne den klarhed, der må kræves af en straffebestemmelse.

Ved de foreslåede straffebestemmelser er der udtømmende gjort op med strafansvaret for stempellovsovertrædelser, således at straffelovens regler ikke finder anvendelse. Bestemmelserne er i øvrigt opbygget på samme måde som straffebestemmelserne i nyere skatte- og afgiftslove, f. eks. lov nr. 100 af 31. marts 1967 om kildeskat og lov nr. 102 af samme dato om almindelig omsætningsafgift.

Kapitel 18.

Til § 89.

Ad stk. 1-2. Under hensyn til de væsentlige og omfattende ændringer i de gældende stemplingsregler, som forslaget medfører, er det fundet nødvendigt at udskyde lovens ikrafttræden til den 1. april 1969. Det vil herefter være muligt for de myndigheder, som beskæftiger sig med stempeloven, og for de afgiftspligtige at sætte sig ind i de nye regler, inden de skal anvendes. Forsikringsselskaber, pengeinstitutter, advokatkontorer, boligselskaber og andre virksomheder, der berøres af stempelafgiften, vil da også få mulighed for i tide at instruere personalet i de nye regler.

Ad stk. 3. Med hensyn til forslaget om, at stempelbegunstigelsen, som er hjemlet ved andre love end stempeloven, skal bortfalde, henvises til de indledende bemærkninger (afsnit 5) til forslaget.

For så vidt angår de i forslaget opregnede undtagelser bemærkes:

Nr. 1. Den nævnte lovbestemmelse hjemler stempelfrihed for nationalbankens pengesedler og forskrivninger. Ved § 22, stk. 2 i nationalbankloven er hjemlet stempelfrihed for de til banken udstedte håndpantsikrede forskrivninger, hvilken begunstiggelse enten dækkes af forslaget § 62, stk. 2, eller — for så vidt den pågældende debitor ikke er et pengeinstitut eller en vekselerer — bør bortfalde, jfr. de almindelige bemærkninger (afsnit 5).

Nr. 2-7. De her nævnte lovbestemmelser hjemler stempelfrihed for kasseobligationer, jfr. i øvrigt forslaget § 86 og bemærkningerne hertil.

Nr. 8-9. De nævnte lovbestemmelser hjemler stempelfritagelse for policer m. v. vedrørende krigsforsikring for skibe samt varer og fragt. Da tilsva-

rende stempelfrihed findes i andre søfartsnationer, er det under hensyn til dansk skibsfarts konkurrenceevne fundet rimeligt at opretholde de gældende fritagelsesregler.

Nr. 10-11. De nævnte lovbestemmelser hjemler stempelfrihed for arbejdsløshedskasse- og sygekasse-vedtægter samt dokumenter mellem kasserne og deres medlemmer. Af hensyn til de pågældende lovs sociale sigte foreslås den gældende stempelfrihed opretholdt.

Nr. 12. Herom henvises til bemærkningerne til forslaget § 83.

Nr. 13. Den nævnte lovbestemmelse hjemler fritagelse for tinglysningsafgift og andre afgifter til det offentlige af de skadesløsbreve, som låntageren skal udstede til kommunen. Da lånene kun gives til betaling af ejendomsskat må stempelfriheden ganske sidestilles med den i § 80 foreslåede fritagelsesregel.

Til § 90.

De i stk. 1 og stk. 4 foreslåede bestemmelser svarer ganske til de af stempellovudvalget foreslåede overgangsbestemmelser (udkastets § 90). Udvalget har derimod ikke medtaget overgangsbestemmelser for tilfælde, hvor der ved stemplingen skal tages hensyn til det anvendte stempel til et dokument, der er oprettet før lovens ikrafttræden og som følge deraf er stemplet efter en anden afgiftsats, end den nye lov fastsætter, eller er stempelfrit efter en bestemmelse, som er ophævet, jfr. forslaget § 89, stk. 3. I tilfælde, der omfattes af forslaget § 10, stk. 2, vil undladelsen af at fastsætte en særlig overgangsregel medføre, at det må blive de gamle regler og kun disse, der skal anvendes ved stemplingen af et dokument, som oprettes i tilslutning til eller til afløsning af det oprindelige, før den nye lovs ikrafttræden udstedte dokument. Dette resultat må forekomme u hensigtsmæssigt, og man har derfor i stk. 5, første punktum, foreslået en regel, der svarer til den i den gældende stempelovs § 155, stk. 2, andet punktum, fastsatte overgangsbestemmelse. Sidstnævnte lovbestemmelse angår imidlertid kun dokumenter, hvor der skal beregnes forskels-stempel, medens det for egentlige afløsningsdokumenter i § 155, stk. 2, første punktum er fastsat, at det (faktisk) anvendte stempel

til det oprindelige dokument kan fragå ved beregningen af afløsningsdokumentets stempel. Denne regel har haft uheldige virkninger, jfr. at man for så vidt angår aktier — som før 1911 i visse tilfælde kun skulle stemples med $\frac{1}{5}$ promille og i tiden 1911-1915 med $\frac{1}{3}$ pct. — har måttet afbøde virkningerne af reglen i § 155, stk. 2, første punktum, ved på de årlige finanslove at bemyndige finansministeren til at tillade gratis stempeling af aktier, der udstedes til afløsning af ældre aktier, når blot de gamle aktier er behørigt stemplede efter den på tidspunktet for deres udstedelse gældende lovgivning. Det må derfor foretrækkes at lade en overgangsregel af samme art som § 155, stk. 2, andet punktum, finde anvendelse også på egentlige afløsningsdokumenter. I overensstemmelse hermed er forslaget § 5, første punktum, udformet. Hvis reglen i stk. 5, første punktum, skulle finde anvendelse også på de i forslaget § 10, stk. 3, omhandlede tilfælde, ville resultatet som oftest blive, at der rent faktisk ikke blev stempelpligt hverken for det foreløbige eller det endelige dokument. Det har derfor været nødvendigt i stk. 5, andet punktum, at fastsætte en overgangsregel af en anden art for de tilfælde, hvor det foreløbige dokument er oprettet inden den ny lovs ikrafttræden, men så sent, at dets stempplingsfrist endnu ikke er udløbet ved lovens ikrafttræden. Stk. 5, andet punktum, er udformet således, at stempelafgiften bliver den samme, uanset om det foreløbige dokument nåede at blive stemplet før den ny lovs ikrafttræden, eller om det inden stemplingen blev afløst af et endeligt dokument.

Til forslaget § 4 bemærkes, at stempeling efter den gældende lovs § 105 ikke foretages på grundlag af de i regnskabsårets løb oprettede nye policer, men på grundlag af den samlede sum eller de samlede præmier af alle i det pågældende år løbende forsikringer. Det er derfor fundet nødvendigt at lade denne særlige afgiftsberegning fortsætte til udgangen af et regnskabsår, og de på dette tidspunkt eksisterende policer skal da anses for at være endeligt og behørigt stemplede, uanset om de har været medtaget ved § 105-beregningen i et eller flere år.